

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 235

Poznań, czwartek dnia 22 maja 1930

Rok XXV

Mądrzy po szkodzie Rozbudowa kolei niem.

Stała się rzecz osobliwa. Pan pułkownik Matuszewski w okólniku, zalecającym ministerstwu podjęcie prac nad preliminarzem budżetowym na rok 1931-2, zapowiedział, że preliminarz ten musi być niższy od budżetu na rok obecnym 1930-1. Jak najdalej idące oszczędności powinny być przeprowadzone — zdaniem p. ministra — w wydatkach rzeczowo administracyjnych i w inwestycjach, które mają być uwzględnione tylko o tyle, o ile należą do kategorii konieczności państwowych.

Przyszła zatem koza do woza.

Budżet na rok 1931-2 będzie szóstym z kolei budżetem rządów „sanacyjnych” i ewentualnie czwartym, uchwalanym przez Sejm obecny, jeśli żywot jego przetrwa do listopada. Pierwszy budżet na rok 1926-7 był złożony z kilku prowizorjów, opartych na planie budżetowym Zdziechowskiego. Także i następny budżet na rok 1927-8 był zaprojektowany oszczędnie, a tylko wykonany rozrzutnie z nielegalnym przekroczeniem o 563 miliony.

Przy następnych trzech budżetach za lata 1928-9, 1929-30 i 1930-1 rozgrywała się gorąca walka między rządem, popieranym przez B. B. i lewicę z jednej, a Klubem Narodowym z drugiej strony, na temat wysokości budżetu i oszczędności. Klub Narodowy proponował za każdym razem zmniejszenie budżetu o blisko 200 milionów złotych. Dalej idących oszczędności Klub proponować nie mógł, gdyż w tym celu należałoby przeprowadzić zasadnicze zmiany w administracji cywilnej i wojskowej, co możliwe jest tylko dla tego, kto ma w swym ręku rządy.

Oszczędności, proponowane przez Klub Narodowy, zwalczały zmieniające się gabinety „sanacyjne” z gorliwością, godną zaiste lepszej sprawy. Zarówno p. Bartel, jak pp. Czechowicz, Grodyński i Matuszewski dowodzili, że projektowane oszczędności są nierealne, że wprowadzenie ich zahamowałoby całą maszynę państwową, że sami wnioskodawcy nie biorą tych oszczędności na serjo, a stawiają je wyłącznie ze względów politycznych dla sprawienia rządowi kłopotu.

Że klub B. B. popierał w tej walce rząd, to nikogo nie dziwi. Mniej zrozumiałe było natomiast stanowisko lewicy i centrum, które bądź odrzucały wnioski Klubu Narodowego, bądź przyjmowały niektóre z nich po to, aby zaoszczędzone sumy zawiązką skonsumować na inne cele. Prezes klubu P. P. S. poseł Marek w przemówieniu sejmowym z dumą i uznaniem mówił o tem, że Polska ma budżet trzymiljardowy.

Program oszczędnościowy Klubu Narodowego polegał na: 1) nietworzeniu nowych urzędów i nowych etatów, 2) zmniejszeniu wydatków rzeczowo - administracyjnych i reprezentacyjnych łącznie z funduszami dyspozycyjnymi, 3) ograniczeniu niekoniecznych i nierentownych inwestycji, 4) zmniejszeniu dopłat ze skarbu do przedsiębiorstw państwowych i 5) zwiększeniu dochodowości monopoli w drodze podobnych, jak wyżej, oszczędności.

na pograniczu Polski

Berlin, 22. 5. (PAT). Reichstag obradował w drugim czytaniu nad budżetem ministerstwa komunikacji. Przedstawiciel frakcji niemiecko-narodowej uzasadniał konieczność budowy nowej linii kolejowej Guben-Kreutz. Poseł centrowy domagał się lepszych sieci komunikacyjnych na G. Śląsku niemieckim, powołując się

na odcięcie licznych ośrodków od linii kolejowej. Przemysł niemiecki na pograniczu nie może dotrzymać kroku konkurencji polskiej, której koszty produkcji i transportu są niższe od niemieckich. W głosowaniu preliminarz budżetowy ministerstwa komunikacji został przyjęty.

Gen. Groener stara się bronić budżetu Reichswehry

Umizgi w stronę generała Weyganda — Zaatakowanie Poincaré'go

Berlin, 22. 5. (PAT). Minister Reichswehry Groener w mowie swej, wygłoszonej dziś na posiedzeniu Reichstagu, oświadczył m. in.: „Należy wyrazić zadowolenie, że głosy francuskie z kół wojskowych coraz częściej przyznają bezbronność Niemiec. Nie myślę się, stwierdzając, iż nowy szef francuskiego sztabu generalnego generał Weygand, którego mieliśmy

okazję poznać w r. 1918, wprawdzie jako bardzo ostrego, lecz mądrego i rycerskiego przeciwnika, użyje całego swego autorytetu, aby zmienić nieuzasadnione mniemanie co do rzekomego niemieckiego niebezpieczeństwa”.

W dalszym ciągu przemówienia minister nazwał bezsensownymi niedawne ataki przeciwko Reichswehrze, jakie wyszły z pod pióra Poincaré'go.

Udział Rzeszy w pożyczce odszkodowawczej

Berlin, 21. 5. (PAT). Na posiedzeniu Reichstagu toczyły się obrady nad sprawą udziału Rzeszy w pożyczce odszkodowawczej, którą Niemcy mają podpisać w wysokości 400 milionów do-

larów. Projekt ustawy przyjęto w 3 czytaniach. Za projektem głosowały wszystkie partje z wyjątkiem komunistów.

Ruch rewolucyjny w Indjach

Stan wojenny w Sholapurze — Nowe ataki na składy soli — Stanowisko mahometan

Sholapur, 22. 5. (PAT). Wczoraj miał być zniesiony stan wojenny, wobec jednak faktu obrzucenia przez ludność oddziału wojskowego kamieniami, postanowiono utrzymać w mocy stan wojenny na czas nieograniczony.

Bombaj, 22. 5. (PAT). 100 wolontariuszów Gandhiego atakowało dziś w dalszym ciągu skład soli w Wadala. Policja aresztowała wszystkich napastników. W czasie utarczki z policją, która walczyła przy pomocy pałek gumowych, trzech gandhystów odniosło rany. Podczas innego napadu

na składy soli policja aresztowała 18 Hindusów, część jednak zbiegła, unosząc ze sobą pewną ilość soli.

London, 22. 5. (Tel. wł.). Donoszą z Bombaju, że 400 żołnierzy odjechało wczoraj w kierunku Darasana. Przewódca Hindusów Patel chciał odwiedzić w obozie jeńców aresztowaną Naidu, lecz władze angielskie odmówiły jego życzeniu.

Wydział wszechindyjskiego związku mahometanów powziął rezolucję, uzależniającą lojalność Hindusów mahometanów od spełnienia przez Anglię postulatów Arabów w Palestynie.

W walce z tym programem zaangażował się najwięcej p. Matuszewski. Dowodził on, że niedługo po objęciu tekni ministra skarbu polecił szczegółowo zbadać wnioski oszczędnościowe Klubu Narodowego, stawiane przy budżecie na rok 1929-30 celem ewentualnego zużycowania ich przy układaniu preliminarza na rok 1930-31. Jednak badania te doprowadziły p. ministra do wniosku, że z proponowanych przez Klub Narodowy oszczędności na sumę około 200 milionów realnych jest tylko coś około 6 milionów. Resztę uznał wówczas p. Matuszewski za demonstrację polityczną.

Widać niezupełnie tak było, skoro właśnie w tymże budżecie na r. 1929-30 sam p. Matuszewski zdołał zaoszczędzić 117 milionów. Wprawdzie ogólna suma budżetu przez to nie tylko się nie zmniejszyła, ale nawet wzrosła o 35 mi-

lionów, bo wzrosły znacznie wydatki na emerytury i przyszły ulubione „kredyty dodatkowe” na 124 miliony, ale faktem jest, że zgodnie ze stanowiskiem Klubu Narodowego zmniejszono wydatki rzeczowo - administracyjne i zredukowano inwestycje, choć przedtem tyle się nagadało, że jest to niemożliwe.

Mało tego. W budżecie na rok 1930-1 już rząd sam zastosował pewne oszczędności, a Sejm — jeżeli chodzi o wydatki administracyjne — jeszcze ją zmniejszył. I mimo to p. Matuszewski uważa, że można te wydatki jeszcze dalej ograniczać i wydaje innym ministerstwu odpowiednie polecenia.

Czy i co z tego będzie, to zobaczymy. Przysłowie: „Mądry Polak po szkodzie”, samo w sobie mało pocieszające, ma w danym wypadku jeszcze tę niewesołą pointę, że szkoda, wyrządzona dotychczasowym wstrętem do oszczędności,

jest niestety niepowetowana. Te oszczędności, które były dobre w r. 1928 i 1929, mogą się okazać niedostateczne w r. 1930 i 1931. A poza tem skąd wiemy, czy nie przyjdą niedługo nowe kredyty dodatkowe, choćby n. p. na Moście?

I wogóle czy p. Matuszewski potrafi narzucić swą wolę innym ministrom, a między nimi także ministrowi spraw wojskowych?

Wszystko to się okaże. Narazie stwierdzamy, że wbrew uporczywemu doniedawna oporowi przeciw oszczędnościom i wbrew rozmaitym dowodzeniom, że są one nierealne i niemożliwe, p. Matuszewski uznaje obecnie konieczność tych oszczędności. Ponadto, wskazując jako źródło tych oszczędności wydatki rzeczowo - administracyjne i niekonieczne inwestycje, p. Matuszewski staje obiema nogami na programie Klubu Narodowego.

Niestety rok to — za późno.

M. K.

Życzliwy głos Niemca o Polsce

(KAP.) Organ pacyfistów niemieckich „Chronik der Menschheit” (zeszyt 4, 1930) umieścił poniższy urywek z przemówienia Roberta Bluma w lipcu 1848 r.:

„Nie zapominajmy, że Polska długo tworzyła wał między północnym barbarzyństwem i zachodnią kulturą! Nie zapominajmy w tej chwili, ile mamy do zawdzięczenia Polakom w ubiegłych stuleciach! A jeżeli dziś zbyt skłonni jesteśmy dostrzegać ciemne strony tego narodu, to nie zapominajmy, że od niepamiętnych czasów zapewnił on u siebie przybyszom takie prawa, jakich my w Niemczech obecnie jeszcze nie znamy, że wolność sumienia nigdzie nie była tak chroniona, jak w Polsce i że nawet wzgardzeni i przez cały świat odepchnięci Żydzi tam znaleźli swoją ojczyznę.

„Tym zaś, którzy tak bardzo chcą stawiać dziś naród polski w najgłębszym cieniu, odmawiać mu wszelkich cnót i obciążać go wszelkimi wadami, tym muszę jeszcze powiedzieć: Nie zapominajcie, że my tu ponosimy wielką część winy. Naród ten jest od 80-ciu lat rozdarty, skneblowany i uciśniony, a my ograbiliśmy go z siły wewnętrznej, zrabowaliśmy mu kraj i wolność. I jeżeli po osiemdziesięciu latach ten, którego zepchnęliśmy w błoto u swych stóp, wydaje się brudnym, to wina spada nie na niego”.

Do powyższych słów wspomniany organ pacyfistów niemieckich dodaje taką uwagę:

„Tak mówiono prawie przed stu laty! A dziś, gdy kółka niemiecko-szwajcarskie przy pomocy wszelkich, jakie się tylko da pomyśleć, środków dążą od tego, „by stawiać naród polski w najgłębszym cieniu, odmawiać mu wszelkich cnót i obciążać go wszelkimi wadami”, dziś znów nie można nic lepszego uczynić, jak raz po raz ostrzegać przed tym duchem pruskim, któremu oddawna ciasny, krótkowzroczny egoizm maci, jeżeli nie uniemożliwia zupełnie, spojrzenie na zjednoczoną federalistycznie Europę!”

Manewry floty St. Zjedn.

Waszyngton, 21. 5. (PAT). — Wielkie wrażenie wywołały manewry łodzi podwodnych i aeroplanów, należących do amerykańskiej floty wojennej. Manewrom przyglądał się prezydent Hoover.

Kłeska polskości na Wołyniu — „zwycięstwem“ obozu rządowego

Wybory do Sejmu w okręgu nr. 57. na Wołyniu są nie tylko bezprzykładną kompromitacją obozu rządowego, ale ciężką klęską za stanowiska narodowego i państwowego. Stronnictwo rządowe, które w r. 1928 na liście rządową, polsko-żydowską, uzyskało 51 tysięcy głosów i 1/3 mandatów (2 na 6), obecnie listę tę wycofało, uciekając w ten sposób z pola walki i pozostawiając je całkowicie separatystycznym lub zgola komunistycznym partjom ukraińskim. — Przez to obóz rządowy nie tylko osłabił swój prestiż w całym kraju, ale zniszczył lekkomyślnie dorobek polityczny polskości na Wołyniu, a — co najgorsze — dał wrogom państwa w rękę nowe atuty w walce przeciwko naszym granicom na wschodzie.

W zrozumieniu konieczności konsolidacji narodowej na najniekorzystniejszym dla polskości terenie państwa, jakim jest Wołyń, przy wyborach w roku 1928 ani Stronnictwo Narodowe, ani „Piast“ nie wystawiły tam swojej listy. Wobec unieważnienia listy „Wyzwolenia“ jedynką była nietylko lista rządowa, ale także jedyną listą polską i jako taka skupiła — obok części żydowskich — wszystkie głosy polskie.

Kompromitująca klęska, jaką poniosła przed paru dniami polsność na Wołyniu, spada całkowicie na obóz rządowy. Grzechy tego obozu są następujące:

1) Przez nieprawne unieważnienie listy „Wyzwolenia“ obóz rządowy winien jest unieważnienia całego aktu wyborczego, a tem samem utraty 2 mandatów rządowych, w tem jednego polskiego.

2) W ciągu czterech lat rządów pomajowych, a dwóch lat kadencji obecnego Sejmu obóz rządowy nie umiał utrzymać w rękę sukcesu, uzyskanego w r. 1928, nie potrafił utrwalić w tym okręgu swoich wpływów, co w rezultacie — w obawie kompromitacji — podsunęło mu niefortunny pomysł wycofania listy.

3) Wycofując listę oficjalną, obóz rządowy nietylko sam nie postarał się o zgłoszenie innej listy polskiej, jak to czyni w innych okręgach (Lida), ale przez swoją taktykę uniemożliwił zgłoszenie takiej listy innym żywiołom polskim.

4) Przez wydanie odezwy, wzywającej do wstrzymania się od głosowania obóz rządowy przeszkodził skutecznie wyborowi przynajmniej jednego Polaka z listy „Wyzwolenia“.

Przy sposobności prostujemy podaną przez „Express Poranny“ wiadomość, jakoby Stronnictwo Narodowe wydało także podobną odezwę. Stronnictwo Narodowe żadnej takiej odezwy nie wydawało, natomiast wydał ją — obok B. B. — Komitet Wyborców — Polaków, który bardzo wyraźnie podkreślił swą bezpartyjność. Donosiliśmy o tem w tej właśnie formie jeszcze przed wyborami.

Stanowisko, zajęte przez prasę rządową po wyborach, można określić jako cynizm z domieszką źle robionego wisielczego humoru. omijamy oczywiście prasę kolorową, która ogłosiła „awod partyjnicstwa sejmowego“ i „manifestację“ ludności Wołynia za Blokiem Bezpartyjnym. Ale warto posłuchać, co pisze „Gazeta Polska“. Przypomina ona cynicznie, że „w rezultacie wskutek uchylecia się B. B. W. R. od udziału w wyborach w okręgu tym nie został ani jeden mandat polski. Natomiast powiększył swój stan posiadania blok mniejszości oraz radykali ukraińscy“.

Ale to właśnie jest — zdaniem organu pp. pułkowników — świetnym zwycięstwem obozu rządowego, gdyż na jego odzew 66 proc. ludności wstrzymało się od głosowania. A to znaczy, że „jedynie te hasła, które reprezentuje B. B. W. R. mogą liczyć w województwach kresowych na powodzenie“.

Jeśli to jest dowcip, to dopełniając go, proponujemy, aby B. B. w całym kraju powtórzył tę samą sztukę. „Powodzenie“ będzie wtedy stuprocentowe.

Gdyby jednak ktoś wziął przypadkiem na serio tę przechwałkę, to trzeba wyjaśnić, że abstynencja od wyborów oznacza coś akurat odwrotnego, niż lansuje organ rządowy. Zarówno na Wołyniu, jak i poprzednio w Sandomierskiem wielu nie poszło głosować dlatego, że było im im obojętne, kto wygra. Wołyńscy wiedzieli, że prowodyrzy mniejszości po ucieczce B. B. mają pewne mandaty.

Żydzi, którzy mieli swego kandydata dopiero na trzecim miejscu listy nr. 18, poszli ławą i zwyciężyli, bo zamiast Wiślickiego z B. B. mają Rozfelda.

„Zwycięstwo“ B. B. polega na tem, że ks. Janusza Radziwiła, lidera polskich konserwatystów i przewodniczącego komisji zagranicznej Sejmu zastąpi — Aleksander Drozdowski, także „rolnik“, ale Ukrainiec — undowiec, zwolennik niepodległej Ukrainy z Wołyniem i Lwowem.

Stosunki francusko-włoskie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, w maju. Wszyscy wiedzieli, że 59-ta sesja Rady Ligi Narodów nie przyniesie żadnych sensacji. Pewnym było natomiast, że skoro aż siedmiu ministrów spraw zagranicznych znajdzie się nad jeziorem lemańskim, to poruszone zostaną w prywatnych rozmowach, różne zagadnienia. Tak się też stało.

Uwaga francuskich kół politycznych skupiła się głównie dokoła rozmów pp. Brianda i Grandiego, a także p. Hendersona. Miały one bowiem na celu znalezienie stosownego terenu do podjęcia rokowań francusko-włoskich. Ostatnie jednak wystąpienie Mussoliniego w Livorno nie uznano tu za szczęśliwą przegrówkę do rozpoczęcia nowych układów. Uważano je bowiem za pogroźkę, skierowaną pod adresem Francji, choć niektórych publiczności francuscy starali się załagodzić to wrażenie. Cała prasa francuska okazała pod tym względem dużo zimnej krwi i spokoju. Niemniej jednak wytworzyła się, siłą rzeczy, atmosfera niekorzystna do wyrównania punktów spornych pomiędzy Paryżem a Rzymem, które nie odnoszą się jedynie do zbrojeń morskich.

Dlatego też telegramy genewskie, owiane dużą tajemniczością, gdy przyniosły wiadomość że rozmowy pomiędzy Francją a Włochami będą prowadzone na drodze dyplomatycznej, nie zdziwiły nikogo. W razie, gdyby doszły do skutku, to poruszonoby na nich również sprawę polityki francusko-włoskiej na Bałkanach i statutu Włochów w Tunisie. Chodzi bowiem o wyrównanie całokształtu zagadnień francusko-włoskich, a nietylko problemu morskiego.

Opinia francuska, jednogłośnie niemal podkreśla, że życzy sobie gorąco podjęcia układów z Włochami, ale nie może ich okupić ustępstwami zbyt da-

leko idącymi, które odbiłyby się w przyszłości na bezpieczeństwie Francji. Naród francuski pragnie żyć z Włochami w jak najprzyjaźniejszych stosunkach. I rzecz ciekawa, że pewna część prasy radykalnej nawet, a więc masonskiej, nie mogącej przebaczyć Mussolinemu, że zniósł we Włoszech łóż, bardzo spuszcza z tonu. Wystarczy przytoczyć artykuł „Republique“, organu p. Daladier, który odzywa się w tych słowach: „Przyjaźń francusko-włoska, jest konieczna dla zachowania pokoju i to nietylko na morzu Śródziemnym, ale także na Bałkanach, a nawet w Niemczech. W przeciwnym wypadku niesłychane komplikacje, jakie można już dzisiaj przewidzieć z powodu domagania się „Anschlussu“, irrydenty węgierskiej itd. spowodowałyby nowe katastrofy“.

Zagadnienie stosunków francusko-włoskich jest zatem pierwszorzędnej wagi. Nieporozumienia, jakie wytworzyły się pomiędzy dwoma łacińskimi narodami mają jednak nietylko podłoże polityczne, ale również psychologiczne. Kwestja prestige'u włoskiego wchodzi niezawodnie w grę. — Mieszkańcom półwyspu Apenińskiego wydaje się, że nie traktuje się ich z należąną godnością, że nie liczy się dostatecznie z potęgą i znaczeniem Włoch Mussoliniego.

Istnieje jednak inna jeszcze przyczyna, z powodu której nie nastąpiło po wojnie zacieśnienie węzłów pomiędzy Paryżem a Rzymem. Należy jej dopatrywać się w tem, że od lat już p. Briand jest prawie nienaruszalnym ministrem spraw zagranicznych. P. Briand zaś nietylko że nie lubi wogóle Włoch, a spacialnie Mussoliniego, ale jest w dodatku otoczony licznymi italofofami. Cały zresztą wysiłek jego polityki zmierzał i zmierza do zbliżenia francusko-niemieckiego, do wy-

równania różnicy pomiędzy zwycięzcami a zwyciężonymi, do podania przyjaźnej ręki byłym wrogom Francji. Częste spotkania i rozmowy p. Brianda z p. Stresemannem, przyczyniły się nieomal do usunięcia różnych punktów spornych. P. Briand natomiast nie starał się nigdy spotkać z Mussolinim, przedstawicielem narodu, który w czasie wojny walczył przy boku Francji, by podobny nawiązać z nim kontakt.

Wobec tego Francja i Włochy uprawiają odmienną politykę. Nie dość na tem, że Briand doprowadził nietylko do zbliżenia francusko-niemieckiego za cenę niezliczonych ustępstw Francji, ale równocześnie spowodował pośrednio swoją taktyką zbliżenie włosko-niemieckie, które w ostatnich czasach zaczyna się coraz bardziej zarysowywać. Żadne państwo nie może żyć obecnie w odosobnieniu. Włochy zdają sobie z tego doskonale sprawę i bę-

da musiały wybrać pomiędzy przyjaźnią Francji, lub Niemiec.

Zważywszy na te sytuacje, w tuższych kołach narodowych z większym może niż kiedykolwiek sceptycyzmem odzywają się głosy o „europejskich“ projektach p. Brianda. Uważane są one za przedwczesne. Należało przedewszystkiem umocnić przyciemnioną poszczególnie Francji, zacieśnić stosunki z niektórymi sąsiadami jak n. p. z Włochami, a dopiero po skonsolidowaniu ich, zająć się przygotowaniem podwalin pod politykę europejską. Europa dzisiejsza ma w sobie jeszcze za dużo zarzewi zatargów. To też w tych warunkach wielka idea p. Brianda może zgotować duże niespodzianki, ponieważ, jak słusznie zaznacza „Echo de Paris“ znajdują się tacy, którzy ją wyzyskują dla swoich manewrów.

I. Briares.

Wojna o reformy w Indjach

Walka o reformy toczy się w Indjach od połowy XIX wieku, od chwili gdy zwycięstwo liberalistów dodało otuchy postępowej inteligencji hinduskiej. Krok za krokiem zdobywają oni dostęp do różnych urzędów angielskich, nie wyłączając najwyższych stanowisk w armji, flocie, i t. zw. Indian Civil Service.

Ostatnią pozycję dodatnią w tej polityce reform była ustawa z 1919 r., wydana niejako w nagrodę za udział Indji w wojnie światowej, za pomoc udzieloną zwycięskiej koalicji. Przewidywała ona wzmocnienie żywiołu indyjskiego zarówno w rządzie centralnym, jak i w urzędach prowincjonalnych, oddanie pod dycyzję ludności całego szeregu spraw (roboty publiczne, sprawy zdrowotne, szkolne i t. d.), naturalnie tylko w parlamentach prowincjonalnych, oraz wprowadzenie ochrony dla rozwijającego się w gwałtownym tempie przemysłu krajowego. Stanowisko Indji zostało również wzmocnione przez to, iż delegaci rządu indyjskiego brali odtąd udział w konferencjach imperjalnych, a nawet uzyskali miejsce w Lidze Narodów. Ustawa z roku 1919 wprowadziła ponadto możliwość dalszej rozbudowy reform na drodze pokojowej, wyznaczała bowiem okres 10-letni tytułem próby, po którym miały nastąpić dalsze ustępstwa na rzecz samorządu indyjskiego.

Wciągu tych 10 lat tak wiele zmieniło się na kontynencie azjatyckim, iż jest nie do pomyślenia, ażeby usamodzielnienie Indji mogło się obecnie dokonywać po tej samej drodze, temi samymi metodami, jakie cechowały dotąd angielską politykę.

Silnem oparciem dla władzy an-

gielskiej była w Indjach organizacja mahometan „All-India Moslem League“, jednocząca w sobie wszystkich bez wyjątku wyznawców Islamu, organizacja, jakiej hindusi po dzień dzisiejszy nie posiadają. Sojusz mahometański - brytyjski miał głębsze podłoże, zarówno jedni, jak i drudzy byli w Indjach obcym żywiołem napływowym. Mahometanie marzyli o odrodzenia kalifatu. Od czasu jednak, gdy Anglia dokonała rozbioru Turcji, gdy następnie wdała się z nią w wojnę, mahometanie odsunęli się od Anglii i zbliżyli się do kongresu hinduskiego. Porozumienie, które nastąpiło, było dziełem Gandhiego. Fakt ten ma duże znaczenie, jeżeli się zważy, iż konflikt mahometański - hinduski rozgrywał się w północnych prowincjach Indji, w Pendżabie i Bengalji, będących przeciwieństwem Piemontem indyjskiego nacjonalizmu.

Czynnikami utrudniającym wytworzenie się jedności Indji jest również podział kraju na „Indian States“ i „British India“, a więc na prowincje, rządzone przez „udzielnych“ książąt indyjskich i na takie, które bezpośrednio podlegają Anglii. Anglia docenia wartość tego rozdzielenia dla swoich celów. Ustawa z roku 1919 przynosi dalsze rozszerzenie władzy książąt, którzy w pewnych prowincjach rządzą jeszcze despotycznie. Powoli jednak hasła i idee wolnościowe przenikają i do tych księstw. Rozwój gospodarczy kraju posuwa się w tak szybkim tempie, że rozsada on skostniałe i przestarzałe formy bytu, dokonywa sam dzieła zjednoczenia i spajania poszczególnych dzielnic i prowincji olbrzymiego kraju i przyspiesza proces modernizacji ustroju Indji. J. B.

Akt oskarżenia przeciw Judkowi z Buku rozszerzony

W uzupełnieniu sprawozdania w numerze porannym z procesu o zabójstwo przeciwko cizakowcowi Wawrzyńcowi Judkowi z Buku, który w okresie wyborczym trupem położył młodocianego robotnika Wiśniewskiego, zaznaczyć należy, że akt oskarżenia opiewał pierwotnie na lekkomyślnie tylko zabójstwo. W toku jednakowoż postępowania prokurator rozszerzył sprawę na oskarżenie o zabójstwo, ponieważ z zeznań świadków wynikało, że oskarżony wrócił po rewolwer do domu i wyszedł znowu na miasto w zamiarze strzelania, odgrażając się wobec osób trzecich, że im „pokaże“.

Powództwo cywilne (adw. Witold Celichowski) domaga się odszkodowania (renty) dla matki zabitego.

Zebranie O. W. P. w Warszawie

We wtorek odbyło się w Warszawie pod przewodnictwem oboźnego stołecznego p. mec. Tuchowskiego wielkie zebranie Obozu Wielkiej Polski, na którym przeważała młodzież z wszystkich warstw społeczeństwa. Przemówienia wygłosili: poseł Berezowski o polityce Polski wobec Rosji, wiceprezydent m. Warszawy Borzecki o stosunku rządu do samorządu, p. Pomian - Kaczyński o wzrastającym kryzysie gospodarczym, wreszcie red. J. Rembieliński o Ruchu Młodych. Wszystkie przemówienia przyjmowano entuzjastycznie. Zebranie zakończył wśród oklasków p. oboźny Tuchowski. Wśród obecnych panował prawdziwie aktywny, mocny duch obozowy.

Masonerja a kobiety

(KAP) Dotychczas masonerja nie uznawała kobiety za pełnowartościowy czynnik rozwoju idei wolnomularskiej. Stara masonerja nie znała łóż „mieszanych“. Obecnie poczyną się dokonywać interesująca zmiana w tym względzie. Holenderska gałąź międzynarodowej ligi masonskiej, licząca przeszło tysiąc członków, odbyła w Hadze swój zjazd krajowy. Jednym z punktów porządku dziennego była praca wśród młodzieży, która ma być otoczona szczególną opieką. Inny punkt dotyczył udziału kobiet w życiu masonerji.

Redaktor E. U. Junod, wybitna osobistość wolnomularstwa holenderskiego, mówił m. in.: Trzeba dążyć do tego, by siostry były bardziej pouczane o duchu masonskim i by im dana była możliwość współdziałania w instytucjach dobroczynnych. Myśl o takiej współpracy zrodziła się w związku z kongresem w Amsterdamie. Właśnie w tych dniach również w Holandji założone zostało narodowe stowarzyszenie siostr, które wytknęło sobie, etyczne, filantropijne i rzeczowe zadania. Siostry mają się nietylko zbliżyć do siebie, stowarzyszenie chce także za ich pośrednictwem rozwijać ducha wolnomularskiego w życiu domowym. Kobiety winne być także pociągnięte do współpracy w instytucjach charytatywnych.

Po młodzieży masonskiej przyszła kolej na kobiety. Łóż chcą ogarnąć swym wpływem całą rodzinę. W Ameryce masonerja zorganizowała już wiele niewiast i dzieci. W Wiedniu odbyło się niedawno zgromadzenie kobiet masonskich.

Na fakty te świat katolicki winien zwrócić baczną uwagę.

Szpiegostwo nad granicą wschodnią

Dowódca strażnicy K. O. P. skazany na śmierć — jego współpracownicy Żydzi na 15 lat więzienia

Wilno, 22. 5. (PAT.) W Gminie Radoszkowice od 2 lat policja zwracała uwagę na działalność Szymona Weisbrota, Mordki, Gdalewicza i Icygsona, którzy mieli dostawę dla miejscowego oddziału K. O. P. a równocześnie prowadzili konszachty z Sowietami. Owczesny dowódca strażnicy K. O. P. sierżant Roman Kowalski był z nimi w kontakcie, trwonil pieniądze i prowadził hulawcze życie. Z początkiem października ub. roku ustalono, że trzech obserwowani powierzyli jakieś tajemnicze prace fotografowi w Radoszkowicach. Rewizja wykryła plik skryptów odnoszących się do sta-

nu wykszolenia oddziałów K. O. P., z których fotograf sporządził 15 klisz i odbitek. Skrypty te wykradł Kowalski i oddał współpracownikom do przetofografowania.

Sierżant Kowalski stanął przed sądem doraźnym wojskowym i skazany został na karę śmierci przez rozstrzelanie. 3 inni przekazani zostali urzędowi prokuratorskiemu. Tymczasem zbiegł z więzienia Weisbrot, natomiast Icygson i Gdalewicz stanęli przed III Wydziałem Sądu Okr. Przyznali się do zbierania materiału szpiegowskiego. Sąd skazał obu na 15 lat ciężkiego więzienia.

Międzynarodowa komisja Odry nad Wartą i Notecią

Warszawa, 22. 5. (Tel. wł.) Komisja międzynarodowa Odry (rzeka Odra na zasadzie traktatu wersalskiego została pod względem żegludowym umiędzynarodowiona) na ostatnim posiedzeniu we Wrocławiu w styczniu r. b. postanowiła zwiedzić żeglowne dopływy Odry w Polsce, mianowicie Wartę i Notec.

Komisja pod przewodnictwem delegata Polski, prof. Winiarskiego, złożona z delegatów Anglii, Francji, Da-

nji, Szwecji, Niemiec i Czechosłowacji, przybywa do Poznania w dniu 28 b. m. i w dniach 29 i 30 b. m. zwiedzi Wartę, w dniach zaś 31 maja i 1 czerwca — rzekę Notec. Z ramienia ministerstwa robót publicznych w objeździe tych rzek wezmą udział naczelnicy wydziałów inż. Alfred Konopka i inż. Józef Zaczek, oraz radca ministerjalny inż. Mieczysław Okęcki i zastępca dyrektora robót publicznych w Poznaniu, inż. Bernard Zakrzewski.

Polityka zjednoczenia narodowego Jugosławii

Białogród, 22. 5. (PAT.) Cała wczorajsza prasa wieczorna i dzisiejsza ranna komentując wstąpienie 4 wybitnych członków dawnej chorwackiej partii chłopskiej, bliskich współpracowników nieżyjącego dziś Stefana Radicza, do gabinetu gen. Ziwickowicza, podkreśla, iż jest to wielki sukces obecnego rządu, prowadzącego politykę konsolidacji i zjednoczenia narodowego. Fakt ten, zaznacza prasa, dowodzi w sposób oczywisty, że masy chłopsko-chorwackie pragną współpracować jednomyślnie nad dziełem

konsolidacji i zjednoczenia narodowego, podjętym 6 stycznia b. r. przez króla Aleksandra.

Dziennik „Prawda“ oświadcza m. in., iż przystąpienie do gabinetu b. współpracowników Radicza oznacza koncentrację wszystkich czynników narodowych, dążących do tego, aby cały naród stał po stronie szefa państwa. Jest to wynik działalności obecnego rządu, dążącego do zapewnienia jedności narodowej Jugosławii i do rozwoju gospodarczego kraju.

Nowe rokowania polsko-niemieckie

Warszawa, 22. 5. (Tel. wł.) — Rząd niemiecki w odpowiedzi na wystąpienie rządu polskiego o przeprowadzenie rozmów między Polską a Niemcami, któreby umożliwiły Polsce ratyfikację międzynarodowej konwencji w sprawie zniesienia zakazów i ograniczenia przywozu i wywozu, zgodził się na rozpoczęcie rozmów 23 bm. Rząd polski przyjął ten termin i dlatego w czwartek wyjeżdżają do Berlina dyrektor departamentu M. P. H. Sokołowski oraz radca M. S. Z. Adamkiewicz na rokowania z Niemcami. (w)

Groźne bezrobocie w Toruniu

Toruń, 22. 5. (Tel. wł.) Dnia 21 bm. zgromadziły się przed ratuszem tłumy bezrobotnych, którzy chcieli wysłać delegację do prezydenta miasta. Gdy ten jednak przyjęcia odmówił, przypuścił tłum bezrobotnych szturm do bramy ratusza, usiłując ją wyważyć. Silny oddział policji nie dopuścił do ekscesów. Do zebranych przemówił poseł Malinowski z N. P. R., oznajmiając im, że min. opieki społecznej przeznaczyło pewną sumę na rozpoczęcie prac budowlanych. Uspokojeni bezrobotni rozeszli się.

Demonstracje powtórzyły się dziś rano. W ratuszu skonsygnowano silne oddziały policji. Pod jej ochroną pozostawały gmach wojewódzki i mieszkanie wojewody pomorskiego. Rząd przeznaczył 30 tys. zł. a taką samą sumę ma dać miasto Toruń, poczem mają być rozpoczęte prace budowlane przy ul. Grudziądzkiej. Przy pracach tych znajdzie zatrudnienie około 600 bezrobotnych. Jest to jednak kropla w morzu. W Toruniu jest około półtora tysiąca bezrobotnych, nie otrzymujących żadnych zasiłków. Kasy miejskie są prawie puste. Płatnicy podatków miejskich zalegają. Zamiast 300 tys. miesięcznie wpływało do kas zaledwie około 80 tys. zł.

Otwarcie Sejmu śląskiego 27 bm.

P. Prezydent Rzeczypospolitej podpisał dekret, wyznaczający datę otwarcia Sejmu śląskiego na wtorek, dnia 27 b. m. Na posiedzeniu tem dokonany będzie wybór prezydium Sejmu.

Odnaczenie paryskich rajców miejsk.

Warszawa, 22. 5. (PAT.) Dzisiaj odbyła się w sali Rady m. Warszawy dekoracja odznakami radzieckimi Warszawy delegacji paryskiej rady miejskiej pod przewodnictwem prezesa rady hr. d' Audigne.

Z Gdyni

Gdynia, 22. 5. (Tel. wł.) Dziś przed południem przybyli tutaj uczestnicy międzynarodowej bałtyckiej konferencji hydrologicznej, która odbyła się ostatnio w Warszawie. Wycieczka w liczbie 50 osób poświęciła dzisiejszy dzień na dokładne zwiedzenie portu gdynińskiego.

Wczoraj zwiedził tutejszy port szef wydziału Ligi Narodów w angielskim min.spr. zagr. Cadogan w towarzystwie małżonki oraz p. Morton z żoną, wybitny angielski historyk i publicysta. S. B.

Ze „Związku wydawców“

Warszawa, 22. 5. (PAT.) Dnia 20 maja odbyło się posiedzenie rady polskiego „Związku Wydawców Dzienników i Czasopism“ pod przewodnictwem p. Mrozowskiego. Rada związku wysłuchała sprawozdania dyrektora p. St. Kauzika z działalności zarządu głównego i sprawozdania finansowego za okres pierwszych czterech miesięcy rb. Poza tem rada powzięła szereg uchwał, dotyczących organizacji oddziałów okręgowych „Związku Wydawców“ we wszystkich głównych ośrodkach wydawniczych Państwa. Po południowe posiedzenie poświęcono rozważeniu uregulowania spraw kolportażowych w Państwie, ze szczególnym uwzględnieniem kolportażu w uzdrowiskach i letniskach oraz uregulowaniu stosunków wydawnictw z biurami ogłoszeń. Rada zastanawiała się także nad sprawą obsługi prasy

przez pocztę. W dyskusji brali udział: Dobija (Ilustr. Kurjer Codzienny), Pawłowski Edward („Kurjer Poznański“), Grocholska („Kobieta współczesna“), Jeleński (Tęcza), Krajna Fr. (Polska Agencja Reklamy), Krzywoszewski (Świat), Lewandowski (Express Poranny), Niklewski (Gazeta Warszawska) i inni.

Ze St. Zjedn. do Polski

Warszawa, 22. 5. (PAT.) Komitet organizacji przyjęć wycieczek polskich ze Stanów Zjednoczonych otrzymał w r. b. wielką ilość zgłoszeń. Ogólna liczba turystów wyniesie w tym roku około 5 000 osób. Wycieczki kierowane będą na Gdynię. Przybędą między 16 czerwca a 15 sierpnia.

Pożar młyna parowego

Berlin, 21. 5. (PAT.) Ubiegłej nocy wybuchł pożar w wielkim parowym młynie w Oranienburgu na peryferiach Berlina. Ogień w krótkim czasie przerzucił się na 8-mięsiętowy spichrz. Tysiączne rzesze ludności z okolic, zaalarmowane pożarem, przypatrywały się pożarowi i usiłowały nie dopuścić do rozszerzenia się ognia na sąsiednie dwa budynki.

Śmiertelne strzały

Toruń, 22. 5. (Tel. wł.) W nocy na 22 bm. opuściło restaurację Strzelnicy pewne towarzystwo, dość podochoczone. W pobliżu strzelnicy wyłknęła sprzeczka między towarzystwem a Ksawerem Ostrowskim z Chojnic, który był również podchmielony. W trakcie sprzeczki Ostrowski dobił rewolweru i dał kilka strzałów. Na bruk ulicy padł rażony kulami inżynier Bronisław Borkowski z pomorskiej Izby Rolniczej. Trzy kule ugodziły go w brzuch. Dr. Dandelski dokonał operacji wyjęcia kul. Ostrowski został przytrzymany przez policję.

Rozerwany przez granat

Lwów, 22. 5. (PAT.) Zamieszkały we wsi Kudobińcach pow. Zborów 17-letni Wasyl Rubas znalazł w polu granat, który usiłował rozbić. Granat wybuchł mu w rękach, rozrywając Rubasa na kawałki.

Śmiertelny skok

Lwów, 22. 5. (PAT.) Pociągiem z Tarnopola do Lwowa, na dachu jednego z wagonów jechał bez biletu Wasyl Bałacki. Gdy pociąg dojeżdżał przez wiadukt do stacji Krasne — Bałacki chciał zeskoczyć z dachu wagonu. W czasie skoku uderzył głową o filar wiaduktu i poniósł śmierć na miejscu.

Zgubne skutki pijaństwa

Wołkowysk, 22. 5. (PAT.) Re-emigrant z Ameryki Wojciech Gładysiewicz, jadąc z Gdańska do domu i będąc w stanie nietrzeźwym, między stacjami Wołkowyskiem a Słonimem wyszedł na pomost wagonu i wypadł na tor. Następnie podniósł się, przeszedł na drugą stronę toru i tu poślizgnąwszy się wpadł do głębokiego rowu z wodą, gdzie utonął.

Połknął szkło i igły

Katowice, 22. 5. (PAT.) Onegdaj usiłował pozabawić się zycia w Bogucicach 30-letni Herman Seifert, obywatel niemiecki, który dostał się do Polski w sposób nielegalny. Seifert połknął tłuczone szkło oraz dwie igły. W stanie groźnym przewieziono go do szpitala.

Wyłącznie dla Niemców

Gdańsk, 22. 5. (PAT.) We środę odbyła się w biurze prasowym Senatu gdańskiego konferencja prasowa, na której dr. Sahn poinformował przedstawicieli prasy o akcji senatu przeciw Gdyni. Charakterystyczne jest, że na konferencję tę, poza przedstawicielami miejscowej prasy niemieckiej, zaproszeni zostali korespondenci prasy Rzeszy niemieckiej oraz oficjalnej niemieckiej agencji prasowej biura Wolfa, pominięci zostali natomiast wszyscy pracujący w Gdańsku przedstawiciele prasy polskiej, miejscowego pisma polskiego i P. A. T.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88 3/4 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,89 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płaci dziś za 100 mkn. w dewizach 212,415 do 212,715 zł, gotówką 212,015 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 173,05 do 173,31 zł, gotówką 172,71 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 22 maja 1930.
Dzisiejsze zebranie giełdowe nie wykazało żadnej zmiany w tendencji ogólnej.
Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych płacono za 5 proc. poz. konwers. 54 proc. i za 6 proc. listy żytnie 19,— (za 1 ctr. mtr.) natomiast oddawano 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie po 44 proc. Mniejszą ilość 8 proc. listów dolarowych handlowano po 95 proc. bez kwalifikacji do notowania.
Z akcji bankowych doszło do kursu jedynie Kwileckim Potockim po 60,— w piąceniu.
Akcje przemysłowe przeważnie w poszukiwaniu, jednakże z powodu braku materiału w nikłych obrotach. Płacono za Cegielskiego 50,—, za Cukr. Zduny 35,— i za R. Maya 63,—. W zaofiarowaniu była jedynie „Unja“ po 70,—.

Cedula urzędowa z dnia 22 maja 1930 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 54% P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 44% O.

(Kurs w złotych)
6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 19,— P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Kwilecki, Potocki i S-ka I—II em. zł. 60,— P.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Cegielski H. I em. zł. 50,— P.
Cukrownia Zduny I em. zł. 35,— P.
Dr. Roman May I em. zł. 63,— P.
Tendencja: Bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 22. 5. 1930.

Waluty	Gotówka		
	trans	sprzed.	kup.
Dol. St. Zjedn. tr. —			
Budapeszt	155,85	156,25	155,45
Belgia	124,52	124,83	124,21
H. andja	358,66	359,56	357,76
Londyn	43,35 1/2	43,46 1/2	43,24 1/2
Nowy Jork	8,90,8	8,92,8	8,88,8
Nowy Jork kabel	8,92	8,94	8,90
Paryż	34,97 1/2	35,06	34,89
Praga	26,44	26,50	26,38
Szwajcaria	172,60	172,03	172,17
Wiedeń	125,76	126,07	125,45
Włochy	46,78	46,90	46,66

Tendencja mocniejsza.

Papiery państwowe i obligacje:
4% poz. inwest. 111,00
5% poz. premj. dol. 65,75
5% poz. kol. konw. 55,00

Akcje w złotych:
Bank Handlowy 0,00—111,00
Bank Polski 0,00—172,50
Bank Zw. Sp. Zarob. 0,00— 72,50
W. T. F. Cukru 34,75— 35,50
Modrzewjów 0,00—10,50
Starachowice 19,50— 19,40
Borkowski 0,00— 5,00
Haberbusch 0,00—111,00
Spirytus 24,00— 25,00
Tendencja niejednolita.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg
reszta za 100 kg
Berlin, 22 maja 1930.

Pszonica march. od st. załad.	
76-77 kg	289,00—291,00
Tendencja spokojna.	
Pszonica march. od st. zał.	
78-79 kg	292,00—294,00
Tendencja spokojna.	
Zyto march od stacji załad.	
72 kg	169,00—177,00
Zyto fr wag. Berlin, sprzed.	0,00—182,00
Zyto Warta Noteć, pomorskie i Odra 73-74 kg cif Berlin sprzedaż	0,00—178,00
Tendencja terminowo wagonem: częściowo poparta, poza tem słaba.	
Owies march od stacji załad.	151,00—161,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień oastewny i przemysłowy	168,00—182,00
Tendencja słabsza.	
Mąka pszenna	32,00—40,25
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	22,50—25,50
Tendencja słabsza.	
Osipa pszenna	08,25—09,00
Tendencja słaba.	
Osipa żytnia	08,50—09,50
Tendencja słaba.	
Groch Victoria	24,00—29,00
Groch dr. jadalny	21,00—25,00
Groch pastewny	18,00—19,00
Peluszka	17,00—18,00
Bób polny	15,50—17,00
Wyka	19,00—21,50
Lubin niebieski	16,00—17,50
Lubin złoty	21,50—24,00
Makuch rzepakowy	12,00—13,00
Makuch lniany	17,50—18,10
Wytłoki suche krajowe	08,10—08,60
Srót Soja	13,40—14,50
Płatki ziemniaczane	13,00—13,30
Ziemniaki jadalne białe	1,20— 1,40
Ziemniaki jadalne czerwone	1,30— 1,60
Ziemniaki jadalne żółte	2,30— 2,60
z wyjątkiem nerkowych.	
Ogólna tendencja niejednolita.	
Notowania złotego w Berlinie z dnia 22. 5. 1930.	
Wyplaty na Warszawę	46,90—47,10
Noty wielkie	46,725—47,125
Tendencja mocna.	

Kosznika Mydła Toaletowe przefiltrowane

P.W. 10 382-63,175

Przysięga Worgickiego

Skandaliczne zeznanie kierownika antypolskiego „Heimatdienstu“

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Olsztyn, w maju.

Przed sądem okręgowym w Szczytnie (na Mazurach) zakończyła się głośna sprawa przeciwko Robertowi Machtowi, jednemu z bardzo ruchliwych agentów antypolskiego „Heimatdienstu“. W roli oskarżyciela występował sekretarz Związku Towarzystwo Młodzieży p. Walenty Haband ze Szczytna. Macht pewnego razu napadł na niego, zadając swej ofierze kilka ciosów laską i wygrażając się jeszcze słowami: „Du verfluchter Pollak, wenn du nicht bald über die Grenze verwindest, dann geschieht dir was“. Prócz tego Macht wystosował pismo do zarządu Związku Towarzystwo Młodzieży, w którym p. Habanda nazwał zdrajcą sprawy niemieckiej. (Kto jest Polakiem, uchodzi tu za zdrajcę sprawy niemieckiej! — autor).

Na poparcie stanowiska Machta sąd zaważał na świadków kierownika „Heimatdienstu“, Maksa Worgickiego, oraz radcę v. Jerina, b. politycznego referenta prezesa regencyjnego w Olsztynie. Oto, co zeznał przed sądem w Szczytnie Maks Worgicki:

„Obecny tutaj powód oświadczył dzisiaj, że jest urzędnikiem w zewnętrznej i biurowej służbie Związku Towarzystwo Młodzieży. Zw. Tow. Młodzieży uważam za organizację podporządkowaną Związkowi Polaków. Związek Polaków zaś za organizację propagandową, która jest w kontakcie ze Związkiem Obrony Kresów Zachodnich w Poznaniu, Związkiem Obrony Mazurów (?) w Warszawie oraz polskiem ministerstwem. Według naszych informacji, Związek Polaków przyjmuje zlecenia jednej lub drugiej z wymienionych co dopiero placówek, wykonuje je i otrzymuje od nich środki pieniężne. Te trzy placówki, w Poznaniu wzgl. w Warszawie, uprawiają wspólnie politykę, która zmierza ku temu, żeby części terytorjum państwa niemieckiego od niego oderwać i to nietylko na drodze spokojnych pertraktacji, lecz, jeśliby zachodziła potrzeba, nawet przemocą. Ten stan rzeczy znany jest Związkowi Polaków, a temsamem także powodowi, zwłaszcza że według mego przekonania, powód, jako obywatel państwa polskiego, otrzymał zlecenie rozwinięcia dzia-

łalności propagandowej po myśli powyższej wyszczególnionej. Działalność propagandowa po myśli owych wymienionych trzech placówek przekracza ramy uprawnień mniejszościowych. W kołach wschodnio-pruskich „Heimatdienstu“ uważa się ją za naruszenie ustaw, dotyczących się zdrady stanu wzgl. zdrady kraju.

„Opieramy się przytem na wynurzeniach najwyższych urzędników Państwa Polskiego, jak również miarodajnych czynników Związku Polaków. W roku 1923 przywiatał minister Grabski przemówieniem w gmachu sejmowym wycieczkę Warmjaków i Mazurów, których Związek Polaków wysłał do Polski. W tem przemówieniu mówił on dosłownie: „Polska nie zadowolona się przedzielną, aż polski orzeł nie zalopocze na zamku w Królewcu (Kłamstwo!—autor). Były poseł na sejm pruski i sekretarz Związku Polaków, Jan Barczewski, wyraził się w tych samych latach na jakimś zebraniu Polaków: „Polska nigdy nie zrzeknie się swoich praw do Prus Wschodnich i Powiśla. Gdyby Prusy Wschodnie nie chciały się temu podporządkować, to pewnego dnia polskie hełmy zabłysną na ziemiach wschodnio-pruskich. (Gdyby to było prawdą, Niemcy już dawno wytoczyliby p. Barczewskiemu proces o zdradę kraju!“).

Zeznanie Worgickiego miało ten skutek, że sąd wydał wyrok niekorzystny dla oskarżyciela. Polak więc znowu nie otrzymał satysfakcji.

W procesie szczycieńskim jasno się uwyppakła stronniczość sądów niemieckich. Gdzieindziej (np. w Polsce) byłoby rzeczą nie do pomyślenia, żeby sąd zaważał na świadka takiego szaleńca, który operuje urojeniami i, co gorsze, na podstawie jego zeznań konstruował wyroki. Zaznaczyć należy, że wyrok w Szczytnie nie jest odosobniony. Podobne wyroki zapadają także w innych miastach Mazur i Warmji. Bardzo interesujące wyroki wydaje sąd w Olsztynie. Tutaj wszelkie sprawy, dotyczące się Polaków, przechodzą przez ręce sędziego, który jest zagorzałym wrogiem Polaków i członkiem „Heimatdienstu“.

Balticus.

Twoje dzieci!

Codziennie przed Twoimi oczyma przesuwają się setki scen, smutnych i wesołych, wzruszających i zabawnych, — a wszystkie one jednakowo drogie są Twemu sercu, bo przecież główne role grają w nich Twoje dzieci.

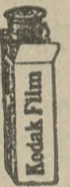
Jakże przykra jest świadomość, że bezlitosny czas zatrze stopniowo w Twej pamięci obrazy, opromienione dziecięcym wdziękiem, to też popełniasz błąd nie do naprawienia, pozbawiając się radości oglądania ich fotografii.

Jeden jest tylko sposób zaradzenia złu: stale mieć będziesz przed oczyma dawno minione radosne chwile, utrwalając dzień po dniu sceny z życia dzieci w zdjęciach

„Kodak”

W ciągu kilku minut można poznać „Kodaka” i nauczyć się fotografować.

W każdym większym składzie przyborów fotograficznych zademonstrują Wam modele kamer „Kodak” i „Brownie”

Kodak Sp. z o. o. Warszawa, plac Napoleona 5.

T. W. 1835

W dziale „Z kraju“ znajdujemy autentyczny opis wypadków gdyńskich podany przez bezpośredniego uczestnika Zjazdu Młodych, oraz szereg ciekawych artykułów i notatek: „Z wizji Bensonowej“, „Propaganda pacyfizmu w wychowaniu“, „Dobra wola Niemiec“, „Czapki studenckie“, „Siewcy rozkładu“.

„Dział „Z zagranicy“ przynosi zwięzłą charakterystykę premiera Francji Andrzeja Tardieua.

Numer zamyka ciekawą satyrę Alf. Kaliński p. t. „Bajeda chińska” i zwykle Działy: interesujący i dowcipny przegląd tygodników, nowe książki.

„Szczerbiec” jest do nabycia we wszystkich kioskach „Ruchu” i u sprzedawców ulicznych. Prenumerata kwartalna 2 zł, numer pojedynczy 40 gr. Adres redakcji i administracji Warszawa, Lwowska 15, m. 3.

Polskie Biuro Podróży

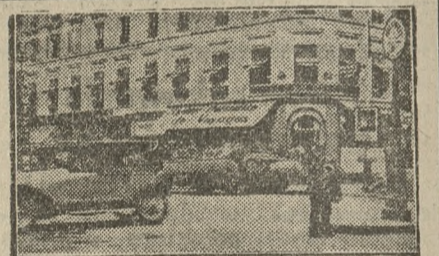
„POLEXPRESS”

Paryż 22 Boulevard des Italiens, 22.

Rezerwowanie pokojów w hotelach. Wycieczki po Paryżu i okolicach. Bilety kolejowe, okrętowe i teatralne. Wymiana pieniędzy. Organizacja wycieczek grupowych. W Paryżu na dworcu kolejowym dyżuruje stale nasz urzędnik udzielający bezpłatnie wszelkich informacji. W Warszawie prosimy zwracać się do delegatury POLEXPRESSU przy Polskim Touring Klubie. Warszawa, Warecka 11. Od 4—6.

Wypadek samolotowy

Krynica, 22. 5. (PAT) Dzisiaj major Pruszyński z 2 pułku lotniczego w Krakowie z powodu defektu motoru musiał lądować. Samolot uległ zupełnemu strzaskaniu, mjr. Pruszyński odniósł silne kontuzje głowy i złamanie nóg.

POLSKIE BIURO POLEXPRESS
PODRÓŻY
Paryż 22, Boulevard des Italiens
organizuje nw 11288

LUKSUSOWA-REKLAMOWA
WYCIECZKĘ

do Paryża, Lisieux, Deauville, Trouville od 15 do 28 czerwca.

Przyjmuje zapisy
DELEGATURA POLEXPRESSU
przy Biurze „Altraus”, w Warszawie,
św. Krzyska 6, tel. 255-68, od 4 do 6-tej.
Prospekty na żądanie.

Wśród dobrych przyjaciół...

Ostrzeszów, 20 maja.

W dniu 12 maja przeniesiony został w stan nieczynny dotychczasowy starosta powiatu ostrzeszowskiego, p. Michał Siciński, który stanowisko to zajmował przeszło 10 lat.

Nie padł on, jak mogłoby się to zdawać komuś niedokładnie obznajomionemu z naszymi stosunkami lokalnymi, ofiarą swych przekonań politycznych, gdyż chociaż przed przewrotem majowym skłaniał się ku Związkowi Ludowo-Narodowemu, dokonał po maju 1926 śladem wielu innych spiesznej rewizji swych przekonań i starał się iść na rękę „sanacji“. Szczególnie w ostatnich czasach mówiono już głośno w powiecie o jego bliskiej dymisji a nawet o przypuszczalnym jego następcy (starał się o to stanowisko podobno prezes B. B. naszego powiatu, p. Szafranski) p. Siciński wszelkimi sposobami zabiegał o względy „sanacji“.

Tak np. zarządził w Ostrzeszowie dokonanie wyboru członków sejmiku powiatowego przez starą radę miejską na którą przez tutejszego burmistrza p. Seydaka, będącego od czterech lat także na usługach „sanacji“, miał przemożny wpływ; zakładał też skwapliwie w gmachu starostwa Towarzystwo Przyjaciół Związku Strzeleckiego, — chcąc przez to techną nowe życie w mizernie vegetującym u nas „Strzelca“; przeprowadził w województwie wbrew uchwale obecnej rady miejskiej nominację p. Seydaka na komisarycznego wójta na obwód ostrzeszowski (p. Saydakowi płaci się za sprawowanie tegoż urzędu około 200 zł. miesięcznie, choć ma to być urząd honoro-

wy i bezpłatny); wznosił przy każdej sposobności miłe dla uszu „sanatorów“ okrzyki i wysyłał telegramy holdownicze.

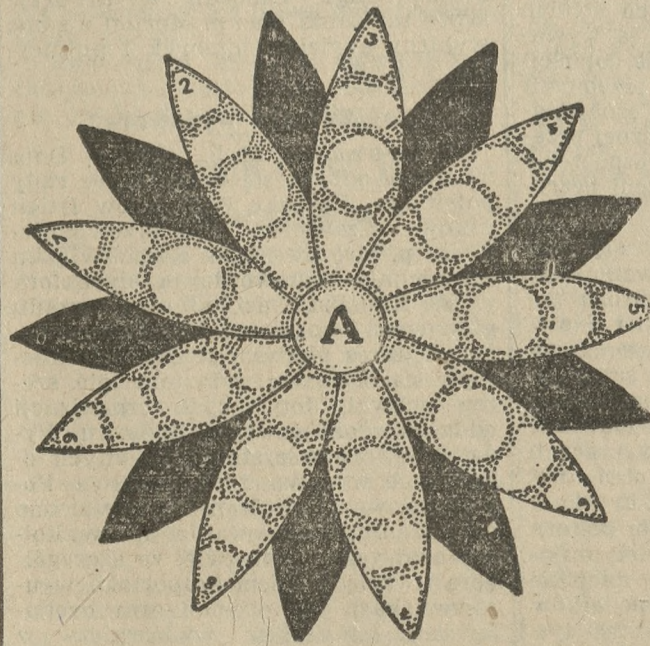
Utrzymało go to na stanowisku przez kilka lat, lecz obecnie, gdzie „sanacja“, tracąc coraz bardziej grunt pod nogami, czyni rozpaczliwe wysiłki o utrzymanie się przy sterze, a członkowie jej darzą się nawzajem z dnia na dzień wstającą nerwową nieufnością, uważano widocznie, że takie miejsce zajmować powinien stuprocentowy „sanator“. Usunięto więc bez skrępowania p. Sicińskiego, bez poprzedniego uprzedzenia go — z chwilą wręczenia mu dymisji.

Znamiennym w sprawie tej jest jeszcze fakt, że tutejsi mężowie zaufania partji B. B., którymi są pp. Szafranski ze Strzyżewa i adwokat Garliński z Ostrowa, aż do ostatniej chwili ludzili p. Sicińskiego, że zwolnienie go z zajmowanego urzędu w żadnym razie obecnie nie nastąpi. Tymczasem dekret, przenoszący go w stan nieczynny, datuje już z początku kwietnia br. (mr)

„Szczerbiec”

Najnowszy (12) numer „Szczerbca“ omawia m. in. Zjazd Młodych O. W. P. w Gdyni. Artykuł wstępny „Młodzi idą“ ocenia moralno-polityczne znaczenie zjazdu gdyńskiego i stwierdza, że nigdy jeszcze „sanacja“ nie spotkała się z tak zdecydowanym oporem, co dowodzi, że w młodym pokoleniu nałóg strachu, właściwy dzisiejszemu społeczeństwu, został przełamany. Autor artykułu następnego „Duch Narodu“ wysuwa śmiały projekt, aby polskiem świętem narodowym był dzień koronacji Bol. Chrobrego — dzień założenia państwa, a nie data uchwalenia konstytucji 3 Maja.

Konkurs Firmy Fascinata

Obiasnienia. W jasne płatki kwiatu wpisać pionowo 9 wyrazów o podanem znaczeniu Litera A w środku wspólna jest dla wszystkich wyrazów. Litera w kółkach dadzą rozwiązania.

- 1) Imię żeńskie
- 2) Miasto w Czechach
- 3) Rzeka w Polsce
- 4) Inaczej słusność
- 5) Inaczej orszak
- 6) Sześć na wodę
- 7) Inaczej kolonia
- 8) Czysta srebro
- 9) Inaczej chorągiew

Między osobami nadsyłającymi prawidłowe rozwiązanie zotana rozlosowane następujące premje: 1 Patefon szwajcarski, 2 Aparat fotograficzny 3 Matricure 4 Kasetka luksus z przyborami toaletowymi 5 Złote odro w kasetce firmy Montblanc i ponadto 50 dalszych premji (pięknych kosmetycznych Fascinatorych przybory kosmetyczne FASCINATA) Rozwiązania nadsyłać należy wraz z próżnym pudełeczkiem (opakowanie) 3 pojedynczej tuby kremu FASCINATA do fabryki wyrobów kosmetycznych FASCINATA KRAKÓW ul. Gertrudy 6 K. P. Każdy nadsyłający rozwiązanie otrzyma — DARMO bez względu na wynik losowania jeden komplet próbek wyrobu FASCINATA.

UWAGA: Na ogólne żądanie przesyłamy termin nadsyłania rozwiązań szaradowych do dnia przesłania rozwiązania szaradowego. Wyniki którego zostaną ogłoszone dnia 29. czerwca roku bieżącego. P.W. 11650-70,140

Z ustawy o ochronie swobody wyborów

(Ciąg dalszy)

Art. 9. Dla rozpoznania spraw, w tej ustawie określonych, właściwy jest sąd okręgowy.

Art. 10. Najpóźniej w przeciągu 48 godzin od chwili otrzymania doniesienia o popełnieniu jednego z przestępstw przewidzianych w tej ustawie, obowiązany będzie oskarżyciel publiczny złożyć wniosek o wszczęcie śledztwa; śledztwo jest konieczne.

Śledztwo prowadzi sędzia śledczy, któremu sprawa przypadnie w drodze przyjętej w sądzie okręgowym podziału czynności.

Jeżeli wszechstronne wyjaśnienie okoliczności sprawy w toku śledztwa doprowadzi do ustalenia, że należy przeprowadzić rozprawę główną, sędzia śledczy obowiązany będzie wydać natychmiast postanowienie, zawieszające oskarżonego urzędnika w urzędowaniu, i o tem zawiadomić właściwą jego władzę przełożoną.

Art. 262, 264, 266 § 2 i 272 kodeksu postępowania karnego z dnia 19-go marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 313) nie mają tu zastosowania. (C. d. n.)

Wiece przedwyborcze w powiecie obornickim

W niedzielę, dnia 11. 5. r. b. odbyły się wiece w Boruszynie i Polańcu. Referent p. poseł Staniszkis z Warszawy w głęboko ujętym przemówieniu przedstawił całokształt naszej gospodarki państwowej oraz powody naszego trudnego położenia gospodarczego w ogólności, w szczególności zaś w rolnictwie. Referatu wysłuchano przy zapełnionej sali w najwyższym spokoju i zrozumieniu. Mówcę zegnano owacyjnie; przewodniczyła p. Krzemieniewska z Jakóbowa.

Dnia 18 b. m. odbył się wiec — w Lipie o godz. 4 popoł. Referatu p. p. Mazura z Grudziądza, popartego liczbami sprawozdań Najw. Izby Kontroli Państwa o rozrzutnym szafowaniu groszem publicznym bez względu na ciężkie położenie kraju i obywateli, wysłuchano z najwyższym zainteresowaniem. Odśpiewaniem „Roty“ zakończyła przewodn. p. Krzemieniewska zebranie, wznosząc okrzyk na cześć prelegenta oraz obywateli Lipy, którzy przez godne zachowanie dali dowód solidarności z ideą narodową.

W Młynkowie tego samego dnia o godz. 7 wieczorem słowo wstępne wygłosiła przewodnicząca p. Krzemieniewska z Jakóbowa. Prelegent p. poseł Mazur z Grudziądza w dobitnych słowach scharakteryzował „radosną twórczość“ rządów „sanacyjnych“. — Przemówień wysłuchano z zainteresowaniem, poczem p. przewodn. wniosła okrzyk na cześć wielce zasłużonego szermierza o praworządność p. marsz. Trąpczyńskiego, czołowego kandydata listy nr. 24. Po ukończonym wiece kilku „zbawców ludu“ z pod sztandaru „Piasta“ daremnie usiłowało wnieść zamęt. Jednakże niedźwiedzią tylko przysługę oddali tem swemu stronnictwu. (ka)

Zasłużone odznaczenie

Z okazji nadania pp. prof. Jakóbowi Langlade i Andrzejowi Mathieu rangi oficerskiej orderu „Polonia Restituta“ odbyła się w niedzielę, dnia 18 maja, w salach Stowarzyszenia polsko-francuskiego, przy licznych udziałach przedstawicieli kolonii francuskiej, młodzieży akademickiej i sfer towarzyskich m. Poznania, uroczysta akademja, urządzona staraniem Koła Romanistów Uniwersytetu Poznańskiego.

Posiedzenie zajął prezes Koła, p. A. Darnowski. Przywitawszy obecnych podkreślił owocną działalność solenizantów na polu naukowo-pedagogicznym, serdeczne stosunki łączące ich ze słuchaczami, w szczególności zaś życzliwe popieranie celów Koła. Następnie zabrał głos Kurator Koła, prof. Morawski, uwydatniając wybitne zdolności organizatorskie pp. Langlade i Mathieu, którzy oparli studia literatury francuskiej na mocnych i trwałych fundamentach, unormowali ich przebieg i stworzyli w Poznaniu ruchliwe centrum studjów francuskich i wiadomości o Francji. W imieniu uniwersytetu przemawiał Dziekan Wydziału Humanistycznego, p. prof. Jaxa-Bykowski, życząc obu profesorom dalszej jak najowocniejszej pracy dla dobra uniwersytetu, a imieniem Konsula francuskiego sekretarza jego p. Nicolin, który przedstawił pomyślny rozwój kursów praktycznych języka francuskiego pod kierownictwem profesora Mathieu oraz kursów wyższych pod dyrekcją prof. Langlade. Z ramienia Towarzystwa polsko-francuskiego przemawiał prof. Grabowski, kładąc szczególny nacisk na zasługi położone przez pp. Langlade i Mathieu na polu kulturalnego zbliżenia polsko-francuskiego; zaznaczył dalej, że prof. Lang-

lade swymi badaniami nad Kochanowskim przysłużył się również literaturze polskiej.

W końcu prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk, p. prof. Dembiński, reasumując wywody przedmówców, stwierdził, że pp. prof. Langlade i Mathieu przyczynili się faktycznie, każdy w swym zakresie, do „odrestaurowania“ wskrzeszonej do nowego życia Polski, czego symbolem jest właśnie odznaczenie ich orderem „Polonia Restituta“.

Prof. Langlade i Mathieu w gorących słowach dziękowali wszystkim za okazaną im życzliwość. Z szczególną satysfakcją przyjęto do wiadomości oświadczenie prof. Langlade, że pragnie nadal pozostać na dotychczasowym swem stanowisku.

Przebieg uroczystości był nadszycząj serdeczny i głęboko zapisał się w pamięci obecnych.

Zjazd zarządów Tow. Kupieckich Pomorza

Dnia 19 bm. odbył się w Grudziądzu zjazd zarządów Towarzystw Kupców Samodzielnych, zrzeszonych w Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu. Na zjazd przybyło około 100 osób z wszystkich ośrodków kupieckich.

W ciągu dnia odbyto szereg posiedzeń. O godz. 12. odbyło się posiedzenie hurtowników win w centrali Związku. O godz. 2 po poł. konferencja delegatów zarządu głównego Związku z Pomorską Izbą Skarbową, o 4 zaś po połudn. na sali Rady Miejskiej odbyło się plenarne zebranie zarządów.

Na zebraniu tem poruszono szereg doniosłych spraw, a głównie w dziedzinie podatkowej domagano się jak najbardziej traktowania ustawy o podatku przemysłowym przyczem omówiono również inne zagadnienia podatkowe.

Na zjazd przybył również dyrektor Rady Naczelnej Związku Kupiectwa

Polskiego z Warszawy p. Jakubowski, który wygłosił aktualny i ciekawy referat o traktacie handlowym polsko-niemieckim.

Z życia Stowarzyszenia Kupców Chrześcijan

W piątek odbyło się plenarne zebranie Stowarzyszenia Kupców Chrześcijan, w lokalach Domu Kupiectwa Polskiego przy ul. Zwierzynieckiej. — Zebranie zajął p. prezes Wł. Majewicz witając obecnych członków oraz przedstawicieli prasy, poczem poświęcił słów kilka pamięci zmarłego ostatnio członka Stowarzyszenia s. p. p. Stefańskiego, którego pamięć uczczono przez powstanie.

Jako dalszy punkt porządku obrad nastąpiło odczytanie protokołu z ostatniego zebrania przez p. Tad. Grosmana. Protokół przyjęto jednogłośnie, poczem udzielono głosu p. red. Grudzińskiemu, celem wygłoszenia zapowiedzianego referatu p. t. „Powszechna Służba Gospodarcza“.

Prelegent, zaznaczając, że mówić będzie o starej jak ludzkość kwestji gospodarczego wychowania społeczeństwa wyjaśnił, że pod hasłem „powszechnej służby gospodarczej“ rozumie gospodarcze wychowanie społeczeństwa w najbardziej dosłownym znaczeniu. Nieszczęściem było, że zagadnieniem tem zajmowali już od Platona począwszy naogół wyłącznie teoretycy, filozofowie, myśliciele, później ekonomiści etc., zaś w bardzo nieznacznej tylko mierze praktycy.

W ostatnim czasie sprawę tę podniósł znany ekonomista polski dr. Ba-tagaglia, który jednak również — zdaniem prelegenta — jest tylko teoretykiem.

Rockefeller, Ford, Morgan rozpoczęli swą karierę od chłopca gazetowego, zaś doradca finansowy R. P. Dewey, był posługaczem biurowym. Wszyscy oni nie mają studjów ekonomicznych, a jednak są wielkimi ekonomistami ponieważ poznali życie gospodarcze takim, jakim ono jest.

Prelegent opracował dokładny plan „wychowania społeczeństwa“, przy-czem nie może tu być mowy o wychowaniu dorosłego już i skryształizowanego w swej dotychczasowej formie człowieka, lecz wyłącznie o oddziaływaniu na młodzież. Ma ono polegać na bezpośrednim zapoznawaniu tej młodzieży z wszelkimi objawami życia gospodarczego. Uczniowie szkół powszechnych mają obowiązkowo dwa razy w tygodniu pracować w charakterze terminatorów u rzemieślników, uczniowie gimnazjów w handlu i drobnym przemyśle, zaś słuchacze szkół wyższych mają zapoznawać się z bardziej skomplikowanymi warsztatami pracy — wielkimi przedsiębiorstwami handlowymi i fabrykami. Ma to dotyczyć bezwzględnie całej młodzieży, bez względu na to, jakiemu zawodowi

się ona poświęca. Dopiero wówczas społeczeństwo będzie należycie gospodarczo przygotowane do życia, dopiero wówczas każdy człowiek będzie żołnierzem w powszechnej służbie gospodarczej.

Referat p. Grudzińskiego spotkał się z aplauzem zebranych, jakkolwiek w dyskusji poszczególni mówcy, jak p. Szulc i dyr. Poszwiński zwracali uwagę na pewne techniczne trudności w przeprowadzeniu tego planu, jak np. fakt, że kupcy, przemysłowcy nie chętnieby przyjmowali dzieci na praktykę. W dyskusji prezes Majewicz przyrzekł sprawę tę rozpatrzyć na Zarządzie Stowarzyszenia i ewtl. w porozumieniu z Izbą przemysłowo-handlową przedstawić czynnikiem miarodajnym.

W dalszym ciągu porządku obrad zapoznał p. radny Borys w zastępstwie p. Werwickiego obecnych z nową ordynacją podatku wojskowego, która zaczęła obowiązywać z dniem 1 kwietnia b. r.

Przy komunikatach zarządu zatwierdzono przyjęcie 7 nowych członków. Są to pp.: Fitzner, Grześkowiak, Glazer, Królikiewicz, Kajkowski, Pilwiński i Split.

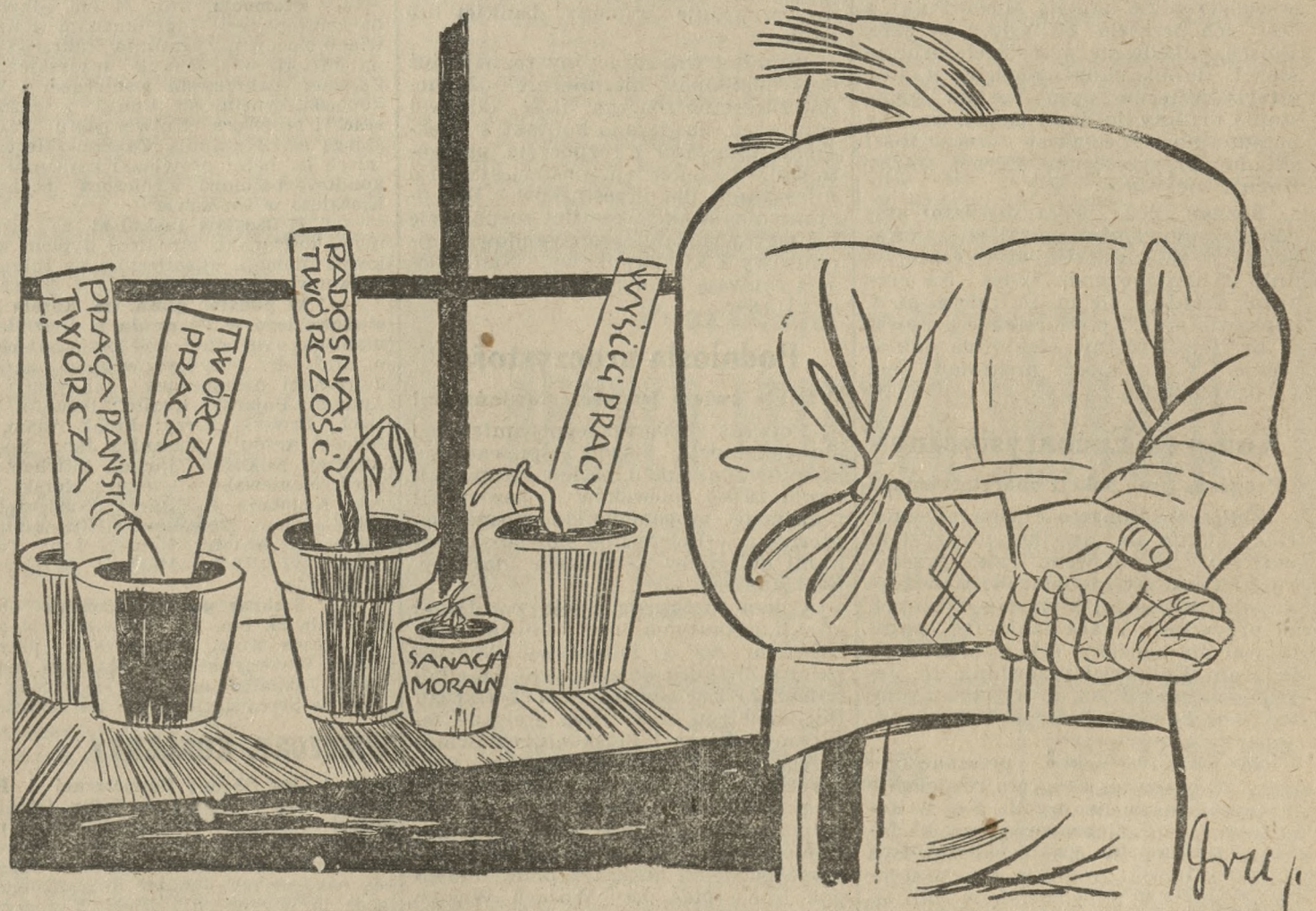
W wolnych głosach zwrócił szereg mówców uwagę na wielkie obciążenie, jakie stanowią t. zw. „zdobytcie socjalne“, jak trzymiesięczne wypowiedzenie i urlop po roku pracy, zwłaszcza dla drobnych przedsiębiorstw. Wyjaśnienie udzielił p. dyr. Poszwiński.

W dalszym ciągu omawiano sprawę tak licznych w ostatnim czasie kwest liczących, które stały się dla mieszkańców prawdziwą plagą. Postanowiono wystosować memorjał do kół miarodajnych, przedewszystkiem z żądaniem wykluczenia zawodowych kwestarzy, pobierających procenty.

Na tem solwował prezes Majewicz zebranie, hasłem „Cześć Kupiectwu“.

Natrętny konkurent

Warszawa, 22. 5. (Tel. wł.). W sferach dyplomatycznych Warszawy opowiadają o wypadku, którego ofiarą padł ambasador angielski Erskine. Od dłuższego czasu córka jego p. Ramola Erskine otrzymywała listy z wynurzeniami miłosnymi, które szły do ko-sza. Były one podpisywane inicjałami E. K. i kończyły się prośbą o rękę córki. Wczoraj przybył do apartamentów państwa Erskine nieznanym interesent, który kazał się zameldować ambasadorowi. Przedstawił się jako Edward Kulesza i nie chciał opuścić mieszkania na żądanie służby. Nalegał niestannie na rozmowę z p. Erskine i jej ojcem. Gdy przyszli przedstawiciele komisariatu, Kulesza usiłował rzucić się na nich, a w końcu wywołał taką awanturę, że go aresztowano i odstawiono do urzędu policji politycznej. (w)

Zmarnowane sadzonki. Ogrodnik: — Nic z nich nie będzie, — przegnojone!

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Fatalne skutki nieostrożnej jazdy

Rowerzysta poniósł śmierć po zderzeniu się z motocyklistą — Samochód popsuty, koła zabity, a ludzie pokaleczeni — Wpadła pod motocykl

Nasz korespondent szamotulski (o) pisze:

W tych dniach udał się 21-letni syn gospodarza Wojciecha Papisa z Zapuścia (pow. szamotulski), Józef rowerem do Szamotuł celem stawienia się przed komisją poborową. Wracając po południu do domu, napotkał na szosie pomiędzy Szamotulami a Ostrorogiem pewnego motocyklistę, który podążał w przeciwnym kierunku.

Rowerzysta — jak twierdził — jechał przepisowo po prawej stronie, natomiast motocyklista nieprawidłowo i przy mijaniu wpadł na rowerzystę, który odniósł bardzo poważne okaleczenie. Poza ranami w okolicy skroni i rąk, dostał on krwiotoku z powodu pęknięcia nerek i zapadł biedny chłopak na zapalenie błony brzusznej, wskutek czego niebawem zmarł w zakładzie św. Józefa w Szamotulach.

Na motocyklu jechał 21-letni uczeń malarski Alojzy Sokołowski z Szamotuł, ul. Obrzycka, który również w tych dniach stawał przed komisją poborową. Kto właściwie zawinił nie można stwierdzić dokładnie, bo świadków nie było. W każdym razie Sokołowski nie posiada zezwolenia na prowadzenie motocykla.

Również o wypadku zderzenia się

telefonuje nasz korespondent gnieźnieński (br.):

Około 12,30 wracał samochód ciężarowy Braci Koteckich z Poznania do Gniezna. Gdy samochód znajdował się pomiędzy Wagowem a Sanikami, z przeciwnej strony zdążył zaprzęg konny handlarzy z Kostrzyna, na którym znajdował się Wincenty Nowicki i Wojciech Nowak. Zaprzęg był nieoświetlony.

Na dany sygnał handlarze nie reagowali, gdyż widocznie spali, i w ostatnim nawet momencie wóz skręcił tak, że szofer nie mógł już zahamować. W wyniku zderzenia dyszel wozu przebił chłodnicę i wogóle całą maszynę; jeden koń padł na miejscu, a drugi ma pokaleczone nogi. Szofer Sioma wyszedł bez szwanku, jego pomocnik Budny jest lekko pokaleczony na twarzy. Handlarze odnieśli tylko nieznaczne obrażenia. Policja prowadzi dochodzenia.

Wreszcie z Bydgoszczy donosi (k), że na ul. Gdańskiej motocyklista Jan Przybylski z Poznania najechał na mieszkankę Bydgoszczy Martę Kowalkowską kalecząc ją lekko. Podczas wypadku Przybylski potłukł się bardzo dotkliwie, tak, że musiano go odstawić do szpitala. Winę przypisuje się nieostrożności Kowalewskiej.

pującym programem: gaude Mater Polonia Gorczyckiego ch. męski, przemówienia i odegranie słowiańskich hymnów narodowych. „O ziemo oj-ców” — chorwacka pieśń narodowa (ch. męski), „Hymn Rzeczypospolitej” F. Nowowiejski (ch. mieszany), „Ojczyzna” Psalm F. Nowowiejski (chór mieszany) z akompaniamentem ork. wojskowej 58 p. p. Pieśni wykonają zjednoczone chóry I Okręgu Wlkp. Zw. K. Śpiew. Dyryguje dyr. art. Wlkp. Zw. K. Śpiew. prof. St. Kwaśnik.

Nie wątpimy, że w podniosłej uroczystości wezmą najszerze warstwy obywatelstwa poznańskiego żywy, liczny i serdeczny udział.

KALENDARZYK

Czwartek, 22 maja 1930.

Słońce: wschód 3,46; — zachód 19,52; — długość dnia 16 godz. 6 min.

Księżyc: wschód 2,00; — zachód 12,50; — po ostatniej kwadrze.

Stan pogody według spocstrzeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 13 st. C. Wiatr: cisza. Ciśnienie atmosferyczne 756 milimetrów. Pogodnie. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 20 st. C., najniższa plus 10 st. C. Ilość opadu 2 milimetry.

Kal. rzk.: Helena Kr.; jutro Dezydery B. Kal. słow.: Wisław Bł.; jutro Budziwoj.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Rekolekcje dla młodzieży kupieckiej** zorganizowane przez Sodalicyę Marjańską Młodzieży Kupieckiej odbędą się jeszcze w czwartek, 22 i w piątek 23. bm. punktualnie o godz. 20 w kaplicy sodalicyjnej przy ul. Dominikańskiej 8, I. Nauki udziela ks. prob. Kwitche ze Związku Misjonarzy.

OSOBISTE

— **Konsul czeskosłowacki w Poznaniu** Ign. Zdenek Matousek rozpoczął w dniu 21. bm. swój urlop wypoczynkowy. Podczas nieobecności zastępować go będzie sekretarz konsulatu p. Józef Svoboda.

— **Nominacja.** Z dniem 1. bm. p. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego mianował dyrektorem Państwowego Konserwatorium Muzycznego w Poznaniu p. Eugenjusza Morawskiego z Paryża.

— **Doktorat.** Dnia 17. bm. odbyła się w auli uniwersytetu Leopolda Franciszka w Innsbrucku promocja doktorska b. dyrektora Spółki Akc. „Polska Nafta” w Warszawie p. Mieczysława Szymańskiego, syna p. Władysława Szymańskiego z Poznania, pl. Wolności 14a, a brata znanego szermierza i harcerskiej p. Wacława Szymańskiego z Dąbrowki Ludomskiej w pow. obornickim. P. Mieczysław Szymański uzyskał doktorat nauk ekonomiczno-politycznych na podstawie pracy o waloryzacji. Pan Sz. studiował w latach 1911 i 1912 w Monachium ekonomję, którą wykładał wówczas prof. Lujo Brentano, ekonomista wszechświatowej sławy.

— **Promocja.** Dnia 14. bm. odbyła się na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie promocja p. Zygmunta Zakrzewskiego na doktora wszechnauk lekarskich. P. Zygmunt Zakrzewski jest rodem z Wielkopolski, synem śp. Emilji z Jażdżewskich i profesora Uniwersytetu Poznańskiego dr. Zygmunta Zakrzewskiego. Od trzech lat pełni obowiązki asystenta znakomitego patologa profesora dr. Karola Kleckiego w Krakowie.

— **P. Czesław Jaskulski** ze Zgorzyc (pow. kościański) otrzymał dyplom w zakresie filologii niemieckiej na tutejszym uniwersytecie.

— **W państw. gimn. im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu** w oddziale humanistycznym zdali pod przewodnictwem p. prof. dr. Jaxy-Bykowskiego egzamin dojrzałości następujący kandydaci: Au Andrzej; Bojarski Kazim.; Dostatni Wojciech; Drwęski Jerzy; Firlik Adam, Gościński Antoni; Kasznica Jan; Koehler Andrzej; Kukułka Marjan, Littchen Gerhard; Maniewski Augustyn; Morski Henryk; Nadobnik Kazimierz; Niedźwiedziński Zbigniew; Nowakowski Zygmunt, Pospieszalski Antoni; Stomski Jan; Taylor Leon; Wlekiński Marjan; Wróblewski Aleksander.

— **Srebrne gody małżeńskie** obchodzą dnia 24. bm. pp. Ludwik i Pelagja z Miękkich Kula, zamieszkali przy ul. Piotra Wawrzyniaka 9. Msza św. na intencję Jubilatów odbędzie się o godz. 9 w kościele Serca Jezusowego na Jeźyczach.

WIECZORY, KONCERTY

— **Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej — Koło przy Wlkp. Izbie Rolniczej** — urządza zabawę dla dzieci połączoną z fantami, strzelaniem do tarczy i innymi atrakcjami. Zabawa odbędzie się na terenach Targów dnia 25. bm. od godz. 15. Wstępne dla dzieci 25 groszy, dla dorosłych 50 groszy. Tegoż dnia o godz. 21 herbatka z tańcami w sali restauracji

Szczyt emocji, higieny

osiąga ten, kto używa tutek (gilz)

ALTESSE

specjalne.

Tw 1536

„Belweder” przy ul. Marszałka Focha. Po zaproszenia imienne można się zgłaszać: ul. Mickiewicza 33, pokój 65, III. p.

— **Koło L. O. P. przy Banku Polskim** urządza w salach i ogrodzie „Palais Royal” herbatkę z tańcami i atrakcjami. Cel wniosioy, jakiemu przyświeca niedzielna impreza, jak również doskonała muzyka i atrakcje ściągają niewątpliwie tłumy publiczności naszego miasta. Wice-miss Polonia i znakomity artysta p. Folański przygotowują publiczności dużo niespodzianek. Cena biletu wstępu tylko 5 zł, razem z podwieczorkiem.

WYCHOWANIE, KURSY

— **Wlkp. i Pomorskie Tow. Rybackie w Bydgoszczy** urządza w Żniniu w dniach 29, 30, i 31 maja III. kurs rybacki dla rybaków zawodowych. Zgłoszenia na kurs należy składać do towarzystwa, Bydgoszcz, ul. Kwiatowa 4, do dnia 24. bm. Kandydatom wysłała się program kursu i warunki egzaminu rybackiego. Oplata za kurs dla członków wynosi 5 zł dla nieczłonków 15 zł. Zarząd.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Państw. Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa w Poznaniu** rozpoczęła zapis kandydatów w wieku 14 do 16 lat z ukończoną szkołą powszechną lub przynajmniej 3 klasami szkoły średniej na oddziały ślusarski i stolarski. Egzamin wstępny odbędzie się dnia 21 czerwca rb. o godz. 9. Bliższe informacje udziela biuro szkoły przy ul. Kluczborskiej 5 (przy Rynku Wildeckim) w godzinach 10—12 i 16—18.

— **Polskie Tow. Krajoznawcze (Touring Club) w Poznaniu** urządza w dniach 24. i 25. bm. wycieczkę do Bydgoszczy i okolicy. Odjazd w sobotę o godz. 12,17, ewent. 15,10; powrót w niedzielę o północy. W niedzielę projektuje się wycieczkę autobusem do Byszczyckich Jezior i Koronowa. Bliższe informacje i zapisy celem uzyskania żniżek w księgarni Arcta, obecnie Zamecznika, pl. Wolności 7.

— **Na konkursowe zawody strzeleckie z okazji Tygodnia L. O. P. P.** o nagrody w strzelniczy Miejskiego Komitetu P. W. i W. F. przy ul. Ratajczaka 21 zaprasza się wszystkich pp. Myśliwych, towarzystwa P. W., Związki Powstańcze itp., jak i amatorów. Przyjemna rozrywka — piękny cel. Strzelnica otwarta od godz. 9 rano do 23 wiecz.

— **Baczność Hallerczycy.** Dnia 25. bm. urządza się wycieczkę do Gałęszewa. Zbiórka o godz. 7,15 rano przy głównym dworcu. Odjazd o godz. 7,40. Koszta podróży w obie strony 1,80 zł. — Pożądane umundurowanie lub czapki.

— **Tow. Przemysłowców Łazarz** urządza wycieczkę do Gołęcina i Solacza dnia 25. bm. o godz. 8 rano. Dochód przeznaczony na dzwony dla kościoła Matki Boskiej Bolesnej na Łazarzu.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Samolot** to nie tylko najskuteczniejszy środek obrony, ale i najwygodniejszy środek komunikacji, gdyż wielokrotnie skraca przestrzeń, zapewniając podróż bezpieczną i przyjemną oraz najszybszy przewóz poczty i towarów. Polska sieć komunikacji powietrznej obejmuje miasta Bydgoszcz, Katowice, Kraków, Lwów, Poznań, Warszawa, Gdańsk, Brno, Wiedeń. Samoloty kursują codziennie z wyjątkiem niedziel i regularnie z stu procentowym bezpieczeństwem, przelatując poszczególne linje w ciągu 3 do 3 godzin. Korzystajcie jak najczęściej z dobrodziejstw, jakie daje komunikacja powietrzna. Niskie ceny biletów i niska taryfa pocztowa i towarowa. Bilety i informacje: Biuro P. L. L. „Lot”. Poznań, Wały Zygmunta Starego 4, tel. 55-16, oraz „Orbis”. — Wagons-Lits Cook, — Hotel Bazar.

— **Z Bractwa Kurkowego Poznań — Główna.** Dnia 20. bm. odbyło się w Główniej walne zebranie Bractwa Kurkowego. W skład nowego zarządu weszli: pp. Duszczyk, Gajewski, sekr. Waehner, zast. sekr. Brzeziński i skarbnik Kubicki. Do rady zawiadowczej zostali wybrani pp. Pietruszyński, J. Stepniak, Wegner, Małeckie, Stankowski i Smólski. Na chorążych wybrano: pp. Wegnera, Pietruszyńskiego i Stepniaka. Komendantem został p. komisarz Bloch. Jako rewizorów kasy obrano ppor. Kleista, Kalębę i W. Grzybka.

— **Zebranie informacyjne sprzedawców gazet.** Dnia 17. bm. odbyło się w hurtowni gazet i czasopism pp. M. Grabarkiewicz przy ul. Św. Marcina 45a, pierwsze zebranie informacyjne sprzedawców gazet przy licznych udziałach zainteresowanych. Programowy referat wygłosił wiceprzewodniczący Zw. Inwalidów Wojennych p. W. Witkowiak, przedstawiając korzyści, płynące z założenia Związku Sprzedawców Gazet. Po ożywionej dyskusji zebrani jednomyślnie wyrazili zgodę połączenia się w Związek Sprzedawców Gazet w Poznaniu.

Wyszedł już 34 numer „Wielkopolskiej Ilustracji” i przynosi treść jak zawsze bogatą oraz mnóstwo pięknych zdjęć. Z szeregu ilustrowanych artykułów na szczególną uwagę zasługuje feljton

Stanisława Wasylewskiego „Pamiętki po Fredrze w Wielkopolsce“

oraz niezwykle zajmujące opowiadanie Arkadego Fiedlera z łowów w Norwegii p. t.

Pstrągi, pardwy, łosie

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy, miesięczny abonament 1,50 zł, kwartalnie 4,— zł. Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań — św. Marcin 70).

Święto Młodych Polek

odbędzie się w dniu 25 b. m.

Po wszystkich stowarzyszeniach, wszędzie gdzie istnieją Młode Polki, a jest ich przeszło 80 tysięcy w całej Polsce, odbędzie się w niedzielę uroczystości. Ranek skupi młodzież u stóp ołtarzy. Wierne swym hasłom przystąpią drużyny do Stołu pańskiego, aby potem, na specjalnej uroczystości składać przyrzeczenia wiernej służby Bogu i Ojczyźnie.

Poznań poza uroczystościami stowarzyszeniowymi urządza jeszcze akademję w sali Auli Uniwersyteckiej w dniu 25 maja o godz. 12-tej. Na program składają się m. in. referat p. t. „Sprawie służb” p. Morelkówny, śpiew p. dr. Roeslerówny, efektowne deklamacje i t. d. Całość programu jest bardzo ciekawa.

Kongres Eucharystyczny

Program prac sekcji charytatywnej

Zbliża się Kongres Eucharystyczny, który stanie się nie tylko uroczystym świętem narodowym, ale przede wszystkim przeglądem dotychczasowej działalności i kuźnią wtycznych na przyszłość. Praca faktyczna ogniskować się będzie w sekcjach, których program Kongresu przewiduje 15. Jedną z najważniejszych a jednocześnie bodaj najżywotniejszą jest sekcja charytatywna.

Na obrady sekcji przeznaczono dzień 28 czerwca. Program rozpocznie uroczysta msza św. o godz. 8-iej w kościele farnym celebrowana przez ks. biskupa Dymka. W czasie nabożeństwa będzie wspólna komunja św. Następnie o godz. 9,30 odbędzie się w Auli U. P. zebranie. Dyskusja toczyć się będzie nad 2 referatami: ks. dyr. St. Ja-

niaka „Eucharystja a Caritas” i prof. U. P. dr. A. Jurasza „Rola szpitalnictwa zakonnego w Polsce w dobie obecnej”. Po powzięciu uchwał nastąpi zamknięcie sekcji. Program oprócz tego przewiduje wspólny bankiet lub raut.

Komitet Organizacyjny rozwija już dziś działalność niezmiernie ożywiłą: rozesłano znaczną ilość odezw i zaproszeń, nawiązano kontakt z większymi miastami i rozpoczęto przygotowania techniczne w postaci starania o mieszkania dla uczestników. Dla usprawnienia akcji komitet rozpadł się na trzy wydziały: propagandowy, finansowy i kwaterunkowy. Nad całością czuwają ks. dyr. St. Janiak i prof. dr. Jurasz.

Podniosła uroczystość

Wielkie święto jedności słowiańskiej!

Podczas zeszłorocznego pamiętnego słowiańskiego zjazdu śpiewaczego, który w naszym mieście zgromadził około 20 000 śpiewaków i pozostawił niezatarte wspomnienia, posadzono pierwszą w Polsce lipę słowiańską rękami delegatów wszystkich narodów słowiańskich.

Celem uczczenia tej pamiętnej chwili posadzenia lipy słowiańskiej, odbędzie się z inicjatywy Słowiańskiego Związku Śpiewaczego, Wielkopolskiego Zw. Śpiewaczego i Okręgu Poznańskiego oraz Tow. Polsko-Czeskosłowackiego i Polsko-Jugosłowiańskiego — w niedzielę podniosła uroczystość z następującym programem: O g. 9,30 zbiórka towarzystw na Nowym Rynku; o g. 10,30 msza św. w kościele farnym; o g. 11,45 po nabożeństwie pochód z orkiestrą przez miasto pod lipę (plac przy Wałach Wazów róg ul. Wesolej obok opery); o g. 12,15 obchód uroczysty przy lipie z nastę-

Ze Związku Hallerczyków. Dnia 18. bm. odbył się w Poznaniu, przy udziale przedstawicieli z prowincji, kwartalny zjazd delegatów placówek Chorągwi Wielkopolskiej Związku Hallerczyków. Zjazd miał charakter wewnętrzny - organizacyjny, na którym omówiono i postanowiono szereg ważnych spraw, a m. in. Legion Wielkopolski, wydawnictwo „Polska Armia Błękitna” i Zjazd Związku Hallerczyków w Warszawie w sierpniu br. itp. Po południu przyjął uczestników zjazdu p. gen. J. Haller u siebie na godzinnej pogawędce, zaznajamiając się z tokiem spraw bieżących i z programem dalszej pracy.

Z targu. Dnia 21. b. m. na pl. Sapińskiego płacono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 4,00—4,60 zł; masła czarnskiego 5,20 zł; kg. twarogu 1,00—1,20 zł; mendel jaj 1,70—1,80 zł; litr śmietany 2,00—2,40 zł; litr mleka pełn 30—32 gr; 3,20 zł; słoniny wędzonej 3,80—4,00 zł; wieprzowiny 3,20—4,00 zł; wołowiny 2,80 do 4,00 zł; cielęciny 2,40—2,80 zł; skopowiny 2,80—3,20 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalcu 4—4,20 zł; za drob. kura 4—5 zł; perlica 5,00—6,00 zł; kaczką 5,00—6,00 zł; 1 kg tucznej gęsi 4,00 zł; para gołębi 2,00 do 3,00 zł; indyk 10,00 do 16,00 złotych; para kurcząt 3,50—5,00 złotych, królik 3—4 zł; ryby: 1 kg karpia 4,80 zł; lina 3,00—4,00 zł; karasia 1,60—2,00 zł; leszcza 2,60—3,20 zł; okonia 2,60—3,60 zł; suma 4,00—5,00 zł; białych ryb 0,80—1,20 zł; 1 kg. sanłacza 5,60—6,40 zł; miętusa 4 zł; 1 kilogram węgorka 4,80 do 5,20 złotych; za jarzynę: 1 kg ziemniaków 8—10 gr; 1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 20 groszy; szpinaku 20 groszy; jarmuzu 60—80 gr; pietruszki 50—60 gr; seleru 0,80—1,20 zł; brukselki 2,00—2,60; białej kapusty 60—80 gr; miodrej i włoskiej kapusty 0,80—1,00 zł; 1 p mł kalarepy 40 gr; 1 kg. bobu 1,20 zł; jabłek 1—1,80 złotych; sałatka zielona główka 10—20 groszy; 1 kg. rabarberu 25—40 groszy; pieczek rzodkiewek 10 gr; 1 ogórek 0,60 do 1 zł; pieczek młodej marchewki 30—50 gr; 1 kalafior 0,60—2,00 zł; 1 kg. szparagów 2,00 do 3,20 zł; mendel raków 4,00 zł. — Grzyby majówki kg 4 zł. Duży dowódz nabiału i jarzyn. Targ dość ożywiony. Ceny naogół bez zmian. (hu)

KRONIKA POLICYJNA

Kradzież bielizny. P. Zitzman Helena, zam. w hotelu „Royał” doniosła, że w czasie gdy przebywała w szpitalu, dwie nieznanne kobiety, wiedząc o temp. przy pomocy podrobionego pisma odebrały od Kierskiej przy pl. Św. Krzyskim 3 jej bieliznę wart. 120 zł. Dochodzenia w toku. (z)

Kradzieże i włamania. P. Górnickiemu Tadeuszowi, zamiesz. przy ul. Staszycy 24, skradziono z Instytutu Zootechnicznego w Gołębiniu płaszcz, wart. 260 zł. Dochodzenia w toku. — P. Maciejewski Tomasz, zamiesz. przy ul. Łanowej 33, doniósł, że na strych jego włamali się złodzieje i skradli bieliznę męską i damską, wartości 200 zł. — Do składu cygar p. Zawala Kazimierza przy Górnej Wildzie 13 włamali się złodzieje i skradli większą ilość papierosów i weksli, łącznej wartości 450 zł. — P. Tarce Franciszkowi skradziono dnia 20. bm. z składnicy przy św. Marcynie 11 głośnik Philipsa nr. 180534, wartości 256 zł. — Na szosie swarzędzkiej został zacementowany przez Dąbrowskiego Leona, zam. przy ul. Średniej 3 i Michałowskiego Maksymiljana, zam. Baraka 5, p. Szegda Daniel, zamiesz. w Dąbrówce pow. Jarosław. Złodzieje wyjęli mu z kieszeni portmonetkę z drobniejszą gotówką, poczem oddalili się. — P. Wojciechowska Marja, zam. przy ul. Kościelnej 53 doniosła, że z piwnicy skradziono jej za 30 zł wyrobów mięsnych. — Ujęto Pusiaka Antoniego, bez mieszkania, który od dłuższego czasu ukrywał się przed władzami sądowymi, chciał bowiem uniknąć odsiedzenia kary 6 mies. więzienia. Pusiaka oddawiono do aresztu policyjnego. — Do wili p. Przybylskiego w Ratajach włamali się złodzieje, skąd skradli firany i gramofon. Dochodzenia w

toku. — Weinberg Aleksander, zam. przy ul. Noskowskiego 3 doniósł, że z jego fabryki giną różne części do rowerów. (z)

Pomysłowość złodziejska. P. Kubicki Jan, zam. w Gradowicach pow. Śmigiel idąc dnia 20. bm. ul. Cieszkowskiego został zacementowany przez nieznanego osobnika, który prosił go o zamienienie pieniędzy na drobne. Gdy Kubicki, chcąc mu udowodnić, że drobnych niema, wyjął swój portfel, osobnik ten niepostrzeżenie wydarł mu go z ręki i ułotnił się w niewiadomym kierunku. Dochodzenia w toku. (z)

KRONIKA SĄDOWA

Pilnujcie rowerów. Niejaki Bronisław Puk z Podpniewka czuł nieprzepartą żądzę gromadzenia u siebie w mieszkaniu jak największej ilości rowerów. Oczywiście nie kupował ich — lecz holdował zasadzie „co twoje, to moje”. Policja w Lwówku, dokąd napływały zgłoszenia o skradzeniu rowerów, była wprost bezradna na liczne doniesienia. Ale przy ostatnim eksperymencie złodziejowi się nie powiodło. Pewnego dnia zgłosił się p. Lisek i oświadczył, że skradziono mu rower, przyczem szczegółowo opisał złodzieja. Na podstawie tych szczegółów wszczęto dochodzenia, które wkrótce zostały uwieńczone pomyślnym rezultatem. Stwierdzono, że amatorem cudzych rowerów był właśnie Bronisław Puk. Znalaziono u niego przeszło 15 rowerów, a ostatni zdążył już tak przemaalować i przerobić, że właściciel z trudem poznał go. Na rozprawie sądowej wymierzono złodziejowi karę więzienia przez pół roku. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

Pożar wybuchł dnia 20. bm. w godzinach porannych w Dakowie Suchej (pow. grodziski) u gospodarza Janusa. Ogień zniszczył cały dom mieszkalny. Dom był pokryty słomą, a pożar powstał prawdopodobnie od iskry. (er)

Samobójstwo listowego. Powiesił się w stodole Józef Damiszewski, listowy z agencji pocztowej w Orzechowie (pow. wrzesiński). Przyczyny rozpaczyliwego kroku nie zdołano narazie ustalić. (k)

Bandycki napad. Na drodze w Dziekanowicach (pow. gnieźnieński) w dniu 19. bm. nieznanymi złoczyńcy napadli rolnika Ignacego Rybickiego z Dziekanowic i zbilgił go tak dotkliwie, że utracił przytomność. Stan Rybickiego jest tak ciężki, że odstawiono go do szpitala Czerwonego Krzyża w Gnieźnie. (k)

Zwłoki nieznanego wisielca. W lesie pod Kobyłepolem przy drodze z Nowej Wsi do Splawia znaleziono zwłoki mężczyzny wiszące na drzewie. Jak się okazało nieznanymi przed kilku dniami popełnił samobójstwo; tożsamości jego nie zdołano ustalić. Jest to około 65-letni mężczyzna, wzrostu 1,60 m., ciemny blondyn z łysiną i blond wąsem krótko strzyżonym. Ubrany był w płaszcz, marynarkę i kamizelkę marengo, spodnie ciemne brązowe w paski, sznurowane buty czarne, bielizna znazona była monogramem J. H. i K. W. Ponadto znaleziono przy nim klucz od mieszkania, klucz od walizki, okulary w niklowej obudowie, łaskę i czarny kapelusz. Zmarły był ubrany na ogół starannie. (k)

Awanturnik w sądzie. W Gnieźnie odbywała się rozprawa przeciwko Stanisławowi Piechockiemu, oskarżonemu o kradzież z włamaniem. Po ogłoszeniu wyroku skazującego Piechockiego na dwa lata więzienia, zasądzonej wszczął awanturę i podniósłszy krzesło usiłował nim ugodzić sędziego Filisiewicza, podprokuratora Koteckiego i występujących w procesie świadków. Znajdujący się w sali rozpraw starszy przodownik Karpiński i przodownik Koza obezwładnili Piechockiego, przyczem obaj zostali pokaleczeni na głowie, twarzy i rękach. Dzięki natychmiastowej interwencji policji członkowie sądu i świadkowie szczęśliwie wyszli bez szwanku. (k)

Pożar w Podgaju. W majątności Podgaju w pow. mogileńskim, własność

Tomasza Halagierzy wybuchł ogień spowodowany prawdopodobnie wadliwością komina. Spaliła się świnia, a straty ocenia się na około 15 tys. zł. (k)

Spadł z wozu zabijając się. Podczas jazdy furmanką spłoszyły się konie gospodarza Orłowskiego w Sokolnikach (pow. wrzesiński). Powożący syn gospodarza Kazimierz nie zdołał opanować rozbrzykanych koni, przyczem towarzyszący mu brat 8-letni Tadeusz upadł z wozu i odniósł tak ciężkie obrażenia, że zmarł wkrótce po wypadku. (k)

Plaga Łazarza

Obóz cygański, którym powinny zająć się władze bezpieczeństwa

Obok ul. Łukaszewicza na Łazarzu istnieje kilka ogródków działkowych, doprowadzonych do pięknego rozkwitu dzięki mozolnej pracy ich założycieli. Niestety, właściciel obok położonego a niezabudowanego placu wydzierżawił przed miesiącem ten plac cyganom, stanowiącym istną plagę dzielnicy Łazarzkiej. Po rozłożeniu się obozem wybudowali oni tam ustęp o trzech drewnianych ścianach (bez kanalizacji) wbrew przepisom sanitarnym, wobec czego o jakąś epidemję w dodatku z nastaniem upałów, nie trudno.

Dalej na tej samej ul. Łukaszewicza zbiera się od rana do późnego wieczora tłum ciekawych, wśród których nie brak różnych osobników, rekrutujących się przeważnie z pośród metów miejskich i rzucają na obóz cygański kamieniami wobec czego założyciele obok położonych ogródków działkowych muszą w pośpiechu opuszczać swój warsztat pracy celem uniknięcia ewentualnego niebezpieczeństwa, — przyczem plony w ogródkach ulegają niejednokrotnie zniszczeniu. W dodatku mściwi cyganie nie pozostają dłużni, rzucając również kamieniami w tłum na ulicy i raniąc przechodniów. Dzień po dniu odbywają się ponadto między samymi cyganami bójkki, przy wtórce wrzasków, oraz mocno niewybrednych słów, a tym wszystkim wybrykom, oraz gorszącym zajściom przygląda się młodzież w wieku szkolnym.

Interwencje w powyższej sprawie u władz bezpieczeństwa na Łazarzu przez kilku obywateli oraz założycieli ogródków działkowych nie dały żadnego rezultatu, bowiem, zdaniem policji, cyganie ci są obywatelami naszego państwa, wobec czego usunąć ich nie można. Pytamy zatem organa bezpieczeństwa publicznego, jak wobec tego zamierzają zlikwidować powtarzające się stale bójkki na ul. Łukaszewicza, oraz chronić zdrowie i mienie obywateli tej dzielnicy i przechodniów?... Czy nie byłoby wskazane umieścić cyganów gdzieś poza miastem? (z)

TEATRY

Z Teatru Wielkiego. Dziś w czwartek „Hrabina Marica”. W piątek 23 bm „Faworyta” z pp. dr. Roesslerówną, Drabikiem, Majem i Romanowiczem, kapelmistrz p. Leszczyński. W sobotę 24 bm. premiera opery Saint Saensa „Samson i Dalila”; w partji Samsona wystąpi gościnnie Kazimierz Czarnecki.

Ada Sari wystąpi gościnnie w niedzielę 25 bm. w operze „Rigoletto” w partji Gildy.

Z Teatru Polskiego. Dziś przedstawienie zakupione przez związek koleżow; odegrana będzie komedia J. Raczkowskiego „Nad polskim morzem”. —

Jutro wraca na afisz Paillerona „Świat nudów”. W sobotę po raz 19 odegrane będzie widowisko „Przygodę dobrego wojaka Szwajka”.

Codziennie odbywają się próby z ostatniej nowości Stefana Kiedrzyńskiego „Piorun z jasnego nieba”.

Z Teatru Nowego. Dziś w czwartek głośna sztuka B. Shaw'a p. t. „Pigmalion” z gościnnym występem znakomitego artysty Aleksandra Węgierki w niezrównanej roli profesora Higginsa. Rolę tę zalicza Aleksander Węgierko do najświetniejszych w swym bogatym repertuarze. Partnerkę jego Elizę gra p. H. Cieszkowska, dalszą obsadę stanowią pp. Czarnecka, Gruszecka, Trojanowska, Bystrzyński, Rolicz, Szarski, Zawistowski i inni.

RECITAL PAWŁA KOCHAŃSKIEGO

na który z naprężeniem wyczekuje cały muzyczny Poznań, odbędzie się, w nadchodzącą sobotę, dnia 24 maja wiecz., o godzinie 8, w auli uniwersyteckiej. Koncert ten, który będzie ostatnim w bieżącym sezonie, stanowić będzie „clou” wszystkich koncertów. Paweł Kochański koncertował w ostatnich latach we Francji, Anglii, Niemczech, Rosji, Polsce, Grecji, Turcji, Egipcie i Poludn. Ameryce, gdzie uznany został jako jeden z największych skrzypków świata. W Ameryce cieszy się Kochański tak wielkimi powodzeniami, że w przeciągu jednego miesiąca wystąpił pięć razy jako solista z „New York Symphony Orchestra”.

Najpoważniejsze dzienniki amerykańskie piszą o Kochańskim: New York Tribune: „Kochański jest wirtuozem i mistrzem przepięknych tonów, lecz ponad wszystko jest odtwórcą muzyki o wyszukany arystokratycznym smaku”.

Washington Times: „Kochański jest wielkim skrzypkiem! Jego piękna wibracja i pełnia tonu idą w parze z oszałamiającą techniką”.

Baltimore Sun: „Jego ton jest wielki i pełny, intonacja świetna, technika fenomenalna. Odtwarzanie utworów Bacha przez Kochańskiego jest prawdziwą rewelacją”.

Przy fortepianie Piotr Luboshutz. Przed sprzedaż biletów u p. Szejnbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-38. zw 23 513

Teatr Wielki

DZIŚ — „Hrabina Marica” — operetka Kalmana.
Piątek, 23. 5. „Flis” i „Szeherazada”.
Sobota, 24. 5. „Samson i Dalila” premiera opera Saint Saensa.
Niedziela, 25. 5. „Rigoletto” opera Verdi'ego.
Poniedziałek 26. 5. „Pan Twardowski”. balet opera Różyckiego.
Wtorek 27. 5. „Faworyta” opera Donizetti'ego.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Polski

DZIŚ — „Nad polskim morzem”.
Piątek, 23. 5. „Świat nudów”.
Sobota 24. 5. „Przygody Dobrego Wojaka Szwajka”.
Niedziela, 25. 5. „Świat nudów”.
Poniedziałek 26. 5. „Przygody Dobrego Wojaka Szwajka”.
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).
Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Pigmalion” — gość. występ Al. Węgierki.
Piątek, 23. 5. „Pigmalion” gościnnie występ Aleksandra Węgierko.
Sobota, 24. 5. „Pigmalion” gościnnie występ Aleksandra Węgierko.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarełowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Łatwa obsługa — cechą doskonałości!

Wykorzystajcie prąd w Waszym mieszkaniu nie tylko dla światła, lecz i dla radja.

ELEKTRYCZNY ODBIORNIK PHILIPSA 2514

BEZ BATERYJI BEZ AKUMULATORÓW

Wyposażony w lampy Złotej Serji Philipsa.

Daje mnóstwo stacyj wiernie, czysto, głośno

Żądajcie nieobowiązującej demonstracji u siebie w domu.

Do nabycia w firmie:

Poznańskie Towarzystwo Telefonów

Poznań, Jasna 9 i Fr. Ratajczaka 39. Bydgoszcz, Jagiellońska 65/66.

Poszukujecie w Poznaniu dużych jasnych ubikacji

na cele fabrykacji (czysta praca), kilka set kwadr. metrów w całości lub kilku częściach. Pożądane centralne ogrzewanie, lecz niekonieczne. Dokładne zgłoszenie uprasza się nadesłać do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 23690

Wspólnika

rutynowanego zbożowca z kapitałem, poszukuje stare, zaprowadzone przedsiębiorstwo zbożowe. Łask. oferty pod „B 981/16” do „PAR”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11.

KUCCHARZA

pierwszorzędnego, dobrze poleconego przyjmie się zaraz, tylko za poprzednim zgłoszeniem i nadeśnięciem poleceń których się nie zwraca. Zgłoszenia do Administracji maj Potulice. p. Nakio/Notec. zw 23698

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Z Tow. Matematycznego. Dziś, w czwartek, dnia 22 bm. odbędzie się o godz. 6 m. 30 w Zakładzie Fizyki Doświadczalnej, Collegium Minus, posiedzenie Polskiego Tow. Matematycznego, na którym p. prof. Denizot wygłosi odczyt p. t. „O spądaniu ciała”.

Zjazd Historyków Polskich. Z Warszawy piszą nam: Prace przygotowawcze do Zjazdu Historyków, który odbędzie się w stuletnią rocznicę wybuchu powstania listopadowego, dn. 29 listopada rb., w Warszawie, posuwają się szybko naprzód. Prace Zjazdu odbywać się będą w czterech sekcjach, obejmujących historię powszechną, dzieje Polski przed- i porobiorowej oraz sprawy nauczania. Przez najwybitniejszych historyków został zgłoszony cały szereg referatów, dotyczących przebiegu powstania Listopadowego i obchodzonej w tym roku półstulecnej rocznicy śmierci Witolda, W. Księcia Litwy. Z Poznania wezmą udział w Zjeździe m. in. pp.: prof. dr. K. Tymieniecki, prof. dr. Dembiński, prof. dr. J. Rutkowski, prof. dr. A. Skalkowski, prof. dr. Z. Wojciechowski. Termin nadsyłania referatów został ustalony na koniec czerwca. (np)

POLONICA WŁOSKIE

Wykłady E. Damianiego. Nowy docent literatur słowiańskich w uniw. rzymskim Dr. Damiani zajmował się w swoich wykładach z kwietnia i maja wpływami włoskimi w literaturze polskiej. Szczególną uwagę zwrócił przytem na motywy włoskie w życiu i twórczości Jana i Piotra Kochanowskiego, Górnickiego, z tego też stanowiska omówił twórczość wielkiej trójcy romantycznej i Wyspiańskiego. W ostatnich zaś wykładach zajął się Klaczką, Asnykiem, Konopnicą, Sienkiewiczem, Kasprzowiczem i Tetmajerem. Spodziewać się należy, że z tych wykładów w bliższej czy dalszej przyszłości wyrosnie bardzo interesująca i pożyteczna publikacja. (P)

MUZYKA

Wymiana laureatów muzycznych. Od niedawna przyjął się zwyczaj międzynarodowej wymiany laureatów muzycznych. W ostatnich dniach dwaj polscy artyści pp. Leon Boruński (pianista) i Stanisław Roesner (skrzypek) wystąpili z własnym recitalem w Rydze, w sali koncertowej Konserwatorium tamtejszego. Leon Boruński wykonał J. Seb. Bacha Toccate i fugę E-dur w układzie Fer. Busoniego oraz I. Paderewskiego fortepianowe Warjacje Es-moll. Stanisław Roesner odegrał wspaniałą Ciaconę Vitalego, Maxa Regera Larghetto oraz trudną kompozycję Szymanowskiego: nokturn i tarantelle.

W Warszawie, w tym samym niemal czasie, w sali Konserwatorium wystąpili uczniowie-laureaci Budapeszteńskiej Akademii Muzycznej. Lajos Kentner odegrał Domenico Scarlatti'ego sonaty fortepiano: C-dur, E-dur i G-dur, Franciszka Liszta wielką sonatę H-moll, Beli Bartoka dwa tańce, Ernsta Dohnanyi'ego etiudy F-moll, Fr. Liszta „Feux follets” oraz czternastą rapsodję węgierską. Alicja Takacs, odegrała mało znany i nader rzadko grywany koncert skrzypcowy A-moll Karola Goldmarka, J. Seb. Bacha Preludjum ze suity E-dur na skrzypce solo, Eug. Hubay'a „Chanson d'amour”, „Les Fileuses” oraz N. Zsolta „Walc-kaprys”. Akompaniował prof. Ludwik Urstein. Oba te koncerty były transmitowane przez radiostację: ryską i warszawską. (w. m.)

Opera Milhauda i Claudela. Autor „Zwiastowania”, znakomity poeta i ambasador francuski w Tokio, Paul Claudel, napisał libretto do opery „Krzysztof Kolumb”. Muzykę stworzył znany kompozytor paryski Darius Milhaud. (mp)

TEATR

Przedstawienie nad zatoką. Na czas trwania Wystawy zdobniczej w Sztokholmie przygotowuje się cały szereg imprez artystycznych. M. in. na wielkiej arenie na świeżem powietrzu odbywać się będą przedstawienia teatralne. Arena położona jest wśród malowniczego otoczenia; rozpościera się z niej piękny widok na wody zatoki. (ts)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Poznańska „Plastyka” w Toruniu. Donosi nam nasz korespondent (A. M.): Pomorskie Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Toruniu zorganizowało w bieżącym miesiącu wystawę obrazów i rzeźb artystów poznańskiej grupy „Plastyka”. Z szeregiem płócien, przedstawiających „martwą naturę”, wystąpił Hannytkiewicz. Pejzaż znalazł przedstawicieli w Jackowskim (motywy orientalne), Serwinie, Walkowskim i Samlickim, oraz w Z. Dziurzyńskiej-Rosickiej, która wystawiła kilka motywów z Helu. J. Wronecki dał cykl widoków kopalń górnośląskich. Portret reprezentowali Mrozoński, Walkowski i Hannytkiewicz. Powszechną uwagę zwrócił zbiór pięknych plaket brązowych Wysockiego. Wystawę zainteresowały się żywo sfery kulturalne naszego miasta.

BADANIA LUDOZNAWCZE

PIERWSZA MONOGRAFJA GWARY WIELKOPOLSKIEJ

Wielkopolska, jako teren eksploatacji gwaroznawczej leżała do niedawna odłogiem. Nie miała jakoś szczęścia do wzbudzenia zainteresowania sobą naszych językoznawców, którzy rekrutując się przeważnie z innych ziem polskich, swoje strony rodzinne chętniej badali. To też jak mieliśmy liczne opisy gwar małopolskich i innych, nie mówiąc już o znakomicie zbadanych, dla specjalnych względów, gwarach kaszubskich, tak nie wiedzieliśmy nic o Wielkopolsce. Dopiero prof. Nitsch dał nam krótką i śmiałą syntezę cech mowy ludu wielkopolskiego, nie opierając się jednak na żadnej szerszej i pewnej podstawie analitycznej, bo takiej nie było. Wciąż jeszcze czekaliśmy na analizę.

Lukę tę wypełnia, choć na małym odcinku terytorjalnym obszerna praca p. A. Tomaszewskiego, wydana przez Polską Akademię Umiejętności. Już sam „wydawca”, jak niemieliśmy fakt zainteresowania się monografią naszego największego dialektologa (Nitscha), jak wynika z przedmowy, dają rękojmię wysokiej wartości naukowej wysiłków p. Tomaszewskiego. Mamy przed sobą nie tylko pierwszy pełny opis jednej z gwar północnych, ale w ogóle pierwszą rzetelną pracę z dziedziny dialektologii wielkopolskiej. Autor wyczerpująco przedstawił fonetykę i fleksję, dał garść uwag o słowotwórstwie i o składni, oraz dołączył kilka tekstów, mało „poetycznych”, jak prawie wszystkie wielkopolskie, ale zato w bardzo dokładnej transkrypcji. Jakże daleko odbiegają te teksty od niedokładnych tekstów z pod Swarzędza, które mi się do niedawna karmiono na seminarjach uniw. Ścisła, niestylizowana pisownia fonetyczna wyrazów jest wielką zaletą pracy. Przeszło stustronny słownik może pouczyć niejednego pisarza, fałszywie „dialektyzującego” po wielkopolsku, jak istotnie wyglądają wyrazy wielkopolskie. Może i stylizacja gwary w utworach literackich będzie wtenczas lepsza.

Nie miejsce tu omawiać niektóre szczegóły pracy, o które możnaby się przekomarzać (gdzieżby zresztą w monografiach gwarowych nie było wątpliwości!) — stwierdzić jeno trzeba, że autor dał nam pierwsze znakomite i wszechstronne opracowanie jednej z gwar wielkopolskich, które długo czekać musiały na dobrze przygotowane badacza.

A. Szyperski.

*) Adam Tomaszewski: Gwara Łopieniana i okolicy w północnej Wielkopolsce. Kraków 1930. Polska Akad. Um. Prace Komisji Językowej nr. 16. Str. 223. Od str. 95 teksty i słownik.

Z wierzeń zabobonów. Jako 12-ty tom prac Komisji etnograficznej Polskiej Akademii Umiejętności ukazało się dzieło Henryka Biegeleisena pt. „Lecznictwo ludu polskiego”. Uderza ono nietylko obfitością treści, lecz i zewnętrzną stroną (400 stron tekstu, 100 ilustr. 7 str. bibliografii przedmiotu). Niestrudzony badacz folklorystyki polskiej zgłębiający w takich dziełach jak „Wesele”, „Matka i dziecko”, „U kolebki, przed ołtarzem, nad mogiłą” odwieczne dziedziny życia, w których wyraza obrzędowość, tutaj daje opartą na głębokiej erudycji analizę praktyk związanych z lecznictwem. W poszczególnych rozdziałach omawia przyczyny chorób wedle wierzeń ludowych i sposoby ich leczenia. Autor zstępnie przytem do głębi duszy pierwotnej, może w ogóle duszy, budując jej stosunek do siebie samej i świata otaczającego (kult ziemi, kamieni, dobowanie starców). Szerokie tło porównawcze, na którym zestawia analogiczne wierzenia Hindusów, Lotyszów, Żydów, Serbów, Irlandczyków, Polaków nie może nie prowadzić do syntezy o istotnej jedności rodzaju ludzkiego. Pracę prof. Biegeleisena oparte na wynikach badaczy poprzednich jak na długoletnich własnych poszukiwaniach jest ważnym dorobkiem folklorystyki polskiej. (Dr. Z. M.)

Pisma nadesłane

„Przegląd Oświatowy”. Nr. 5. Treść: T. Prusinkiewicz: 25-lecie „Przeglądu Oświatowego”. — Ks. Antoni Ludwicki: Uroczystości jubileuszowe T. C. L. „Uniwersytety Ludowe”. „Cyfry i wspomnienia”. — Ks. prał. K. Niesiołowski: „Wspomnienia z pracy oświatowej”. — Notatki — Recenzje książek. — Z ruchu oświatowego T. C. L. — Bibliografia oświatowa. — T. Kraszewski: „Kobiety — autorki w literaturze polskiej”. —

UCZEŃ MARINETTI'EGO — JALU KUREK

(Z cyklu: Kraków literacki)

Spotkanie pod włoskim niebem. — Śladami mistrza. — Pierwszy tomik. — „Robienie” wierszy. — „Śpiewy o Rzeczypospolitej”. — Poezja prozy. — Historia Andrzeja Panika. — Hymn na cześć piękna Krakowa. — „S. O. S.”. — Dziennikarstwo i literatura. — Nowe projekty.

W r. 1923 w krakowskim czasopiśmie p. t. „Zwrotnica”, organie awangardy literackiej pojawiły się tłumaczenia ultra-futurystycznych utworów ojca futuryzmu włoskiego i jednego z czołowych przedstawicieli tego kierunku w Europie, F. Marinetti'ego, podpisane nieznanym nazwiskiem debiutanta — Jalu Kurka.

Franciszek, a według chrztu literackiego egzotyczny Jalu, dwojga zatem imion Kurek, podówczas uczeń uniwersytetu krakowskiego, wyjechałszy na studia do Włoch, miał sposobność poznać się tam bliżej z nowoczesną literaturą włoską (m. in. został współpracownikiem rzymskiego czasopisma L'Impero) a w Neapolu zetknął się z apostołem „nowej sztuki” — Filipem Tomaszem Marinettim. Znajomość ta, utrafiwszy na podatne podłoże wcześniej rozbudzonych aspiracji poetyckich oraz pewnej wrodzonej impulsywności, zdecydowała o dalszym rozwoju młodego poety, który przejąwszy się ideami włoskiego mistrza, wcielił je w swój program estetyczny oraz próbował zastosować je również praktycznie w swej twórczości. Wydany w r. 1925 pierwszy tomik poezji p. t. „Upał”, świadczy, że swe pierwsze kroki stawiał J. Kurek za przykładem Marinetti'ego, z pod którego wpływu bardzo długo a ze szkodą dla siebie nie będzie miał się wyzwoić. Oczywiście okres terminowania nie był dla autora „Upałów” zupełnie bez korzyści. Przejęcie się nowatorstwem zaznaczy się u Kurka zerwaniem z konwencjonalnością oraz pewną swobodą w formalnym ujęciu. Ale sporo jest również ujemnych stron tego wpływu. Przedewszystkiem J. Kurek, traktując proces twórczy, jako mechaniczną robotę w znaczeniu rzemiosła (t. zn. poeta winien w każdej chwili na zamówienie „zrobić” wiersz, na taki lub owaki temat) istotnie „robi” swoje wiersze. Głębszy uczuciowy czy myślowy stosunek do tematu oraz szczerść przeżycia zastępuje patetyczną retorykę i rozmaite eksperymenty w typie manieri Marinetti'ego. Przytem, mimo „robienia” na zimno, brak tym wierszom więzby architektonicznej, są we formie zupełnie anarchiczne, tak jak niektóre poematy Marinetti'ego złożone ze samych oderwanych (t. zw. „wolnych”) słów. Pewien postęp wykazuje drugi zbiorek poezji p. t. „Śpiewy o Rzeczypospolitej” (Kraków 1930), poprzedzony manifestem poetyckim (kolportowanym uprzednio w osobnej ulotce). Na czoło swego programu wysunął Kurek uspołecznienie poezji oraz organiczne związanie jej z bieżącym życiem. „Poezja jest funkcją społeczną. Zadaniem jej jest opiewanie dziejów, które się dzieją... Poeci śpiewajcie o pracy ludzkiej, o roli, o fabrykach, o miastach, o wielkich ludziach i o znakomitych czynach... Śpiewajcie o Rzeczypospolitej! Dostyc już naspiewaliście się o swoich sercach złamanych, o swoich codziennych przejściach i myślach. Co to kogo obchodzi? Piszecie dla społeczeństwa nie dla siebie, dla swoich narzeczonych... Wejdźcie w naród! Stańcie na placu walki! Rzeczpospolita czeka na wasze usta”.

A więc w gruncie rzeczy nawrót do romantycznego kanonu. Oczywiście z pewnym zmodernizowaniem treści. Praktycznym zastosowaniem głoszonej teorii mają być „Śpiewy o Rzeczypospolitej”. Utwory istotnie aktualne, zawsze z bieżącą chwilą związane. N. p. na wybór Prezydenta, na 10-lecie niepodległości Polski, z powodu udzielenia pożyczki amerykańskiej, na propagandę L. O. P. P. i t. d. Ale w przeważnej mierze jest to rytmowana publicystyka. Poetyckość polega jedynie na efektach retorycznych pokrywających brak uczuciowo-lirycznego podłoża oraz przeżycia tematu przez autora. Są robione na chłodno, według pewnego zgóry przyjętego schematu formy. Dlatego mogą się nawet podobać (sporo w nich pięknych i krzepkich słów), ale wzruszyć i porwać czytelnika nie potrafią. A jednak J. Kurek jest poetą. Dowodzą tego wiersze, w których na chwilę zapomina o wszelkich sztucznych

teoriach i narzuconych sobie programach.

Osobiście wolę powieści J. Kurka, niż jego wiersze, lub powiedzmy ściślej: wolę poezję jego prozy, niż rytmowaną prozę jego poezji. Pierwsze opowiadanie J. Kurka p. t. „Kim był Andrzej Panik? A. Panik zamordował Amudseną” (Kraków 1926) trudno nawet nazwać powieścią. Niema w niem epickiego rozpięcia i opanowania treści. Najmniej nas interesuje sensacyjny pomysł z historią szewca Panika, Bośniaka, rodem z Baniałuki, zamieszkałego po wojnie w Krakowie, który przed śmiercią przyznaje się do zbrodni zamordowania Amudseny, poto aby zatknąć na biegunie flagę bośniacką. Powieść ta zeszyta jest z mniej lub więcej luźnych strzępów lirycznych, składających się w sumie na autobiografię J. Kurka. Spoufala nas ona nieraz ze zbyt blahemi szczegółami przeżyć młodego autora, lecz jest oryginalna w koncepcji i formie, a technie prawdziwym liryzmem, szczególnie, gdy autor mówi o swym ukochanym Krakowie, o jego ulicach i zaułkach, o rozkosznych spacerach po Plantach i Błoniach, o pracy na uniwersytecie i w redakcji (J. Kurek jest członkiem redakcji „Głosu Narodu”) i t. p. Ujmuje też pięknym poetyckim stylem, w którym jednak uwydatnia się pewna niebezpieczna cecha faktury J. Kurka; mianowicie piękne zdanie występuje niemal jako autonomiczna jednostka, wskutek czego kompozycja i ciągłość logiczna myśli zastąpiona zostaje kalejdoskopową aforystycznością pięknych zdań.

Pewien postęp w opanowaniu techniki powieściowej wykazuje drugi tom prozy p. t. „S. O. S.” („Zbaw nasze dusze”) (Kraków 1927). Tematem jest tu zagadnienie przeżycia się „starego świata” (t. j. zgnilej powojennej Europy) i grożącej katastrofy. Sygnalizatorem tej katastrofy (stad osobliwy tytuł będący sygnałem „Na pomoc!” używanym w radjotelegrafji), jest Anglik, Lordem Samotnikiem zwany, ze specjalnym upodobaniem działający na terenie Polski, gdzie z rozmaitych zapoznanych geniuszów i wykołofców zakłada bractwo dobrej śmierci. Dla odkupienia grzechów starej Europy, Lord Samotnik ze sztabem swych wyznawców zdobywa się na ofiarę śmierci w falach Bałtyku. Widocznie jednak sam autor nie miał głębszego przekonania, że takie rozwiązanie sprawy, będzie celowe, skoro z grupy ideowych samobójców wyłączył studenta Jana Skowrona, nowoczesnego Don Kichota, który zdrowym instynktem wyczuwszy przewagę twórczego wysiłku nad bezpłodną negacją, wolał się związać z życiem przeciw śmierci, niż przez nieproduktywne samobójstwo uciec przed odpowiedzialnością i przed trudem twórczego kształtowania losu.

Powieść ta ma już wyraźniejszą budowę, więcej w niej elementu epickiego, chociaż i tutaj jeszcze chętnie przeskakuje autor z tematu na temat, znaczną część treści wypełniając dziennikarskimi dygresjami z dziedziny sportu, kina, bieżących wiadomości i t. p. które jako samoistne epizody są ciekawe i oryginalne, ale z więzłą powieści się nie łączą. Zawód dziennikarski autora zaznaczył się w małym kondensowaniu treści oraz w feljtonistycznym sposobie pisania. Styl Kurka, barwny, błyskotliwy, czasem przesadny w doborze najosobliwszych metafor i wyszukanych obrazów — na krótszą metę feljtonu jest niewątpliwie wielce efektowny, ale w powieści stanowi czynnik rozpraszający. Jednak niezaprzeczonej oryginalności poetyckiego na świat spojrzenia oraz zdolności charakteryzowania postaci paru szkicowemi pociągnięciami pozwalają się spodziewać, że, przy skupieniu toku powieściowego i pewnej ekonomji słów, potrafi J. Kurek stworzyć dobrą i ciekawą powieść. Pomysł tej powieści już się krystalizuje w głowie autora, a tytuł jej ma być „Rzeczpospolita we łzach”. Ponadto zamierza J. Kurek poprobać swych sił w zakresie dramatu.

Rajmund Bergel

Kraków.

Pani Naidu

Bohaterka Indyj walczących — Następczyni Gandhiego — Poetka i agitatorka.

Po zaarrestowaniu przez władze angielskie Gandhiego, objęła przewodztwo ruchu wolnościowego Indyj — kobieta, pani Zarocznina Naidu. Lecz oto już w ubiegłym niedzielnym — jak doniosły telegramy — władze angielskie i ją ujęły i osadziły w więzieniu.

Kto jest pani Naidu, skąd się wzięła na czele 320 milionów malkotentów — rozpisują się obecnie obszernie w prasie zagranicznej. I tak w Europie poznano ją po raz pierwszy z okazji międzynarodowego Kongresu Kobiet, odbytego w roku zeszłym w Berlinie. Uczestniczka tego kongresu powiada, że pani Naidu — wspaniała była w swym wystąpieniu. Kobieta smągła, dojrzała o monumentalnych rysach, czarnych oczach, spowita w purpurową szatę, niedbale przez lewe ramię przerzuconą, z ręką podniesioną jakby do klątwy, protestowała grzmącym głosem przeciwko uciskowi Indyj. Była niejako żywym symbolem budzącej się Azji. Kto ją widział wówczas, zrozumie taktykę hinduskich nacjonalistów, którzy kobietę tej miary, co Naidu, wysunęli na czoło walki o wolność.

Zarocznina Czattopoljada urodziła się 1878 roku w Haidarabad, państewku mahometańskim. Ona sama przynależy do innej kasty religijnej Jej ojciec jest hindusem najwyższej kasty, bramin, ministrem szkolnictwa, uczonym. Przyczem jest reformatorem socjalnym w wielkim stylu, był dwa razy wywieziony na wygnanie. W systemie wychowawczym swych 16 dzieci ujawnia postęp i wpaja go w ośmiorgo żyjących jeszcze dzieci. Matka jej to kobieta piękna, promieniejąca, o zdolnościach artystycznych. Była jak wszystkie hinduski analfabeta ale sama przyswoiła sobie naukę czytania i pisanie, a ndto nauczyła się czytać i pisać po angielsku, i w angielskim pisywała wiersze.

Mała Zarocznina wzrastała w otoczeniu mahometańskim, nauczyła się cenić i rozumieć mentalność obcych narodowości. Umiejętność, która ważna stała się w jej późniejszym życiu. W domu rodzicielskim, bogatym i gościnnym, obcowala z ludźmi wszystkich stanów i zawodów. Dziecko czytało wiele, ale nie chciało się uczyć. Kiedy ojciec zadał dwunastoletniej dziewczynie trudne zadanie rachunkowe, oddała mu zamiast rozwiązania olbrzymi poemat o 12.000 wierszach, który sama skomponowała. W 14 roku życia poznała swego obojebnego męża i chciała go natychmiast poślubić. Wobec czego wysłano ją kopredziej do Anglii do kolegium żeńskiego w Cambridge, gdzie studiowała historię i literaturę. Tutaj poznała dwu sławnych krytyków angielskich, Edmonda Gosse i Artura Symona, którzy orzekli, że posiada niepospolity talent liryczny. przy ich pomocy wydała jako 19-letnia panna tom poezji w języku angielskim, którym władała już doskonale.

Książka zdobyła sobie sławę, która dotarła do jej ojczyzny jeszcze przed powrotem poetki. Jako 20-letnia tedy wróciła do domu i od razu ściągnęła na siebie oburzenie „całych Indyj” z powodu... małżeństwa. Poślubiła mianowicie towarzysza lat dziecięcych, ucznia swego ojca, lekarza wojskowego, człowieka z niskich sfer i o bardzo skromnych dochodach. Skandal był olbrzymi. Bo jakże, córka bramina i poetka o ustalonej sławie, mogła się zniżyć w hierarchii kastowej aż do stanu wojskowego! Wybrano ją wprawdzie jako drugą kobietę do „Royal Society of literature”, ale towarzystwo odsunęło się zupełnie od młodej pary, i bojkotem sprawiano jej wiele przykrości. Jest matką czworga dzieci, dwu synów i dwu córek, z których młodsza została profesorem ekonomii na uniwersytecie hinduskim. W krótko po ślubie wydała dwa nowe tomy poezji „The Broken wing” i „The magic float”, i tała się ławną na cały świat.

W pewnej chwili zaczyna tę żywo zajmować ruchem wolnościowym Indyj. Zmarły już polityk liberalny Gokhala zdołał ją nakłonić do poświęcenia talentu i daru wymowy pracy dla narodu. Od tej chwili nataje przewrót w jej życiu. Naidu rozpoczyna wyteżoną działalność publiczną. Przemawia do tysięcy, nawołując kobiety do pracy społecznej. Sama jest wzorową żoną i matką i mimo swej wyteżonej pracy dla narodu, znajduje zawsze dość

czasu do zajęcia się domem. Pragnie w ten sposób przekonać Hinduski, że doskonale można połączyć pracę około prowadzenia domu z pracą społeczną, która żadną miarą nie chce rozbijać tradycy życia rodzinnego w Indjach. Jej wpływy są olbrzymie i wzrastają z dnia na dzień. Dla tysięcy kobiet hinduskich staje się wzorem głęboko czczonym i uwielbianym. Dzisiaj nazywają ją „pierwszą i jedyną kobietą Indji”.

Na pisanie wierszy nie ma obecnie czasu. Z poetki przedzierzgnęła się w zapaloną agitatorkę, mającą w partii coraz to większe znaczenie. Ciekawe, że kobieta tej miary, co Naidu, obdarzona takim darem mówienia i tak niepospolitym talentem poetyckim, nie umie tego, co my nazywamy — „pisać publicystycznie”. Nigdzie dotąd nie pojawiły się jej aktualne myśli, nigdy też nie spisuje swych politycznych zapamiętań.

Dwa razy wysłano ją na ważne obrady do Afryki południowej, mające na celu poprawę losów żyjących tam Indian. Starania jej odniosły pożądany skutek. Okazała się najzgrabniejszą i najsprytniejszą dyplomatką. „Hinduska posłanka” działa na wszystkich swym humorem i wdziękiem więcej, niż urodą. Jest pełna temperamentu i dowcipu w rozmowie, piorunującą w odpowiedzi a równocześnie wyrozumiałą, przytem, nie brak jej pewności siebie, zwłaszcza, że ulwiebiają ją wszyscy mężczyźni od lat 16 do 70.

W roku 1925 przypadł jej w udziale największy zaszczyt, bo zrobiono ją prezydentką hinduskiego kongresu narodowego. W tym czasie występuje otwarcie i śmiało przeciwko zakazowi noszenia broni w Indjach i rzuca hasło do zapoczątkowania indyjskiej armii ochotniczej, na której opiera się dzisiejszy ruch Gandhiego. Pani Naidu nie aresztowano przedtem ani razu i nie nakładano żadnych kar. Jako kobieta i osobistość była dla rządu brytyjskiego do minionego poniedziałku nietykalna. Jej temperament i rozmach w pracy nie dają jej spokoju, dziesięć miesięcy jest w podróży. W roku 1929 odbyła pochód triumfalny przez Stany Zjednoczone jeszcze przed kongresem międzynarodowym w Berlinie. Od 26 lat dręczy działalność poważne cierpienie sercowe, któremu się nie poddaje i walczy z niem dzielnie.

Od czasu kiedy Gandhi wystąpił na arenie politycznej, staje się jego dzielną współpracowniczką, a po uwiezieniu godną następczynią. Jej moc — to propaganda, płomienne przemówienia i osobiste oddziaływanie. Z tradycji jest demokratyczną literatką, dla biedy i nędzy masowej nie ma prawdziwego zrozumienia. Nie ma również teorii i wytkniętego programu politycznego. Wszędzie zdobywa sympatię dla swego narodu i w ten sposób oddaje nadzwyczajne usługi ojczyźnie. Jest jakoby pośrednikiem łączącym zagadnienie hindusko - mahometańskie. U mahometan cieszy się większym uznaniem niż Gandhi. (wz)

Uroczyste akty beatyfikacji i kanonizacji

(KAP) Obecnie ustalone zostały już daty uroczystych aktów beatyfikacji i kanonizacji w bazylice św. Piotra. W dniu 8 czerwca odbędzie się beatyfikacja Czcigodnej Paoli Frassinetti, założycielki zgromadzenia sióstr św. Doroty, a 15 czerwca beatyfikacja Czcigodnego brata święckiego z zakonu ojców Kapucynów, Konrada z Parzhan. Na dzień 22 czerwca wyznaczona została kanonizacja błogosławionej augustynki hiszpańskiej, Katarzyny Thomas, założycielki pobożnej kongregacji nauczycielek i błogosławionej Lucji Filipiny. W dniu 29 czerwca dokonana będzie kanonizacja błogosławionego kardynała Roberta Belarmina z Tow. Jezusowego, franciszkanina Teofila da Corte oraz błogosławionych męczenników kanadyjskich, Jana de Brebeuf i towarzyszy z zakonu Jezuitów.

Wystawa darów jubileuszowych

(KAP) W czerwcu ma być otworzona w Watykanie wystawa darów, przysłanych Ojcu św. w ciągu roku jubileuszowego przez monarchów i zwierzchników państw oraz przez katolików całego świata. Jak wiadomo, większą część tych darów papież przeznaczył dla misyj w krajach pogańskich. Wszystkie eksponaty zostaną zgromadzone w trzech pawilonach, które będą dostępne dla publiczności w ciągu kilku miesięcy.

Dary jubileuszowe są naturalnie bardzo różnorodne pod względem wartości. Wystawa będzie zawierała wielką liczbę przenośnych ołtarzy, ubiorów kościelnych, kielichów i innych przedmiotów, poświęconych kultowi, a z drugiej strony maszyny rolnicze, meble szkolne, apteki misyjne i inne sprzęty powszechnego użytku. Szczególnie liczne dary z kół włoskiego przemysłu i handlu rozpadają się na trzy kategorie: przedmioty niezbędne do nabożeństwa, sprzęty do osobistego użytku oraz rzeczy, przeznaczone do apostołatu i do propagandy kultury.

Drogocenne dary zwierzchników państw i rządów będą wystawione w innym, mniejszym pawilonie. Rzeczy te pozostaną w Watykanie. Składają się one z rzadkich dzieł sztuki, haftów, obrazów, niezwykłych waz, cennych ksiąg, starych starych Lodeksów na pergaminie itd.

W trzecim pawilonie zgromadzone zostaną upominki, które Ojciec św. otrzymał

Dzieci z procesji eucharystycznej Kongresu w Kartaginie (patrz korespondencja ks. Kneblewskiego w dzisiejszym wydaniu porannem.

z najrozmaitszych krajów misyjnych. Po zamknięciu wystawy będą one przekazane misyjnemu muzeum etnologicznemu u św. Jana na Lateranie. Większość tych upominków jubileuszowych pochodzi z Chin, Indji i Japonji.

Czyżby „mały Korsykanin” miał być Bretończykiem?

Zgodnie z twierdzeniem doktora Dagnet'a, przewodniczącego Towarzystwa Literatury i Historji z Saint-Malo, nie można nazywać Napoleona I-go „Małym Korsykaninem”, bowiem mają istnieć jakoby dowody jego urodzenia się w Penanvers, w pobliżu Morlaix, w Bretonji. Dr Dagnet w czasie pobytu swego na Korsyce, miał — jak twierdzi — sposobność przekonania się, że Ajaccio, uważane dotychczas za miasto rodzinne wielkiego Napoleona, nie jest w możności okazania kopji prawdziwego świadectwa narodzin ex-imperatora Francji, mimo, że w ratuszu miejscowym wystawia na pokaz publiczny rzekomą księgę metryczną, otwartą umyślnie na tej stronie, gdzie wniesiona jest notatka o wpisaniu do ksiąg miejscowej ludności świeżo ochrzczonego Napoleona Bonaparte, jak brźmi włoska pisownia. Dr Dagnet utrzymuje natomiast z całą stanowczością, jakoby nie istniał żaden dokument oficjalny, stwierdzający fakt urodzenia się Napoleona w stolicy Korsyki.

Faktem jest jednak, którego niezdolne są również obalić twierdzenia dr. Dagnet'a, że i Penanvers nie posiada oficjalnego dokumentu narodzin Napoleona I, w czem jednak dr. Dagnet dopatruje się właśnie najmowniejszego dowodu słuszności swoich twierdzeń. Zapewnia mianowicie — co zresztą łatwo dałoby się sprawdzić — że w księgach metrycznych gminy Penanvers wydarte są strony, zawierające świadectwa narodzin świeżo przybyłych na świat obywateli tej wsi z lat od 1760 do 1770 (Napoleon urodził się w r. 1769). Otóż w owym okresie dziesięcioletnim Penanvers należało do generała Marbeus (który był przez pewien czas gubernatorem Korsyki), bardzo blisko zaprzyjaźnionego z rodziną Buonapartów, której członkowie corocznie spędzali miesiące letnie w jego posiadłości w Bretonji. — Podczas jednej z takich wizyt pani Letycji miał — jak zapewnia dr. Dagnet — urodzić się Napoleon w zamku, należącym do generała. W następstwie ktoś z niewyjaśnionych powodów wydarł z rejestru metrycznego kartki, stwierdzające oficjalnie fakt narodzin Napoleona w Penanvers. Dr Dagnet nie tłumaczy jednak powodu tego kroku. Wszakże dla cesarza Francuzów właściwszym w każdym razie miejscem urodzenia

byłaby nawskroś francuska Bretanija, niż niewątpliwie włoska, pomimo przynależności państwowej, Korsyka.

Golfstrom zmienia swój kierunek

Niejednokrotnie już różni badacze morza donosili, że życiodajny Golfstrom zmienia swój kierunek. Ostatnio kapitan okrętu „Berengaria”, należącego do towarzystwa Cunard - Line poczynił odpowiednie pomiary, z których wynika, że Golfstrom przepływa już obecnie w odległości około 200 mil od Ambros - Channel. Obliczenia wykazują, że jeżeli zmiana kierunku będzie trwała w daszym ciągu i to po tej samej linii, to popularna Long - Island za kilka dziesiątków lat będzie już posiadała klimat tropikalny, ubierze się więc w palmy i inne malownicze rośliny podzwrotnikowe. Niektórzy spekulanci dziś już myślą o zamienieniu Coney - Island w letnisko o światowym znaczeniu, gdzie bogaci snobi zostawiliby w cieniu palm swoje pieniądze podobnie, jak obecnie w Miami. (wl)

Na drodze do odkrycia „eliksiru życia”?

Dwaj słynni lekarze kanadyjscy, wynalazcy insuliny, środka przeciw cukrzycy, profesorowie uniwersytetu w Torando, dr. Beuten i dr. Jackson zwrócili uwagę, jak donosi z Waszyngtonu „Corriere della Verà”, — na tak zw. „Ambrozję”, t. j. pewną tajemniczą dotychczas w swym składzie odżywkę, którą pszczoły karmią przysłą królowę nowego roju. Wiadomym jest, że gdy pszczoły dochodzą do przekonania, że królowa ich starzeje się, że jest chora, lub że zbyt liczny rój należy rozdzielić, przystępują wtedy do wyhodowania z pierwszej lepszej jaja nowej władczyni i osiągają to drogą karmienia wyklutego z jajka czerwia ową właśnie ambrozją. Pożywką ta niewątpliwie zawiera w sobie musi jakieś niezwykle składniki i potężne siły życiodajne, które zwykłą poczwarkę zamieniają w królowę, owad jedynie z całego rodu zdolny do macierzyństwa i żyjący nieraz do lat ośmiu, podczas gdy zwykłe pszczoły-robotnice żyją zaledwie kilka miesięcy. Na ciekawy ten fakt zwrócili uwagę dwaj kanadyjscy uczeni i zajmują się obecnie badaniami i eksperymentami nad tym cudownym odżywczym środkiem. Kto wie, czy nie w owej właśnie „ambrozji” ukryta jest tajemnica, od tak dawna poszukiwanego przez człowieka „eliksiru życia”, tajemnica, którą natura powierzyła jedynie mądrym i pracowitym pszczołom? S. F.

Z Powszechnego Kongresu Eucharystycznego w Kartaginie. Nuncjusz papieski w otoczeniu dygnitarzy kościelnych i św ieckich, reprezentujących liczne narody.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

O najmędrszym człowieku w Polsce itd.

W sobotnim, porannym wydaniu naszego pisma podaliśmy za katoliczką „Polonią” sensacyjne rewelacje dotyczące ostatniej konferencji ks. Janusza Radziwiłła z panem Piłsudskim.

Pomijamy niechybnie interesujące, ale nieco zbyt osobiste poglądy p. Piłsudskiego n. p. na to, kto jest najmędrszym człowiekiem w Polsce (odpowiedź: p. Sławek), albo jacy są najwięksi ekonomiści w Polsce współczesnej (odpowiedź: gen. Górecki i pułk. Matuszewski). De gustibus non est disputandum. Zatrzymujemy się jednak nad tem oto zdaniem:

„Do głębi oburzyła p. Piłsudskiego sama myśl krytyki gospodarki państwowej i oświadczył, że stanowczo nie cofnie się ze swojego zasadniczego postulatu, aby sejm uchwalał tylko globalne sumy dochodów i wydatków, z tem że rada ministrów ma prawo nietylko zupełnie dowolnego dysponowania temi sumami, ale również prawo powiększania wydatków zupełnie bez zgody Sejmu”.

Pytamy się, drogą jakiego to rozumowania prasa sanacyjna przychodzi do przekonania, że finansjera zagraniczna restytucję rządów parlamentarnych w Polsce uznałaby za jednoznaczna z nową inflacją, rozkładem gospodarki, niewypłacalnością skarbu państwa itd.? Zdanie to powtarza się w prasie sanacyjnej bardzo często jako jeden z argumentów uzasadniających rzekomo potrzebę rządu „silnej ręki” w Polsce. Chyba nawet ślepy może dostrzec, że enuncjacje w rodzaju przytoczonej powyżej podkopują nasz kredyt zagraniczny, szkodzą nam w najwyższym stopniu, uniemożliwiają dopływ obcego kapitału do kraju.

W pismach takich, jak np. Łódzka „Prawda”, reprezentujących prądowe nastrojone koła gospodarcze, coraz gwałtowniej manifestuje się niecierpliwość sanacyjnych przemysłowców, którym dłuży się czekanie na dopływ kapitałów zagranicznych. Coraz częściej dają się słyszeć głosy, wz. wające rząd, żeby jednak „coś zrobił” dla przyciągnięcia finansjery obcej. Możemy czekać! Czas bywa grabarzem...

Tego właśnie zdania jest wspomniana dopiero co „Prawda”, która w ostatnim (20tym) numerze, tak się wyraża:

„W miarę oddalania się od momentu przewrotu majowego, system przedmajowy w oczach mas zaczyna tracić swoje złe strony. Dzieje się z nim, jak z więźniem, trzymanym zbyt długo w areszcie śledczym: przestaje się wierzyć w jego winę, a zaczyna uważać za ofiarę”.

Kto wie, może i w głębi duszy niektórych sanacyjnych „łodzermenszów” powstaje tęsknota za „więźniem”? Oczywiście głośno tęsknoty tej wyśpiewać nie można, wszak bowiem minister Kwiatkowski, częstuując herbatką sympatyzujących z sanacją przemysłowców, wyraźnie pojął za jeden z naczelnych punktów rządowej polityki gospodarczej: utrwalenie systemu rządów majowych.

Krótkie informacje gospodarcze

— W Gdyni odbyło się konstytucyjne posiedzenie Szkoły handlu zamorskiego. Prezesem został wybrany b. prezes Izby Przemysłowej - handlowej w Bydgoszczy Bolesław Kasprowicz z Gniezna, wiceprezesem dyr. Rummel. Na czele komitetu budowy stoi dyrektor Państw. Szkoły Przemysłowej w Bydgoszczy inż. Siemiradzki, który jest jednocześnie dyrektorem szkoły.

— W związku z odprężeniem na rynku pieniężnym mówi się w Pradze o możliwości obniżenia stopy dyskontowej. Dojść by do tego miało w przyszłym tygodniu.

— W sobotę został w Paryżu otwarty 7-my międzynarodowy kongres nieruchomości miejskiej. Obradom przewodniczył minister pracy rządu hiszpańskiego Mavgradia Guad El Jelu.

— Wydobycie ropy naftowej we wszystkich zagłębiach polskich wyniosło w kwietniu rb. 53 700 tonn wobec 54 403 t. w marcu rb.

— Dyrektor wydziału morskiego w Gdyni, grudniadzkiej Izby przemysłowo-handlowej p. Kawczyński będzie urzędował co tydzień konferencje prasowe, na których przedstawiciele prasy będą informowani o stanie gospodarczym portu gdynińskiego.

Złom idzie przez Gdynię

Zdobycie monopolu na import tego ważnego surowca

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Gdynia, w maju.

Huty polskie zużyły w roku 1928 prawie 600.000 tonn zagranicznego złomu żelaznego. W roku bieżącym — wobec zastoju w budownictwie — zapotrzebowanie na złom zagraniczny oblicza się na 200.000 tonn. Krajowa podaż tego materiału wynosi miesięcznie około 15.000 tonn.

Handel złomem żelaznym jest w Europie w rękach niemieckich syndykatów, które posiadają we wszystkich krajach przemysłowych, będących głównymi dostawcami tego surowca, swoich przedstawicieli. Dlatego też większość tranzakcyj, dotyczących złomu, dochodzi do skutku w Berlinie i dlatego złom przewożą po morzach przeważnie tylko niemieckie okręty.

Huty polskie, zrzeszone w liczbie 14, utworzyły przed kilku laty „Centralę Zakupów Złomu” z siedzibą w Warszawie. Złom, nabywany zagranicą, sprowadza się do Polski drogą morską i lądową.

Przez całe lata złom kierowany był na Gdańsk, skąd, po załadunku do wagonów, szedł do poszczególnych hut. Pierwsze ładunki złomu skierowano na Gdynię dopiero w r. 1928. W roku następnym ilość złomu, importowanego przez Gdynię powiększyła się prawie pięciokrotnie, zaś w roku bieżącym przejść ma przez Gdynię 90 proc. całego zapotrzebowania hut, czyli około 180.000 tonn. Równoległe maleje przywóz złomu przez Gdańsk, co wykazuje następujące zestawienie cyfry (w tonnach):

	Gdynia	Gdańsk
1928	11.160,8	477.344
1929	50.818	359.023
I—III 1930	45.484,5	10.856

Ściągnięcie złomu z Gdańska do Gdyni było zadaniem nadzwyczaj trudnym.

Transport tego materiału był w rękach niemieckich firm maklerskich, które upierały się przy Gdańsku, podobnie jak kapitanowie niemieckich statków, którzy byli przyzwyczajeni od lat zawiązać ze złomem do portu gdańskiego. W Gdyni nie było wykwalifikowanych robotników, potrzebnych koniecznie do wyładunku i sortowania złomu, oraz pomocnych urządzeń mechanicznych.

Przeszkody zdołano usunąć.

Dzisiaj dużo statków ze złomem klarują polskie firmy maklerskie. Robotnicy w Gdyni nauczyli się już wiele i chociaż nie pracują jeszcze tak wydajnie, jak ich koledzy w Gdańsku, odżywiający się bez porównania lepiej, to jednak mają tę zaletę, że są znacznie tańsi. W Gdyni robotnik,

zatrudniony wyładunkiem złomu, otrzymuje za godzinę zarówno w dzień jak i w nocy zł 1,32, zaś w Gdańsku, po przeliczeniu na złote, w dzień 2,28, zaś w nocy 3,52.

Zaznaczyć jeszcze trzeba, że przy wyładunku złomu potrzebne są wielkie ilości robotników, ponieważ urządzenia mechaniczne nie potrafią jeszcze zupełnie zastąpić pracy ludzkiej. Elektromagnesy, używane w hutach przy wyładunku z wagonów, nie mogą być zastosowywane przy wyładunku wywiału statków, ponieważ elektromagnes magnetyzuje stalowy kadłub i przez następnych kilka dni kompas okrętowy ulega znacznej dewiacji. Wyładunek złomu odbywa się na całym świecie ręcznie przy pomocy kranów. Jeżeli oblicza się, że do przeładowania 300 tonn węgla potrzeba 8 robotników przez 8 godzin i 1 kran, to dla 300 tonn złomu potrzeba 22 ludzi przez 16 godzin i 2 krany, czyli stosunek rąk roboczych, potrzebnych do przeładunku węgla i złomu, wygląda jak 1:5%.

Przywóz złomu przez Gdynię popierany jest bardzo przez Urząd Morski, który w jesieni ustawi dla wyładunku złomu osiem nowych kranów na nabrzeżu polskim i rotterdam-skim, dalej obniżył opłaty za używanie kranów i planuje zmniejszenie opłaty t. zw. „brzegowej”, pobieranej dotychczas w wysokości 40 gr od 1 tonny złomu. Wszystkie te ułatwienia spowodować mogą w przyszłości, że przez Gdynię kierowany będzie nie tylko wszystkie złom, zapotrzebowany przez huty polskie, ale może nawet tranzyt dla Czechosłowacji, która obecnie złom sprowadza przez Szczecin.

Złom, przywożony do Gdyni, pochodzi w większości z Francji i Anglii. Trochę materiału dają jeszcze Niemcy, zaś małe ilości Danja, Szwecja, Norwegia, Finlandja i Estonia. Ceny złomu na rynku europejskim są zniżkowe, ponieważ podaż przewyższa popyt. Bardzo tani jest złom w Stanach Zjednoczonych, ale dużo kosztuje transport. Złom amerykański nie jest sortowany (istnieje 15 rodzajów złomu). Przypuszcza się jednak, że import złomu amerykańskiego byłby popłatny, gdyby zdołano zorganizować na miejscu biuro zakupu.

Wkońcu dodać jeszcze należy, że przywóz złomu drogą morską ułatwia ministerstwo kolei, które od specjalnej taryfy udziela „Centrali Zakupów Złomu” 15-procentowej ulgi, jeżeli ilości złomu przewiezione przez Gdynię i Gdańsk, osiągną w roku 200.000 tonn. F o b.

r. 1929 jest niesprawiedliwy i nierównomierny ze zdolnością płatniczą podatników. Miasto walczy z wielkimi trudnościami z powodu odcięcia od niego zamożnej okolicy, która pozostała po stronie niemieckiej. Okoliczność ta przyczynia się do zubożenia miejscowych kupców i rzemieślników. Komisja szacunkowa wszystkich tych okoliczności nie brała pod uwagę i obywatelstwo nie żywi do niej najmniejszego zaufania.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) Pięciozłotowe bilety państwowe i zdawkowe. Ministerstwo skarbu przypomniało, że, zgodnie z rozporządzeniem ministra skarbu z dnia 10 marca 1930 r. pięciozłotowe bilety państwowe z datą emisji 25 października 1926 r. tracą charakter prawnego środka płatniczego z dniem 30 czerwca 1930 r. Od dnia 1 lipca 1930 r. do dnia 30 czerwca 1932 r. bilety powyższe będą wymieniane przez Centralną Kasę Państwową, Kasy Skarbowe oraz oddziały Banku Polskiego. Po dniu 30 czerwca 1932 obowiązek wymiany tych biletów ustaje. Pięciozłotowe bilety zdawkowe z datą emisji 1 maja 1925 r. wycofane z obiegu na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 14 lutego 1929 r. będą wymieniane jedynie do dnia 30 czerwca 1931 r.

(k) Przygotowania do nowej taryfy celnej. Prace nad projektem nowej taryfy celnej w komisji międzyministerjalnej posuwają się naprzód i jest nadzieja, że będą ukończone w jesieni rb. Według oświadczenia p. ministra przemysłu i handlu projekt nowej taryfy celnej po wypracowaniu przez komisję międzyministerjalną będzie jeszcze przekazany reprezentacjom kół gospodarczych dla ostatecznego

uzgodnienia. W szczególności coraz bardziej krystalizuje się pogląd, że projekt nowej taryfy celnej będzie skierowany do ostatecznego zaopiniowania, po przeprowadzeniu go przez komisję międzyministerjalną, do izb przemysłowo - handlowych, które zostaną naprzód o tem uprzedzone celem odpowiedniego przygotowania się i podziału pracy między siebie na wzór tego systemu, jaki przed wojną panował w Austrii, gdzie zależnie od stopnia zainteresowania poszczególnymi gałęziami w danych okręgach izbowych izby wypracowały odpowiednie działy projektu taryfy celnej.

(k) Ograniczenia wywozu polskiej trzody do Austrii. Na podstawie zarządzenia austriackiego ministra rolnictwa od dn. 8 maja rb. zamknięte są dla przywozu polskiej trzody do Austrii z powodu stwierdzenia pomoru świń powiaty: Biała, Puławy, Zamość i Łuków — woj. lubelskiego, Oborniki — woj. poznańskiego oraz Czortków i Złoczów — woj. tarnopolskiego.

(k) Przyspieszenie dostaw przemysłowych dla państwa. Akcja przyspieszenia zamówień przemysłowych dla państwa, mimo uchwały Komitetu Ekonomicznego Ministrów, napotkała na trudności w ministerstwie skarbu. To samo dotyczy rokowań, toczących się między ministerstwem komunikacji a ministerstwem skarbu w sprawie regulowania należności za przyspieszone dostawy wiążącymi oświadczeniami ministerstwa komunikacji, że w ustalonym terminie należność pokryje gotówką. Ministerstwo skarbu informuje jednak, że niebawem nastąpi uzgodnienie międzyministerjalne i wspomniane trudności zostaną usunięte.

PODATKI I OPŁATY

(p) Ulgi podatkowe dla przedsiębiorstw eksportujących skóry surowe, len, siemię lniane i seradela. Na zasadzie art. 94 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, ministerstwo skarbu w porozumieniu z ministerstwem przemysłu i handlu zarządziło co następuje: 1) zniża się do pół proc. stopę podatku przemysłowego od obrotu, przypadającego od transakcji eksportowych lnem, siemiem lnianem, seradela oraz skórami surowymi, dokonanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 1929 r. i 2) zawieszają się pobór podatku przemysłowego od obrotu, przypadającego od transakcji eksportowych lnem, siemiem lnianem i seradela, dokonanych w okresie począwszy od 1 stycznia 1930 r.; 3) zniża się do pół proc. stopę podatku przemysłowego od obrotu, przypadającego od transakcji eksportowych skórami surowymi, dokonanych w okresie począwszy od stycznia 1930 r. (c)

Z ZAGRANICY

(z) Prasa austriacka o traktacie handlowym polsko - niemieckim. „Neues Wiener Journal” zamieszcza korespondencję z Warszawy, w której wywodzi, że nowe niemieckie cła rolnicze wytworzyły sytuację bardziej skomplikowaną niż była ona przed zawarciem umowy handlowej polsko - niemieckiej. Dla Polski traci traktat handlowy zupełnie swą wartość. Nowe trudności w stosunkach gospodarczych polsko - niemieckich wywarły także i na Austrię ujemne skutki. Dowodem tego jest zalew Wiednia niemiecką trzodą chlewną, dzięki niemieckiemu systemowi świadectw przywozowych, których celem jest ochrona rolników niemieckich przed konkurencją polską. Faktem jest, że poszczególne produkty rolne jak n. p. jęczmień są dziś obłożone wyższymi cłami, niż to było w chwili istnienia stawek bojowych. Jeśli Polska odpowie na podwyżki niemieckich cł rolniczych podniesieniem polskich cł przemysłowych, to Niemcy stracą zainteresowanie dla nowej umowy handlowej, a Europa stanie przed rzadkiem widowiskiem: traktatowo uregulowanej wojny celnej — i to bezpośrednio po genewskiej konferencji dla rozejmu celnego.

(z) Ubezpieczenia w Stanach Zjedn. Niezmiernie ciekawe cyfry o rozwoju ubezpieczeń w Stanach Zjedn. A. P. zawiera ostatnie sprawozdanie federacji towarzystw ubezpieczeniowych. Raport ten odnosi się w szczególności do drobnych robotniczych ubezpieczeń, płatnych przeważnie w ratach tygodniowych, począwszy od 10-ciu centów tygodniowo. Suma tych drobnych ubezpieczeń przemysłowych wynosi obecnie przeszło 17 miliardów dol. Na poczet tych ubezpieczeń 86 milionów ubezpieczonych płaci tygodniowo około 15 milj. dol.

Z WYDAWNICTW

(w) „Przegląd Gospodarczy”. Zeszyt 10 z dnia 15 maja rb., zawiera następującą treść: „Przegląd sytuacji” — E. R.; „Kłeska urodzaju” — Adam Krzyżanowski; „O stanowisko Polski wobec podwyżki cł w Niemczech” — A. „Polski przemysł naftowy w 1929 r.” — Dr. Stefan Bartoszewicz; „Z gospodarczego położenia W. Brytanji” — Dr. Stefan Janicki; „Z gospodarczego położenia Czechosłowacji” — A. A. Ponadto zeszyt zawiera Rynek pieniężny, Rynki towarowe oraz Kronikę. Do zeszytu dołączone jest Sprawozdanie Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnicwa, Handlu i Finansów z działalności w roku 1929.

Spis najlepszych książek o wojnie światowej

Bibliograf angielski Poles wydał ostatnio obszerny „Krytyczny przewodnik wśród książek o wojnie”, w którym omówił tylko najwybitniejsze dzieła literatury światowej. Mimo to jednak spis obejmuje 750 dzieł, wśród których znalazło się również kilkanaście książek polskich. (RC)

Z życia Towarzystw

Z Tow. Przemysłowców w Swarzędzu. W niedzielę 18 bm. odbyło się w Swarzędzu w (strzelnicy) zebranie Tow. Przemysłowców. Obrady zajął przy licznych udziałach członków p. prez. A. Napieralski. Na wstępie poświęca p. prez. kilka słów wspomnieniu o 36 rocznicy istnienia Towarzystwa, która minęła w dniu 1 maja br. i poprosił o uczczenie wszystkich zmarłych członków przez powstanie z miejsc. Msza św. za spokój zmarłych członków odbędzie się 25 bm. o godz. 9 rano.

Po przyjęciu kilku nowych członków następuje referat syndyka Związku p. Tad. Piotrowskiego: „O obecnej sytuacji gospodarczej”. Referat przyjęto z najwyższym uznaniem a na kilka spraw poruszonych w dyskusji, odpowiedział wyczerpująco referent.

W wolnych głosach p. Łoza przypomniał nasze stare hasło: „Swoją do swego, po swoje”, które dziś staje się znów niezwykle aktualne. Swarzędz zażydzone zupełnie, jeszcze przed 40 laty, zdołał się tych paszorytów pozbyć, lecz dziś to niebezpieczeństwo ponownie wisi nad Swarzędzem i dlatego apeluje p. Łoza do zebranych, by pamiętali o tem hasle i przestrzegali je, gdyż na interesach z Żydami, tak czy owak nigdy nic nie zyskają, Żyd ich zawsze nabierze.

Po załatwieniu kilku drobniejszych spraw solwował przewodniczący zebranie hasłem: „Przemysłowi Cześć”.

Ze Zw. Hallerczyków w Szamotułach.

Dnia 11 bm. przybyła do Szamotuł wycieczka Hallerczyków z Poznania w liczbie 30 osób, której przewodniczył prezes Chorągwi Wielkopolskiej p. major Rost. Wycieczkę powitał prezes placówki p. Musiał, poczem udano się na zwiedzenie miasta. Po wspólnym obiedzie odbyło się na sali hotelu Sundmann zebranie przy licznych udziałach miejscowego obywatelstwa. Obrady zajął prezes p. Musiał, witając przybyłych gości. Po ustaleniu porządku obrad, objął dalsze przewodnictwo p. major Rost, który w serdecznych słowach przemówił do zebranych. Następnie wygłosił sekretarz Chorągwi Wielkopolskiej p. redaktor Oldziejowski referat n. t. „Ideologia Hallerczyków”. Mówca scharakteryzował historię II Brygady, tworzenie się armii polskiej we Francji i jej udział w walkach o niepodległość ojczyzny, poczem poddał ostrej krytyce działalność Federacji zmierzającej do rozbijania narodowych organizacji. Referat przyjęto burzą oklasków. W dalszym ciągu obrad przemawiali przedstawiciel Sokola, Powstańców i Wojaków, Robotników Katolickich, Lutni, Kupców i Bractwa kurkowego. Głębokie wrażenie wywarło na słuchaczy przemówienie komendanta Bractwa Kurkowego p. Nowaczyńskiego. Wzniesiono okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, Armii Błękitnej i jej wodza gen. Hallera, a na zakończenie odśpiewano „Rotę”. Wieczorem odbyło się przedstawienie p. t. „Zagłoba swatem”. (R)

RADJO

Programy radiofoniczne

Piątek, dnia 25 maja 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdowe; i komunikaty gospodarcze; godz. 17.05 „Z tygodnia propagandy L. O. P. P. — odczyt p. t. „Król gazów - yperyt” (wygl. kpt. Stanisław Gurytss); godz. 17.25 kurs elem. języka angielskiego (wykl. dr. Arend, lektor U. P.); godz. 17.45 koncert muzyki lekkiej (transmisja z Warszawy); godz. 19.00 odczyt p. t. „O t. zw. dyspozycji w wypracowaniu” (wygl. prof. Marjan Paluszkiwicz); godz. 19.20 „Teatr i życie sceny” (wygl. p. Zenon Kosidowski); godz. 19.35 interludium muzyczne w wyk. p. Leona Sawickiego (mandolina) prof. Marjan Sauer (akomp.); godz. 19.50 odczyt z cyklu „Holandia współczesna” (wygl. dr. Marjan Jedlicki); godzina 20.15 koncert symfoniczny (transmisja z Filh. Warszawskiej); godz. 22.30 sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godz. 22.45 muzyka taneczna.

Katowice (409 m.) godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 13.10 komunikat meteorologiczny; godz. 17.45 muzyka lekka, godz. 19.30 prof. dr. Kazimierz Simm, „Ze świata przyrody — O zwierzętach dostarczających futer”; godz. 20.15 koncert symfoniczny z Filharm. Warszawskiej.

Warszawa (1412 m.) godz. 12.10 koncert gramofonowy; godz. 13.10 komunikat meteorologiczny; godz. 15.00 komunikat gospodarczy; godz. 16.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.15 „Jak sporządzać testamenty i darowizny”; godz. 17.45 koncert popołudniowy; godz. 19.10 giełda rolnicza; godzina 20.15 koncert symfoniczny z Filharm. Warsz. poświęcony twórczości Sergiusza Prokofiewa.

POPIERAJMY BURSE RZEMIEŚLNICZĄ W POZNANIU! (P. K. O. 212 664)

SPORT

Lekka atletyka

Podczas biegu Petkiewicz — Kosciak na dystansie 3.000 m. zmierzają również swoje siły następujący zawodnicy poznańscy: Jakubowski i Janowski (Sokół), Kluge (SMP), Rutkowski, Tomczak (Warta) itd. Bardzo możliwe, że w tak silnej konkurencji padnie rekord okręgowy na tym dystansie, należący do Jakubowskiego (Sokół) z czasem 9 min. 47,2 sek. Przypominamy, że atrakcyjny bieg ten, na wynik którego z napięciem oczekuje cała sportowa Polska, odbędzie się w niedzielę, na boisku „Warty” w czasie meczu „Warszawianka” — „Warta”. Początek o godz. 16.

Piłka nożna

PZPN zwrócił się do Rumunji z propozycją rozegrania meczu między państwowego we Lwowie w dn. 7 lub 14 września. — O ile nasza sojuszniczka odmówi, to pozostaje jeszcze Jugosławia, z którą można by urządzić spotkanie w Krakowie lub w Katowicach. W każdym bądź razie jeden z tych terminów został zastrzeżony dla P. Z. P. N. i nie może być zajęty przez żadne inne zawody ligowe czy też międzynarodowe klubów należących do PZPN. (jc)

W sprawie ubezpieczenia graczy referendum dało pozytywny wynik, gdyż z 10 towarzystw 8 opowiedziało się „za”. Wobec tego zarząd ligi wszedł w kontakt z jednym z towarzystw ubezpieczeniowych.

Mecz „Sokół” (Leszno) — „Sparta” odbędzie się w niedzielę o godz. 11 (termin zmieniony) na boisku „Sparty”.

Pływanie

Mistrzostwa Polski odbędą się w dniach od 15 do 17 sierpnia w Warszawie. Program rozszerzono o tyle, że włączono do niego bieg 200 m. stylem dowolnym dla panów. Ponadto wykreślono sztafetę 5x50 stylów, wstawiając zamiast niej sztafetę 3x100 m. trzema stylami. Mistrzostwa Polski w piłce wodną odbędą się w dniach 29, 30 i 31 sierpnia w Krakowie, a mistrzostwa długodystansowe 27 lipca w Gdyni. (tel. wł.) T. S.

Pięściarstwo

Zawody eliminacyjne przed wyjazdem reprezentacji na mistrzostwa Europy w Budapeszcie odbędą się w dniu 25 bm. o godz. 12 w kinie Metropolis. W ich ramach urządziła POZB również kilka walk towarzyskich. Startować będzie elita pięściarstwa polskiego, a mianowicie: Moczko, Forlański, Stępiak, Arski, Majchrzycki, Wiśniewski, Konarzewski, Seweryniak, Trzonek, Wieczorek, Goss, Aniela, Tasa-rek, Gostyński, Bączkowski, Wyżkiewicz i Sipiński.

Różne

Adamowski człony hokeista Europy opuścił Polskę i wyjechał na stałe do Ameryki. Polski hokej lodowy poniósł w ten sposób niepowetowaną na dłuższy okres stratę. (tel. wł.) T. S.

Szermierka

Skład reprezentacji szermierczej Polski o mistrzostwo Europy w Liège (Bel.)

Przestrzegamy

naszych Interesentów przed wysłaniem pieniędzy dla nas w listach gdyż — jak z otrzymywanych reklamacyj wynika — listy takie wcale nas nie dochodzą lub też otrzymujemy je bez gotówki. Poczta nie odpowiada za pieniądze, wysyłane w listach, a nawet zabrania takiego sposobu przesyłania gotówki.

Wszelką należność dla nas należy przekazywać tylko na konto nasze w Pocztovej Kasie Oszczędności (P. K. O.) w Poznaniu nr. 200140 (blankiet nadawczy kupić można na każde poczcie za 5 groszy, porto nie opłaca się) lub przekazem pocztowym, którego opłata wynosi do 10 zł 20 groszy do 25 zł 35 groszy.

Administracja.

przedstawia się następująco: szpada: Laskowski, Segda, Szempliński i Zabielski; szabla: Papée, Nycz, Laskowski, Segda, Szempliński i zabielski. W poniedziałek zespół szablowy startuje w zawodach drużynowych, we wtorek — szpadowy wystąpi w walkach jednostkowych, wreszcie w piątek odbędzie się dalsze walki drużynowe, a w sobotę jednostkowe. W zawodach jednostkowych na szable wystąpi również w barwach Polski b. olimpijczyk Frydrych. (PAT)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Nadzw. zebranie Tow. Obywateli w Główniej** odbędzie się dziś w czwartek 22. bm. o godz. 22 w lokalu p. Kozłowskiego ul. Średnia 1. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy jak wycieczka i inne.

Wycieczka rodzinna odbędzie się dnia 25. bm. do ogrodu p. Wojciechowskiego, Zawady. Początek o godz. 14.

— **Zw. Werkmistrzów Polskich** urządziła wycieczkę rodzinną do ogrodu Bractwa Kurkowego w Szelągu dnia 25. bm. od godz. 7 rano do godz. 15. Uczestnicy pozostaną na zabawie ludowej, organizowanej przez L. O. P. P.

— **Zjednoczenie Podmistrzów Budowlanych.** Miesięczne zebranie odbędzie się w niedzielę 25. bm. o godz. 11 w lokalu pani Bajerowej. Zarząd.

— **Koło Absolwentów IV. Szkoły Wydziałowej,** urządziła w dniu 25. bm. „majówkę” do Strzeszyna. Zbiórka o godz. 5 min. 45 na Rynku Jeżyckim, poczem wspólna msza święta w kościele św. Florjana o godz. 6. Po mszy św. wymarsz przez Sołacz do Strzeszyna.

— **Tow. „Pielgrzym”.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 25. bm. o godz. 15 w sali zwierzyńca.

— **Polsko-Kat. Tow. Głuchoniemych w Poznaniu.** Nabożeństwo dla głuchoniemych połączone z mszą św. za duszę śp. Malinowskiej i Jadwigi Stachowiakówny odbędzie się dnia 25. bm. o godz. 9. O godzinie 16 zebranie.

— **Stow. Podmistrzów, Przetowników i Kontrolerów** firmy H. C. P. urządziła w dniu 1 czerwca wielką wycieczkę parostatkiem do Radojewa. Odjazd o godz. 8 rano z Tamy Garbarskiej. W czasie podróży przygrywać będzie orkiestra. Na miejscu różne zabawy z niespodziankami. Przeprowadź biletów u pp. Fidera, G. Wilda 47 i Gutzwillera, ul. Wspólna 41.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **F. O. M. G.** Podatku takiego nie ma. (K)
— **Asystentka.** O istnieniu takiej uczelni nie wiemy. (K)

KTO ZDROWIE DZIECKA SZANUJE, TEN TYLKO

Kanoldy
KUPUJE PRAWDZIWE KANOLDY ŚMIETANKOWE

dw 5 222

WARTO BYĆ DOBRZE OGOLONYM a można nim być tylko przy pomocy nożyków

Gillette

nw 11 226

OSTATECZNY TERMIN ULGOWEJ CENY ZOSTAŁ PRZEDŁUŻONY NIEODWOŁALNIE DO 1 CZERWCA!

Dr. Stanisława Piekarskiego

PRAWDY I HEREZJE

Encyklopedia wierzeń wszystkich ludów i czasów.

5

pytań, na które odpowiedź będzie najlepszym miernikiem potrzeby posiadania Encyklopedji Religijnej:

1. Co to są Acta Sanctorum?
2. Na czym polegał kult sekty Adamitów?
3. Kto to był Aribas?
4. Kim był założyciel Albertynów?
5. Co było przedmiotem sporu adiaforystycznego?

Oto kilka zaledwie wyrazów, rozpoczynających się na „A”, podanych na pierwszych stronach „Prawdy i Herezji”. A ileż jeszcze nieznanych lub wątpliwych pojęć objaśniają dalsze strony i zeszyty Encyklopedji?

Dzieło to opracowane ze ściśle naukowym obiektywizmem, stanowi klucz do zrozumienia jednej z najważniejszych dziedzin życia, jaką jest religia. Najważniejsza, i najciekawsza zarazem, a to dzięki kontrastom w ujęciu, bogactwu form i różnorodności przejawów.

Na każdym kroku spotykamy się z religją — odwieczna walka o przekonania religijne toczy się ciągle i wszędzie. Z jednej strony widzimy krwawe wysiłki bolszewickiego „bezbożnictwa wojującego”, a z drugiej wielką konsolidację wszystkich wierzących. Wprawdzie codzień powstają nowe sekty, indyferentyzm państwowy staje się regułą, ale jednocześnie świecka władza Papieża zostaje przywrócona, a wpływy Rzymu ogarniają coraz szersze horyzonty. Dla osób pragnących zorientować się w tych skomplikowanych, a tak żywotnych zagadnieniach, dzieło Dr. St. Piekarskiego stanowi nieocenione źródło informacji.

Całość ENCYKLOPEDJI WIERZEŃ obejmuje 9 zeszytów, które ukazywać się będą co miesiąc w ciągu roku bieżącego. Drukowane wyraźnymi czcionkami na pięknym papierze bezdrzewnym. Specjalne oprawy płócienne i półskórkowe będą przygotowane po ukończeniu dzieła.

Pierwsze dwa zeszyty „Prawdy i Herezji” już się ukazały!

CENY: w przedpłacie z góry (tylko do 1 czerwca r. b.) Zł. 24. W prenumeracie (do stycznia 1931) Zł. 10 kwartalnie lub Zł. 3.50 miesięcznie. Po ukończeniu całości Zł. 36 w broszurze, Zł. 40 w oprawie.

Osoby wnoszące przedpłatę lub prenumeratę przed 1 czerwca r. b. otrzymają, jako bezpłatne premjum, płócienną okładkę do oprawienia Encyklopedji. Przy 4-tym zeszycie wszyscy prenumeratorzy otrzymają bezpłatnie poprzednią książkę Dr. St. Piekarskiego „Wyznania religijne w Polsce”. Po 1 stycznia 1931 książka ta nie będzie dodawana.

Szczegółowe prospekty na żądanie. Prenumeratę zgłaszać można we wszystkich księgarniach lub wprost w firmie

M. ARCT
WARSZAWA

Dnia 20 maja 1930 r., o godzinie 7,30 wieczorem, zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany brat i szwagier, ś. p.

Michał Rychlicki

b. referent Prok. Gen. i b. adwokat w Poznaniu.

Eksportacja do kościoła parafjalnego odbędzie się w piątek, dnia 23 b. m. o godzinie 8 rano. Po mszy św. z wigiljami pogrzeb.

Zakopane, Poznań.

W ciężkim smutku nieutuleni
żona, siostra, brat i rodzina.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

dw 5128

Dnia 19 maja 1930 r. zasnął w Bogu, po długiej chorobie mój monter, ś. p.

Tytus Maczkowski

przeżywszy lat 36.
W Zmarłym straciłem zdolnego i sumiennego pracownika.

zw 23688

M. Kapczyński
Zakład instalacyjny.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 23 o godz. 5 z Szpitala Miejskiego.

Dnia 20 maja 1930 roku, o godz. 18, zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz nieodżałowany Kolega, ś. p.

Adolf Giermek

kierownik oddziału Urzędu Telegraficznego w Poznaniu.

W Zmarłym straciliśmy serdecznego i dobrego Kolegę.
Cześć Jego pamięci!

zw 23 697

Kierownictwo i Pracownicy
Urzędu Telegraficznego w Poznaniu.

W dniu 20 maja 1930 r., rozstał się z tym światem, ś. p.

Adolf Giermek

Kierownik Oddziału Urzędu Telegraficznego w Poznaniu, członek Zarządu Okręgowego Związku Urzędników Poczty i Telegr.

Zmarły odznaczył się nadzwyczajną gorliwością w sprawach społecznych i związkowych. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 23 b. m., o godzinie 3 po poł., z kaplicy św. Józefa na cmentarzu św. marciński przy ul. Bukowskiej.

W Zmarłym straciliśmy najserdeczniejszego kolegę. Cześć Jego pamięci!

Zarząd Okręgowy Związku Urzędników Poczty i Telegr. w Poznaniu.

zw 23 692

Masaże

podług metody prof. Zabładowskiego, przeciwko reumatyzmowi, zlej cyrkulacji krwi, częściowemu paraliżowi itd. Kosmetyka twarzy zniszczonej przez puder, zmarszczki, również zapobiegam wypadaniu włosów, łupieżom. H. Giernatowska, dypl. specjalistka masażu ul. Wrocławska 19, parter przy pl. Św. Łokrzyskim.

Pw 11467-21,56

Noże i widelce

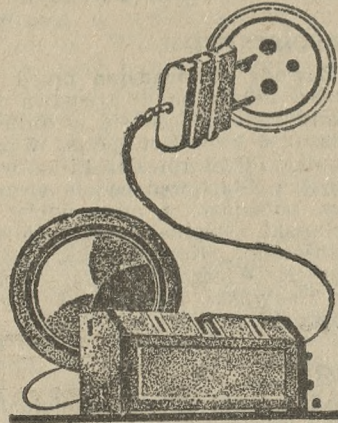
Łyżki i łyżeczki
Młynki do kawy
Żelazka do prasowania
Wagi kuchenne
Maszynki do chleba
Karnisze do okien
Meble ogrodowe
Lodownie Pw 11780-21,57

poleca korzystnie

Jan Deierling

Skład żelaza
Poznań, ul. Szkolna 3
Tel. 35-18. Tel. 35-43.

TEN KONTAKT WYSTARCZY...

Wykorzystajcie prąd w Waszym mieszkaniu nie tylko dla światła, lecz i dla radia.

ELEKTRYCZNY ODBIÓRNIK

PHILIPSA

2514

BEZ BATERII BEZ AKUMULATORÓW

Wyposażony w lampy
Złotej Serii Philipsa.

Daje mnóstwo stacji
wiernie, czysto, głośno

Żądajcie nieobowiązującej demonstracji u siebie w domu.

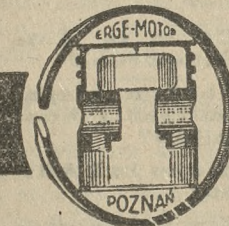
Do nabycia w firmie: **„ELEKTROVOX“**, Poznań, ul. Półwiejska 30.
Telefon 58-30. Katalogi wysyła się bezpłatnie. Telefon 58-30.

SOLEC

wyleczy, najlepiej najszybciej choroby reumatyczne, artretyczne, przymiot i jego następstwa, choroby skórne, zolzy, krzywicę, choroby nerwowe, zapalenie stawów i kości, zatrucie metalami **NAJSILNIEJSZE w EUROPIE wody siarczano-słone** i pierwszorządne kapele mułowe.

Sezony od 1-go maja do 30-go września.

Pocztą i telegraf: SOLEC-ZDRÓJ. nw 10586
— Informacje i prospekty w każdej chwili na żądanie odwrotnie. —

Cylinder, tłok i wał korbowy przez Erge-Motor znów jak nowy

Szlifownia cylindrów i wałów korbowych — Wytwórnia tłoków, pierścieni i sworzni tłokowych — Szlifowanie wszelkich powierzchni kolistych, płaskich i wewnętrznych — Największa precyzja na najnowszych maszynach automatycznych.

„ERGE-MOTOR“, Poznań, Młyn 38. Tel. 79-29. Wł. R. GUNSCH.

Oszczędzamy!

ODDAJ SPLAMIONĄ GARDEROBĘ MĘSKĄ CZY DAMSKĄ DO CHEMICZNEGO WYCZYSZCZENIA. OTRZYMASZ W 8 DNIACH JAK NOWĄ

Fr. Musiał
GROBLA 27A IP.

Fabryka

wód mineralnych i rozlewnia piw

korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zw 23691

300 zł

pczycki szukam. 6 miesięcy, procent obiadu i 5%. Oferty Kurjer adw 55 045

Skład parterowy

6 obszernych pokoi przy ul. Kantaka, wprost od gospodarza, **zaraz do wynajęcia.** Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod **zw 23689**

Witaminy! oto hasło naszych dni!

Są one zawarte w wysokim stopniu w śledziach norweskich (Kipperred Herrings) w smaku zadawalających nabybredniejszych podniebienie. Jako danie smakowite i uzdrawiająca jednocześnie, powinni puszki śledzi norweskich (Kipperred Herrings) znajdować się zawsze w spiżarni dobrej gospodyni, przyczem wybawia ją z kłopotu, gdy niespodziewanie nadejdą goście. Nadzwyczajnie pożywe, wskutek wielkiej zawartości jodu.

NORWEGJA

INOWROCLAW

ul. Toruńska 4 — Telefon 333
Zakład leczniczy „POD PIASTEM” otwarty cały rok

Kąpiele solankowe, ługowe, gazowe, elektryczne, parowe, okłady borowinowe. Hydro i elektroterapia, masaże i lampy: Kwarcowa i Solux.

Leczenie: reumatyzm, artretyzm, ischias, wadliwa, liwa przemiana materji, zwapnienia naczyń, choroby serca, kobiece i nerwowe.

STAŁA OPIEKA LEKARSKA.

PISMO PLAKATOWE

1 rysunku dekoracyjnego wyuczam według szkół nowoczesnych w 6 tyg. Niezbędne dla pomocników, ekspedjentek i uczeni handlowych. Zgłoszenia P. A. Skrzypczak, Wrocławska 35, III. p. Pw 11 469-21,78

Na Targach Katowickich

Od 17 maja do 3 czerwca, wystawiam na wolnym terenie Targów: 2-4 kołowe przyczepki do samochodów i traktorów na gumach powietrznych i masywach, platformy na kołach reformowych i osiach ślizgowych.

L. SZWIERZOK,

Fabryka przyczepki, Król-Huta, ul. 3 Maja 26. Telefon 586. Tw 1511

Bilz Sanatorium Dresden-Radebeul

2 lekarzy. Broszury bezpłatnie.
Choroby kobiece, nerwów, serca i przemiany materji.

Długoletni dyrektor

poważn. przedsiębiorstw przemysł., lat 39, energ. organizator reprezentacyjny, posiadający pierwszorzędne wiadomości kupieckie, prawnicze i techniczne, branże: maszynowa, piernicza, chemiczna, władający w zupełności jęz. polskim niemieckim, angielskim, ros. i poprawnie franc., pragnie zmienić swe stanowisko. Referencje pierwszorzędne. Zgłoszenia kierować pod „Dyrektor” do Biura Ogłoszeń „PAR”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod 63.321 Pw 11 715-63.321

Wskazówki na lato w zakresie tepienia owadów w mieszkaniach.

Jak uchronić się od moli? — Wytrześć — zaproszkować Moliną — zrosić Tajfunem.
Jak pozbyć się pluskiew? — Wypendzować Ne-kronem — zrosić Tajfunem.
Jak wytepić karaluchy? — Posypać Knaksu, zrosić Tajfunem.
Jak usunąć muchy? — W odnośnych ubikacjach rozpylać Tajfunem wedle przepisu na bańkach!

Nasz system nie ma sobie równego! Fabrykaty nasze są do nabycia we wszystkich drogerjach! Pw 11 218/9-18.12/3

Fabryka środków do zwalczania szkodników UNIVERSUM, POZNAŃ, ul. Fr. Ratajczaka 38.

Fabryka środków do zwalczania szkodników

„UNIVERSUM”
POZNAŃ, ul. Fr. Ratajczaka 38.

Bezpłatny nasz katalog informuje o wszystkich pasorzytach ogrodów owocowych i warzywnych oraz wskazuje najskuteczniejsze środki do ich tepienia.
Pw 10215-13.95

Brzytwy

w najlepszych gatunkach

Aparaty i ostrza do gol. Szczyrki

Nożyczki wszelkiego rodzaju

Noże do drobiu

Noże i widelce

Noże kuchenne

Nożyki do owocu

Łyżki i łyżeczki

poleca bardzo korzystnie w wielkim wyborze

Ed. Karge,

Poznań, ulica Nowa 7.

Istnieje od przeszło lat 50.

Telef. 50-18.

Pw 11 597 20.24

Ostrzeżenie

Zainteresowanym i zyrantom w sprawie wekslowej, akcept ra 1000 zł Seweryna Pawlickiego. Poznań, Tama Garbarska 25. wystawca i żyro Biuro Pracy Fabjana Rzeszowski. Poznań, Plac Wolności 9. podaje się do wiadomości, iż należy do wykupienia akceptu zapłacił p. Pawlicki na ręce p. Fabjana Rzeszowskiego, który akceptu nie wykupił i obecnie po pół roku, odsyłać wierzyiciela do p. Pawlickiego. żąda powtórnie z platy. Sprawy o oszustwo oddano policji śledczej. zw 23 1.5

(-) Koralewski, Poznań

Resztówka

prywatna. 146 mórg. bez długu. bonitacja 4 marki z morgi, 2 km od miasta. zabudowanie murowane, twardo kryte, dom o 5 pokojach, dom dla robotników na 4 rodziny, 25 bydła w tem 14 dojnych krów, 6 koni, 1 żreback, 20 świń, 50 kur. martwy inwentarz nadkompletny, śliczny ogród owocowy, sprzedam natychmiast i wezm kamienicę z dopłatą jako wpłatę. Oferty Kurjer zw 23679

Kierownik biura

z dłuższą praktyką adwokacką i notarialną, siła pierwszorzędna, może się natychmiast zgłosić do objęcia posady. Dr. Weselik, adwokat i notariusz w Działdowie. dw 5129

BIURALISTKI

rutynowanej, z dłuższą praktyką w przedsiębiorstwach przemysłowych, poszukuje

„Goplana” Sp. Akc.

Fabryka Czekolady w Poznaniu.

dw 5127

Poważne firmy zagraniczne poszukują przez nas zdolnych

zastępców i reprezentantów

różnych branż. Zgłoszenia tylko dobrze zaprowadzonych osób i firm z dobrymi referencjami przyjmuje

ZWIĄZEK DLA HANDLU I PRZEMYSŁU T. Z.

(Verband für Handel u. Gewerbe)

Poznań, ul. Skośna 8.

Dołączyć zł 3,— na pokrycie kosztów. nw 11 493

Kilku instalatorów

dzielnych fachowców, którzy umieją samodzielnie według rysunków pracować i okazać się długoletnimi świadectwami, poszukujemy. Zgłoszenia skierować do firmy

GBIORCZYK I S-ka, Sp. Akc. POZNAŃ
ul. Zwierzyniecka 8. zw 23 684

W Publ. Szpitalu Powiat. Świecie n. W., jest do objęcia z dniem 1 czerwca r. b., posada

lekarza asystenta

z poborami 400.— zł (czteryście zł) mies. wolne mieszkanie, opał i światło. Zgłoszenia: Publ. Szpital Powiatowy, Świecie n. W. (Pomorze), dw 5014

Rekordowa łatwość pisania!

Jakże łatwo pisać piórem Parker Duofold!

Lekko, bez najmniejszego z Waszej strony wysiłku, sunie pióro po papierze—oto wszystko.

Pisząc piórem Parkera nie odczujecie nigdy zmęczenia. Drugą zaletą pióra Parker Duofold—to klasyczna prostota mechanizmu. Napełnianie odbywa się w ciągu kilku sekund za pomocą cieniwej rurki wewnętrznej. Podczas pisania atrament splywa zawsze równomiernie.

Wystarczalność zapasu atramentu.

Olbryzi zbiornik atramentu w piórze Parker Duofold pozwala za każdym napełnieniem ra skreślenie 6.000 słów! Byszcza ob-sadka Parkera z masy permantowej jest o 28% lżejsza od piór innych marek z wulkanizowanej gumy. Pięć jest wspaniałych barw, sześć różnych rodzajów stałówek, z których jeden jest napewno przystosowany do Twojej ręki. Zobacz pełny komplet piór Parkera w najbliższym większym składzie materiałów piśmiennych. Przekonaj się o wartości piór Parkera w porównaniu z piórami innych marek.

Pióra: Senior Zk.80, Special Zk.70, Junior Zk.60, Lady Zk.55. Ołówki automatyczne odpowiednio dobrane do piór od Zk.30—do Zk.40—Postumenty z przedłużaczami do piór od Zk.40—Zk.250.

Parker Duofold

Generalne przedstawicielstwo na Polskę i Wolne Miasto Gdańsk

A. J. OSTROWSKI, Łódź

Piotrkowska 55

Tel. 203-54 i 215-40

Rutynowany destylator

lat 33, z długoletnią praktyką, poszukuje podobnej posady wzgl. posady kierowniczej, od 1 lipca r. b., wzgl. później. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 23 696

KONKURS

Okręgowy Urząd Ziemski w Poznaniu podaje do wiadomości, że w najbliższym czasie zaangażuje na różne stanowiska, a mianowicie:

- na stanowiska wymagające wykształcenia prawnego — kandydatów, posiadających wyższe studja prawnicze, a zwłaszcza z dłuższą praktyką urzędniczą, samorządową lub z praktyką w biurach notarialnych, hipotecznych i t. p.;
- na stanowiska wymagające wykształcenia rolniczego — kandydatów, posiadających wyższe studja rolnicze i dłuższą praktykę zawodową;
- na stanowiska inżynierów - mierniczych z wykształceniem wyższym posiadających ewentualnie praktykę zawodową, w szczególności w urzędach katastralnych;
- na stanowisko referenta prawnego dla spraw meljoracyjnych i wodnych — z praktyką administracyjną lub sądową;
- Urząd przyjmie również kandydatów z wykształceniem prawniczym, ekonomicznym i rolniczym na służbę przygotowawczą w urzędach ziemskich zgodnie z postanowieniami art. 12 ust. z dnia 17. 2. 1922, o państw. służbie cywilnej (Dz. U. R. P. 21, 702. 164).

Odpowiednie podania należy zgłaszać możliwie do dnia 1 czerwca r. b., do Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Poznaniu, ul. Fredry 10, z dołączeniem życiorysu (własnoręcznie napisanego), uwierzytelnionych odpisów świadectw szkolnych, dowodów (świadectw) z odbytej praktyki oraz innych dokumentów stwierdzających kwalifikacje kandydata. Podania, które wpłyną po tym terminie będą rozpatrywane w miarę potrzeby.

Alfred Okołowicz
Prezes Okręgowego Urzędu Ziemskiego.

2. Nn. 2/30. UCHWAŁA. P. Bernardowi Seydakowi, kupcowi w Nakle, udziela się po myśli rozp. z 3 marca 1928, poz. 244 (Dz. U. R. P.), odroczenia wyplat na przeciąg trzech miesięcy. Zarządcą mianuje się P. Wojciecha Srokę, kupca w Nakle. Nakło, dnia 19 maja 1930 r. Sąd Powiatowy. nw 11 510

Kierownik budowy

potrzebny zaraz lub od 1. 6. 1930, dla większej budowl
w Gdyni.

Tylko dobra, fachowa siła z refer., językiem polskim i niem.
w słowie i piśmie. Oferty z życ., uwierzyt. odpis. świad.,
wymag. żądanej pensji składać pod dw. 5093 do ekspedycji
Kurjera Poznańskiego.

1. N. 7/30. **UCHWAŁA.** Kupiec Józef Sowinski w Grodzisku, zastap. przez adwokatów Janiaka i Wierusa w Poznaniu, wniósł o odroczenie wyplat w myśl rozporządzenia Prez. Rz. P. z dnia 6 marca 1928 (Dz. Ust. 27, poz. 244). Celem rozpoznania sprawy wyznacza się na zasadzie art. 4 powyższego rozporządzenia termin na dzień 16 czerwca 1930, godz. 11, w podpisany Sądzie, pok. 20. Na rozprawę mogą przybyć wierzyciele celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Grodzisk, dnia 17 maja 1930. **Sąd Powiatowy.** nw 11513

UCHWAŁA. Na wniosek Stanisława Brendla, kupca w Ostrowie (Wlkp.), Rynek, właściciela przedsiębiorstwa hotelowego i restauracyjnego, zastapionego przez adwokatów Czyżę i Pieczyńskiego w Ostrowie, przedłuża się terminowi Stanisławowi Brendlowi termin odroczenia wyplat o dalsze 5 miesięcy t. j. do dnia 21. 8. 1930 roku. Ostrow (Pozn.), dnia 16 maja 1930 r. **Sąd Powiatowy.** nw 11511

LICYTACJA MASY UPADŁOŚCIOWEJ

W piątek, dnia 23 b. m., o godz. 11, sprzedawca będą w Gnieźnie, przy ul. Warszawskiej 32, z polecenia zarządcy masy upadłościowej p. adw. Dr. Zgainskiego za natychmiastową zapłatą następujące przedmioty: nw 11 488

szafę ogniotrwałą, szafę do książek, biurka, regały, stoły biurowe, 3 maszyny do pisania, 2 przyrządy do kopiowania, 2 wagi (Reichsgetreidewage), garnitur koszykowy, dubeltówkę, 10 ubrań męskich, futro, płaszcz letni, kożuch, kolarzyki męskie, 4 p. bucików męskich, krawaty, 1 p. szorów wyjazdowych, 1 p. szorów roboczych, złoty zegarek, 4 wagi decymalne, wialnię, czyszczalnię, rower męski (torpedo), trier, 2 maszyny do naprawy worków, około 40 klg. sznuru do wiązania worków, około 60 ctr. koks, około 150 ctr. węgla oraz około 4 000 worków i inne.

Licytacja odbędzie się napewno. Zbiórka kupców na podwórzu firmy Waldstein.

Dziurła, komornik sądowy z p. w Gnieźnie.

UCHWAŁA. Na wniosek Franciszka Sobkowskiego, kupca w Ostrowie (Pozn.), ul. Wrocławskiej, o odroczenie wyplat, wyznacza się celem rozpoznania sprawy (4. c. Na. 12/30), termin na dzień 7 czerwca 1930 r., g. 9.30. pokój 24, podpisano Sąd. Wierzyciele mogą przybyć na rozprawę celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Ostrow (Pozn.), dnia 16 maja 1930 r. **Sąd Powiatowy.** nw 11512

Na wniosek dłużnej firmy Hecht & S-ka w Poznaniu, ul. Wielka 21, wdraża się z dniem 8 maja 1930 r., postępowanie układowe nad powyższą firmą. Poznań, dnia 9 maja 1930 r. **Sąd Grodzki 2a.** nw 11 508

LICYTACJA ZASTAWU

W poniedziałek, 26 maja, od godz. 10 począwszy, sprzedawać będą w składnicy fy. Mewes na Przeladowni Miejskiej, przy ul. Szyperskiej 15, na odpowiedzialność interesowanych najwięcej dającym za gotówkę w odpowiednich partjach (w mniejszych ilościach): Pw 11 728-21,79

wagon nowych sprzętów emaljowanych
a mianowicie różnej wielkości wiadra, garnki, dzbanki, rondle, czajniki, wanny, miski, łyżki wazowe oraz wiele innych emaljowanych sprzętów kuchennych i domowych. Obejrzyć można pół godziny przed licytacją.

BRUNON TRZECZAK

zaprzys. i ustanowiony aukcjonator na Wojew. Poznańskie, zaprzys. rzeczoznawca urzędów domowych, pokojowych i gospodarczych na obwód Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, mieszcz. przyw. Stolarska 2 — Telefon 63-26.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, dnia 23 b. m., o godz. 14, przy ul. Małeckiego 26, sprzedawca będą najwięcej dającym za gotówkę: nw 11 498
2 tomy książki p. t. „Hager Handbuch der Pharmaceutischen Praxis“.
Doroszewski, kom. sądowy, Poznań, ul. Szamarzewskiego 36.

OGŁOSZENIA DROBNE

Głoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

Napisowe słowo (tusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

1 SPRZEDAŻE

Restauracja i kawiarnia
z urządzeniem i mieszkaniem przy Rynku, z powodu wyjazdu oddam za zgodę gospodarza, — 6 tysięcy. Oferty Kurjer zdw 55 405

Skład
obuwia i warsztat w Poznaniu przy ruchliwej ulicy, istniejący od lat 28 i bardzo dobrze prosperujący z powodu choroby właściciela na sprzedaż. — Zgłoszenia Kurjer zdw 55 403

Gospodarstwo
25 morg z budynkiem maszynym w Puszczykowie na sprzedaż z 38 000, nadające się bardzo na parcele. Zgłoszenia Noskiewicz, Mosina, Budynska 51, nw 11 487

Zgrubiarka
(Stauchmaschine) bardzo mało używana, korzystnie do oddania. Adres wskazuje Kurjer zdw 55 323

Samochody
używane w bardzo dobrym stanie „Dürkopp” otwarty 6 osobowy, „Fiat 501” otwarty 4 osobowy, „Rugby” reklamówka (furgon) 1 tonnowy, „Horch” ciężarówka 3 tonnowa jako kupna okazuje poleca „Autopol” Poznań, ulica Sew. Mielżyńskiego 21 (Hotel Monopol). Pw 11 692-21,29

Węgiel
bukowy czysty do prasowania w mniejszych i większych ilościach dostarcza Centrala Węgla Drzewnego, Jan Kardac, Poznań, ul. Różana 18, telefon 2779. zdw 55 447

Kapelusze
oraz płaszcz i suknie kup Pań najtaniej w firmie P. Szczańska i S-ka, Poznań, ul. Wodna 1. Pw 11 204/5-18,21/2

Młyn
motorowy w pełnym biegu w Pleszewie, przemiału dostarczonego przez ludzi pod dostatecznym, sprzedam. Józef Urbański, Pleszew, Marszewska. nw 11 484

Skład
delikatosew sprzedam zaraz 5.500 zł. Kurjer zdw 55 291

Piekarnia
w pełnym biegu przy ruchliwej ulicy za zgodę gospodarza natychmiast do sprzedania. Oferty Kurjer zdw 55 289

Cukiernia
jadłodajnia z wyszynkiem, dobrze prosperująca, na sprzedaż. „Pomorzanka”, Bydgoszcz, Pomorska 74. Pw 11 714-63,325

Pianino
krzyżowe, Skryta 8. III. zdw 55 308

Duża
kasa „National” z motorem tania na sprzedaż. Adres wskazuje Kurjer zdw 55 168

Kompletna
konna prasa do wyrobu cegły korzystnie na sprzedaż. Pismienne zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 55 085

Posiadłość
dom ze składem i mieszkaniem wolnym obszerne zabudowania, ogród, kilkanaście morgi ziemi sprzedam lub zamienię na posiadłość w mieście bliżej Poznania. Zgłoszenia tylko refleksantów do Kurjera nw 11 407

Rozlewnia
piw. wody mineralnej. Poznań — sprzedam. Oferty Kurjer zdw 54 687

Wina
krajowe i zagraniczne białe i czerwone po cenach niżej własnego zakupu w każdej ilości od 5 butelek począwszy wyprzedaje z powodu likwidacji Hurtownia Win w Poznaniu Łaskawe zgłoszenia uprasza się do Kurjera zdw 54 965

Wózek
dziecięcy w dobrym stanie sprzedam. Św. Czesława 17 a. II. lewo zdw 55 439

Ford 1927
otwarty. znakomicie utrzymany sprzedam wyjątkowo tania. Skarbowska 20. skład. nw 11 444

Samochód ciężarowy
3 tonnowy marki „Horch” platforma w bardzo dobrym stanie okazuje się na sprzedaż wiadomość „Autopol” Poznań, ul. Sew. Mielżyńskiego 21 (Hotel Monopol). Pw 11 694-21,28

TRYKOTAŻE
jedwabne „Paw”
oraz inne najlepsze gatunki we wszystkich kolorach i rozmiarach poleca S. Kaczmarek. ul. 27 go Grudnia 20.

Łóżecko
dziecięce mało używane, zegar ścienny sprzedam. Śniadeckich 3, III., prawo. zdw 55 255

Samochód
Nietypowy okazja Talbot Torpe do otwarty sprzedam tania 3500. Telefon 4076 zdw 54 895

Piekarnia
w Poznaniu z mieszkaniem na sprzedaż. A. Łajp, Chwaliszewo nr. 9, I. piętro. zdw 55 074

Piekarnię
cukiernię czynną z wolnym mieszkaniem za 2500 odstąpię. Zgłoszenia Kurjer zdw 55 190

Koncesję
samochodowa drożkarska sprzedam. Adres wskazuje Kurjer zdw 54 929

Korzystaj
ze sposobności i kup wprost w Hurtowni — Szklanki 10 groszy, Serwisy 8.50, — obiadowe 39. — Słubne prezenty. Różne fanty. Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 55 342

Pianino
zagraniczne, płyta metalowa. z 1200, sprzedam. Prusa 20, III, prawo. zdw 55 337

Brauning
kaliber 7,65, zegar, szyby 6 mil., 1,10 m. kwadr., ubranie dla szofer lub mechanika, wszystko dobre, okazujmie sprzedam. Półwiejska 22, parter prawo. zdw 55 330

Salon
stylowy, mahoń inkrustowany, sypialnia brzoza, serwantki, biblioteki, sekretarz, komody, lustro, fotele, krzesła na sprzedaż. Skarbowska 4, pr. lewo. zdw 55 348

Prace
zegarmistrzowskie, złotnicze, rytownicze, — wykonuje solidnie, przystępie. Chwilkowski, Św. Marcina 40. zdw 55 360

Wózek
dziecięcy na sprzedaż Koperski, Piotra Wawrzyniaka 6. zdw 55 425

Resztówkę
32 ha, stawem, rzadko piękne wielkopięknie położenie, ładne budynki, żywy i martwy inwentarz nadkompletny zařaz sprzedam. Adres wskazuje Kurjer zdw 55 420

Ogród
z parcelą pod wille, razem około 3 000 m² sprzedam. Adres Kurjer zdw 55 062

Drut kołczasty
ocynkowany używany tania rozprowadza Przewodnik Centrala Towarów Żelaznych św. Marcina 80 zdw 50 510

Jastrzębie Góry
nad pełnym morzem, parcele na sprzedaż. Dam na pobudowanie wili lub pensjonatu kredyt hipoteczny. Oferty Kurjer zdw 55 197

Szaping
używany 300 mm., skok ciężki, typ w bardzo dobrym stanie, okazujmie do sprzedania. W. Gierczyński i Ska, Poznań, św. Marcina 13. zdw 55 4 7

Samochód Fiat 501
prawie nowy w najlepszym porządku za bardzo niską cenę zaraz do sprzedania Gielda Handlowa, ul. Stawna 13, tel. 28 08. Pw 11 727 54 490

Damska
maszyna do szycia tania na sprzedaż. Hiller, Łakowa 14, podwórze, mały domek. zdw 55 286

Sprzedam
skład kolonialny, sprzęty domowe z mieszkaniem 3 pokojowym i kuchnią z urządzeniem i towaram z 3 500. wpłaty 2 800 (powinca) Dolna Wilda 62, Przybyski. zdw 55 280

Sprzedam
dom w Trzemesznie, ogród, chlew morga pola, przynosi 1 400 zł rocznie i wolne mieszkanie dla gospodarza, cena 12 000, wpłaty 7 000. Oferty Kurjer zdw 55 285

Piekarnia
w Poznaniu z powodu wyjazdu zaraz do sprzedania. Matyjasik, św. Marcina 43, IV. zdpw 54 946

Słupki i siatki
na ogrodzenia Druł kołczasty okazujmie tania Przewodnik Centrala Towarów Żelaznych, św. Marcina 30. zdw 54 372

Meble
po najtańszych cenach na raty i za gotówkę. Dolna Wilda 76. zdw 54 410

Motocykle
angielskie „Raleigh” „Calthorpe” dla znawców na dorodnych warunkach spłaty Firma Ursus Poznań, Górna Wilda 30 nw 10 504

Majątek
170 morg ziemi pszenno-buraczanej, świetnie wysołparowany, 200 litrów mleka dziennie, 50 świni, budynki, inwentarze nadkompletne, parowy garnitur młocarniany, 2 km stacja, miasto powiatowe; zamienię na odpowiednio dochodową kamienicę Poznaniu, Bydgoszczy lub sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 55 276

Kanapy
leżanki, kluby, materace, najtaniej za gotówkę, raty. Strzelecka 31. zdw 55 820/1

Gospodarstwo
55 morg pszenno-buraczanej ziemi, 4 laki, 4 morgi ogrodu owocowego 3 konie, 5 bydła 9 świń, martwy kompletny, stacja 4 km, cena 40 000, wpłaty 25 000 lub wydzierżawie objęcie 11 000, morgi 3 cetti Sowiński, Poznań, św. Marcina 22. zdw 55 260/61

340
morg. 5 morg ogrodu i parku, willa 6 pokoi, balkon, łazienka, budynki masywne twardo kryte, dom dla robotników, inwentarz żywy, martwy kompletny, dzierżawa 10 lat, objęcie 14 000 złotych wydzierżawi Argus, Poznań, Piekary 18, telefon 37-28. zdw 55 026

Ramiążka
do składów konfekcyjnych polecam tania. Hurtownia K. Gąpczyński, Poznań, Szewska 20 zdw 55 292

Maszyna
do szycia cholewek z rolką na sprzedaż. Kolejowa 41 front, parter, prawo. zdw 55 369

Jadalnię
debową, solidnie wykonanie. tania, Stolarska, Bukowska 9. zdw 55 373

Dom
I pr. narożnik rynku w małym miasteczku, 2 składy, 2 chlewy, podwórze, 1 morga ogrodu warzywnego, zabudowania maszynowe dochód miesięcznie 200 zł. zaraz na sprzedaż, cena 12, wpłaty 6 000. Zgłoszenia Cyranik, Poznań, Wrocławska 22. zdw 55 464/5

300 parcel
nad morzem, pobliże Gdyni, dogodne spłaty. — Stowarzyszenie Rolników i Przemysłowców, Podgórna 12 b. zdw 55 437/8

Silnik
elektryczny o sile 1½ konia na prąd stały z powodu zmiany prądu korzystnie do sprzedania. — Wiadomość: Bracia Lebkowscy, Poznań, ul. Chelmońskiego 23. zdw 55 198

Gdynia
parcele budowlane położone w centrum sprzedam korzystnie. Kurjer zdw 55 195

Skład
kolonialny, większym mieszkaniem na sprzedaż. Gdzie wskazać Kurjer zdw 55 229

2 rowery
i wiertarkę na zapęd sprzedam. Słowackiego 27, sutereny, lewo. zdw 55 218

Rozlewnia
piwa, wód mineralnych do nabycia, dobrze zaprowadzona, stała klientela, miasto garnizonowe (Pomorze). Zgłoszenia Józef Nowacki, Chelmno, Dworcowa 43. zdw 55 215

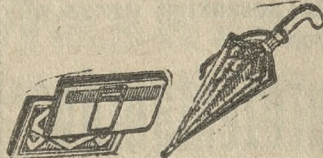
Skład
kolonialno-galanteryjny z mieszkaniem przy tramwaju, z powodu starości sprzedam tania. Adres Kurjer zdw 55 213

Kuchnię
jak nową tania sprzedam Wrocławska 1, III. zdw 55 206

Leżanki
kanapy, nakładki, materace, — wszelkie naprawy tania pracownia tapicerska. Marsz. Pocha 43 zdw 55 192

Płaszcz
damskie nowe sprzedam tania. Stanek, Górna Wilda 65. zdw 55 379

Samochód
marki Tatra dwucylindrowa, landolet taksówkowa, z koncesją sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera zdw 55 248

Torebki, parasole, teki
W. Czys, Poznań, ul. Szkolna 11 Własna pracownia. Pw 10 812-17,27

Meta
maszynki i paliwo. J. Gadebusch Poznań, ul. Nowa 7 (Bazar), tel. 16 88. dw 5915

Do pisania
maszyny jak nowa typ nowoczesny sprzedam niezwykle tania, ul. Skarbowska 20, skład. nw 11 441

Fiat 501
oryginalna karetkę dwurdziwlowa świetnie utrzymana sprzedam za bezcen. Skarbowska 20, „Firestone” nw 11 442

Skład
kolonialny z dwoma pokojami kuchnią w dobrej bezkonkurencyjnej dzielnicy z kompletnym urządzeniem, towaram sprzedam. Szymański, Poznań, Szkolna 18, restauracja. zdw 55 380

Kulturalnym
panom 2 lub 1 wynajmie pokój. Wielka 15, wysoki parter, prawo. zdw 55 328

Rusztowanie
malarskie do sprzedania. Rosada Plac Drzewskiego zdw 55 262

Gościniec
koncesja 10 ubikacji, 4 morgi ogrodu owocowego warzywnego, od miasta 4 km. cena 20 000. — wpłaty do ugody Sowiński, Poznań, św. Marcina 22, zdw 55 258

Samochód
Fiat 505 w bardzo dobrym stanie gotów do jazdy, 6-osobowy, na sprzedaż. Oferty: Kurjer, Gniezno 207. nw 11 491

Nasz
dobrze zaprowadzony i nowo-wybudowany interes zbożowy wraz z wszelkimi przynależnościami ogrodem owocowym, zamierzamy z powodu choroby dalej wydzierżawić lub sprzedać. Łaskawe oferty uprasza się przesłać pod adresem Bronisław Wojciechowski, Kowalewo (Pomorze) Plac Wolności. zdw 55 890

Dogcart
elegancki z kompletnym polszorkiem korzystnie na sprzedaż. — Zgłoszenia do Kurjera Poznański, pod zdw 55 889

Piekarnia
z domem w mieście pow., gdzie uzdrowisko, gimnazjum, dla dobrego fachowca, który zarazem jest cukiernikiem, pierwszorzędna okazja. Cena 40 tys., wpłaty 20 tys. — z powodu starości do sprzedania. Adresy refleksantów do Kurjera pod zdw 55 388

Akumulatory
Ford, Chevrolet z 80. — Berliet i wszelkie inne systemy sprzedaj okazujmie Franpol, Grobla 27. zdw 55 458

Motory elektryczne
½ i 1 KM, jak nowe, prąd stały, sprzedaj korzystnie Franpol, Grobla 27. zdw 55 457

Sprzedam
68-morgowe gospodarstwo wzorowo zaprowadzone z żywym i martwym inwentarzem, rentowe, cena 25 000, 100-morgowe, ziemia I klasy, budynki w najlepszym stanie, żywy i martwy komplet, cena 70 000, 11 morg pszenno-buraczanej, zabudowania gospodarze dobre, żywy i martwy inwentarz, cena 12 000. — Zgłoszenia Gniezno, Zielony Rynek 5, Restauracja. nw 11 490

Sypialnię
jaworową z francuskim 16łkiem okazujmie tania sprzedam. Składowa 1, I wejście, III piętro. Pw 11 719-21,74

Kiosk
z towaram natychmiast do objęcia 1 000. — Informacji udzieli Szczepański, Kantaka 5, I. zdw 55 452

Oświetlenie samochodowe
sprzeda i naprawia po najniższych cenach Franpol, Grobla 27. zdw 55 459

Willa
5 pokoi duzych do 40 000. Solacz kupie. Oferty Kurjer zdw 55 268

Willa (domek)
kupie na przedmieściach Poznania w Swarzędzu, Steszewie, Półbielzskich lub Murwaniej Golinie przy wplacie 10 do 15 000 zł gotówką. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 55 350

Kupię
pianino za gotówkę. Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 55 430

Za
gotówkę kupię młocarnie parowa 54-60 cali mało używana w bardzo dobrym stanie. Szczegółowe oferty z marką, rocznikiem, ostateczną ceną podać: Dwór Pogorzela, powiat Koźmin. zdw 55 393

Samochód
osobowy w dobrym stanie kupie za gotówkę. Proszę wyszczególnić oferty pod zdw 55 461 do Kuriera Poznańskiego.

Salonik
cały lub częściowe urządzenie, do brzo utrzymane kupie. Zgłoszenia do ekspedycji pod nw 11 458

PONCZOCHY
jedwabne „Bemberg”
w modnych kolorach Wielki wybór. Ceny najniższe. S. Kaczmarek, ul. 27 Grudnia 20.

Skład
kolonialno-delikatesowy w Poznaniu w dobrym położeniu z urządzeniem, towaram i 4 pokojowym mieszkaniem sprzedam. — Oferty Kurjer zdw 55 301

Restaurację
sprzedam w pełnym biegu z mieszkaniem 7.500, Chwaliszewo 64. zdw 55 299

Brokowego
kamienia kilkanaście metrów kub. sprzeda Fab. Chem. „Aka” Solacz, Nad Wierzbakiem 1. zdw 55 401

Najmodniejsze
kolnierzki do sukien poleca Jan-kowska, Podgórna 10. Pw 11 468-21,28

Parcele — Parcele
różnych wielkości, — wszystkich dzielnicach Poznania, bardzo dogodnych warunkach sprzedajmie. Zgłoszenia: Hodowianki, Biuro Techniczno-Agrarne, Plac Wolności 9, dom ogrodowy, w. soki parter. zdw 55 357

Więszą ilość
połnego, obrabianego brukowca posiada na sprzedaż mistrz kamieniarski na prowincji. Zgłoszenia uprasza się kierować do Kurjera Poznańskiego pod: zdw 55 392

Najtańsze płaszcze
suknie raz swetry przy olbrzymim wyborze poleca P. Szczański i S-ka, Poznań ul. Wodna 1. Dla urzędników dogodne warunki spłaty. Pw 11 205/6-18,23

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryncarz, Wielka 13 Klienteli zamieszkujących odstawiamy własnym samochodem Pw 9757

5 KUPNA
Rozlewaczkę do piwa
na 8 butelek używana, w dobrym stanie kupie. Łaskawe oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego zdw 54 867

Kukawkę
stara, z przedmieści przepiękna, kupie chodząca lub nie chodząca. Zapłacę dobrze. Zgłoszenia przysyłajcie Flens, zegarmistrz, Skoki. nw 11 464

Brylanty
złoto, srebro i tani kupie F. Tarkowska Poznań, Plac Wolności 11. Pw 9656-10.111

Kamienicę
wille, wolne mieszkanie Solacz, Jeżyce, Łazarz, kupie. Oferty Kurjer zdw 55 231

Magiel
dobrze utrzymany kupie, Zgłoszenia Kamzela, Szamotyły, Dworzec. zdw 55 214

Meble
bardzo ładne do pokoju damskiego kupie okazujmie. Oferty Kurjer zdw 55 211

Bloki
kasowe, nieużywane kupie. Oferty Kurjer zdw 55 252

Sikawkę
strażacką reczną używaną kupie. Oferty Kurjer zdw 55 272

Wille
5 pokoi duzych do 40 000. Solacz kupie. Oferty Kurjer zdw 55 268

Wille (domek)
kupie na przedmieściach Poznania w Swarzędzu, Steszewie, Półbielzskich lub Murwaniej Golinie przy wplacie 10 do 15 000 zł gotówką. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 55 350

Kupię
pianino za gotówkę. Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 55 430

Za
gotówkę kupię młocarnie parowa 54-60 cali mało używana w bardzo dobrym stanie. Szczegółowe oferty z marką, rocznikiem, ostateczną ceną podać: Dwór Pogorzela, powiat Koźmin. zdw 55 393

Samochód
osobowy w dobrym stanie kupie za gotówkę. Proszę wyszczególnić oferty pod zdw 55 461 do Kuriera Poznańskiego.

Salonik
cały lub częściowe urządzenie, do brzo utrzymane kupie. Zgłoszenia do ekspedycji pod nw 11 458

6 KAMIENICE

Sprzedam
kamienicę III-piętrową w mieście powiatowym z woliem składem i mieszkaniami. Cena 50 tysięcy. Wpłaty 30 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdw 54 950

Administrację
kamienicę obejmującą rutynowany w tych sprawach właściciel nieruchomości w Poznaniu dobrze obeznaną z ustawodawstwem mieszkaniowym sprawami podatkowymi itp. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 54 626

Kamienice
III. piętrowa przy parku Wilsona. Składami 75 000 wpłaty, zaraz sprzedam. Czarnieki, Ratajczaka 13. zdw 54 752

Kamienica
mniejsza w Poznaniu, śródmieściu z woliem mieszkaniem i ubikacjami handlowymi wprost od właściciela tanie do nabycia. — Oferty Kurjer zdw 55 212

Kamienicę
kupię w cenie do 180 tysięcy. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 55 287

3 kamienice
w Poznaniu 10 minut od Starego Rynku przy wpłacie 25. 40 i 60 tysięcy z powodu stosunków rodzinnych zaraz do sprzedania. Czynsz jeszcze nie wyznaczony. Wprost od gospodarza reszta pozostaje na hipotekach. Zgłoszenia pod 54 483 do „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 11 711-54.484

Kamienica
ul. Dąbrowskiego, dochód 30 000, cena 300 000, wpłaty połowę. — Oferty Kurjer zdw 55 341

Kamienicy
w Poznaniu poszukuje. Oferty Kurjer zdw 55 361

Kamienica
1-piętrowa w dobrym stanie, położona przy głównej ulicy Inowrocławskiej, z domem podwózkowym, wolny skład i przyległe dwa pokoje — również wolne 5-pokojowe odnowione mieszkanie zaraz na sprzedaż. Dzierżawa roczna ca. 8 400 zł. Cena podług umowy. — Zgl. do Kurjera Poznańskiego zdw 55 336

7 PIENIĄDZ

2.000
pożyczki poszukuje spiesznie kierownik poważnego Towarzystwa Gwarancja, wysoki procent. — ewentualnie zalicze popołudniowo Kurjer nw 11 443

Zi 4 000
pożyczki poszukuje przemysłowiec, właściciel nieruchomości w Poznaniu za dobrym procentem i gwarancją na czas przejściowy. Łaskawe zgłoszenia uprasza się do Kurjera zdw 54 864

Wspólnik
do fabryki w pełnym rozwoju potrzebny, o ile możliwości czynny — z powodu zmian rodzinnych z kapitałem do 50 000 zł. Zgłoszenia „Par”. Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 21.58 Pw 11706-21.58

Hipotekę pierwszą
dobrze oprocentowaną na 13 000 zł sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 54 971

Listy
hipoteczne kupię do 100 000 zł I. hip. na nieruchomościach w Poznaniu, platne najdalej za 2-3 lata z odpowiednim damnem. — Oferty do Kurjera zdw 50 412

15—20.000 zł
pożyczki na I. hipotekę kamienicy w Poznaniu poszukuje się. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 54 627

Zi 100.000
lub więcej dam na dobrą hipotekę temu, kto kupi moja kamienicę w Inowrocławiu, która z powodu okoliczności zamierzam sprzedać po przystępnej cenie za wpłaty 20 000 zł lub z góry bez wpłaty — przy odpowiednim zabezpieczeniu ceny kupna. Dwa mieszkania 4 i 6 pokojowe z ogródkami w krótkie wolne. Oferty Kurjer zdw 55 142

Do 15.000 zł
mając do dyspozycji, przyjmie korzystne propozycje. Oferty Kurjer zdw 55 194

150—200.000 zł
pożyczki poszukuje na majątek ziemski I hip. Zgłoszenia Kurjer zdw 55 269

Wspólnik
poszukiwany. Rozlewnia piw, fabryka wód, Poznań. Kurjer zdw 55 325

20—30 000 złotych
poszukuje na I. hipotekę na domy w Poznaniu, bez długu, przynajmniej 24 tysiące rocznie czynszu na krótki czas. Oprocentowanie zgóry i mieszkanie zaraz wolne. Oferty „Par”. Al. Marcinkowskiego 11 pod 54 484. Pw 11709-54.484

5 000
pożyczki poszukuje na nieruchomości wartości 80 000, gwarancja hipoteka po 15%. Zgłoszenia Kurjer zdw 55 460

Dam
5 000 guld. holenderskich (18 000 zł) na I hipotekę folwarku lub wiejskiego gospodarstwa po 12%. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 55 462

8 DO WYNAJĘCIA

Pięciopokojowe
mieszkanie komfortowe z składem w Lesznie, w najlepszym punkcie zaraz lub od 1. VI. do wynajęcia za miesięcznym czynszem. ewentualnie zamieniam na dwupokojowe w Poznaniu. Zgłoszenia Kontil Leszno Leszczyńskich. zdw 55 009

2 pokoje
kuchnia z czyszczym dwuletnim do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 55 201

Mieszkanie
4. 2 i 1 pokój z kuchnią wynajmę wpisać od gospodarza Obornicka 57, Winiary. zdw 55 254

Mieszkanie
piękne 3 pokojowe, kuchnia, elektryczność, wodociąg, ogródek za Górczynem od gospodarza za dzierżawę tylko miesięczna Informacja Olszewski, Umieńskiego 25. zdw 55 313

Dwupokojowe
mieszkanie — Plac Nowomiejski wskazać „Informator”, Ratajczaka 15. zdw 55 338

Mieszkanie
jednopokojowe przy Poznaniu oddam. 500 Adres Kurjer zdw 55 419

Mieszkania
trypokojowe, komfortowe, willi, okolica Droga Warszawska, rocznym czynszem. Dwupokojowe, okolica Wildy, rocznym czynszem. Pięciopokojowe, Plac Wolności, okazynie oddamy. Zgłoszenia: Hodowanik Biuro Techniczno-Agrarne, Plac Wolności 3, dom ogrodowy, wysoki parter. zdw 55 356

Mieszkanie
4 pokoje w centrum I pr. z meblami, 3 500, dzierżawa 225.00. — „Piaś”, Św. Marcin 47. zdw 55 362

Mieszkanie
pokój kuchnia 800, — w tem 2 lata dzierżawa. Informacji udzieli Szczepański, Kantaka 5, I. zdw 55 453

Mieszkanie
4 pokoje komfort, okolica Stary Rynek, obicie mebli 8 000. — Informacji udzieli Szczepański, ul. Kantaka 5, I. zdw 55 451

Dwa
pokoje, kuchnia za dzierżawę zgór. Nowak Zydowska 5. rw 10 071

2 pokoje
kuchnia blisko Solacza zaraz wolne za trzyletni czynsz zgóry. do wydzierżawienia Oferty Kurjer zdw 55 456

Mieszkanie
jednopokojowe wygodam, ulica Matejki, nowymi meblami, obicie 2 000, zaraz wolne młodemu małżeństwu. Adres Kurjer zdw 55 449

9 SZUKA MIESEK.

Mieszkania
komfortowe 3, 4 i 5 pokojowe poszukuje, zapłać kiloletnią dzierżawę zgóry może też częściowo przejąć meble, place gotówka. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 54 824

Poszukuje
mieszkania 5—7 pokojowego, najchętniej na Łazarzu. Plac dzierżawy zgóry lub pożyczę na hipotekę. Czynsz w zamian komornego. Budowniczy Maćkowiak, ul. Marsz. Focha 129. zdw 55 230

W Puszczykowie
lub Luboniu szukam mieszkania zimowego od 1, 6 3—4 pokojowego z kuchnią, możliwie z wygodami. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 55 224

Dwóch
pokój z kuchnią, wprost od gospodarza czynsz rok zgóry, najchętniej w centrum. Oferty do Kurjera zdw 55 248

Który
ze szlachetnych gospodarzy zechce intel. małżeństwu posiadaćmu skład, odstąpić pokój i kuchnię, lub duży pokój próżny za czyszczym kwartałem. Oferty Kurjer pod zdw 55 336

11 POKOJE UMIEBL.

Pokój
ładny, frontowy 2 panom na stałych stanowiących 1. 6. wynajmę. Zgłoszenia 4—6 Bardasz, Strusia 3, III. zdw 54 960

Pokój
frontowy elegancko umeblowany z osobnym wejściem tano do wynajęcia. Chwałiszewo 63, III. zdw 55 250

Pokój
paniom, panom, narożnik Wielkiej, Wielkie Garbary 34, Undrych. zdw 55 253

Małżeństwu
pokój używaniem kuchni 40 zł od 1. Traugutta 5, parter w podwórzu, lewo zdw 55 202

Pokój
frontowy, Wielkie Garbary 9, II, lewo. zdw 55 275

Dwuosobowy
ładny pokój zaraz, Górna Wilda 13, III, prawo. zdw 55 255

Pokój
wspólny pani, pościela, Nawrocka, Wybickiego 18. zdw 55 314

Pokój
umeblowany, frontowy elektryczność 1—2 inteligentnym osobom. Poplińskich 8 III, piętro. zdw 55 306

Balkonowy
pokój wynajmę dwóm panom. Wielkie Garbary 44, III, lewo. zdw 55 307

Pokój
umeblowany wynajmę. Łakowa 19, I, lewo zdw 55 310

W śródmieściu
pokój jedno-dwuosobowy od 1. 6. wynajmę. Adamiak, Łakowa 19, II, piętro. zdw 55 315

Pokój
umeblowany małżeństwu używaniem kuchni. Górna Wilda 111, Walczak. zdw 55 375

Pokój
umeblowany, lepszy dla 2 pań lub panów od 1-go wolny. Demarcezyk, ul. Śniadeckich 11 (Łazarz). zdw 55 332

Centrum
pokój dwuosobowy, dobrze umeblowany, elektr. łożenka, wolny. Adres Kurjer zdw 55 322

Pokoje
umeblowane dla panów, pań, małżeństw poleca „Informator”, Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 55 340

Frontowy
pokój świeżo odnowiony zaraz dla drugiego pana. Rzeczypospolitej 8, Menelewska. zdw 55 345

Czysty
pokój. Strzelecka 25, III, prawo. zdw 55 351

Pokoje
dwa umeblowane, bez pościeli, kuchnia gazowa, osobne wejście. Nowy Rynek 5, I. zdw 55 355

Elegancki
niekrepujący pokój dla pana wolny. Św. Marcin 47, III, Piłarski. zdw 55 422

Pokój
umeblowany od 1. VI. wolny. — Czesława 17, II, lewo zdw 55 407

Pokój
frontowy umeblowany elektryczność inteligentnym osobom Waly Jana III, 9 IV, narożnik Fredry. zdw 55 412

Eleganckie
2 pokoje razem lub oddzielnie wynajmę. Poczłowa 21, I, prawo zdw 55 414

Pokój umeblowany
dla 2 panów blisko dworca i poczty zaraz wolny. Gasiorowskich 10, drugie piętro, na lewo. zdw 55 428

2 pokoje
sypialnie i gabinet z światłem elektrycznym blisko dworca, wynajmę zaraz lub od 1. VI. Bukowska 5, II, wprost zdw 55 416

Pokój
zaraz, Św. Marcin 21, II, prawo. zdw 55 284

Pokój
ładnie umeblowany wynajmę solidnemu panu zaraz. Telefon, łożenka, Mickiewicza 15, I, prawo. zdw 55 282

Dwa
ładne sypialnia w lepszym (balkon) wynajmę 1 (2) solidnym panom lub bezdzietnym małżeństwu. Łakowa 9, parter, lewo. zdw 55 279

Pokój
1—2 panom, Wielka 8, wejście Szweska, IV, prawo. zdw 55 278

Stacja
panience, Woltyńska, Chwałiszewo 27. zdw 55 304

Pokój
dla bezdzietnego małżeństwa 1. 6. G. Wilda 17, III, lewo. zdw 55 363

Pokój
dla dwóch panów. Za Branką 7, Szymańska. Pw 11722-21.77

Dwa pokoje
frontowe razem lub oddzielnie także małżeństwu. Kreta 6, Stasińska. zdw 55 398

Pokój
do wynajęcia. Św. Marcin 56, dom tylny, III, lewo. zdw 55 396

Pokój
utrzymanie, 1—2 inteligentnym panom. Poczłowa 28, IV. zdw 55 395

2 panów
na pokój przyjmie Drodźdzewska, Poczłowa 16 rw 10 068

Słoneczny
pokój 1 lub 2 osobom elektryczność oddam. Wypiąńskiego 13, III, lewo zdw 55 431

Wielkie Garbary
Szyperka 1, III, lewo — jedno-dwuosobowy, słoneczny. zdw 55 131

12 SZUKA POKOJU
Poszukuje dla inteligentnej pani/pani/pani pokoju w centrum z dobrym utrzymaniem. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 54 868

Szukam
pokoju zupełnie niekrepującego w śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 55 303

Pokoju
z zupełnie niekrepującym wejściem, komfortowego, z pościelą, poszukuje na czas dłuższy pan przyjeżdżający na 2 dni w tygodniu. Oferty z ceną do Kurjera zdw 55 312

Pokoju
skromnego, niekrepującego szuka krawcową. Pościel własna. Oferty Kurjer zdw 55 317

Pokoju
umeblowanego poszukuje „Informator”, Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 55 339

Przywoita
panienka poszukuje pokoju pościela od 25—30. Oferty Kurjer zdw 55 277

2 pokoi
umeblowanych z komfortem, telefonem, niekrepujących, w śródmieściu poszukuje Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera lub krewnych miłe widziane. — zdw 55 332

Pokoju
umeblowanego lub próżnego na parterze przy Górnej Wildzie poszukuje. Oferty Kurjer zw 10 066

Od 15 czerwca
poszukuje w śródmieściu jednego lub dwóch pokoi, elegancko umeblowanych, łożenka telefonem, dobrą obsługą Zgłoszenia z podaniem warunków do ekspedycji Kurjera zdw 54 863

Inteligentna
panienka szuka skromnego pokoju w centrum na szwalnię. Oferty Kurjer zdw 55 200

Eleganckiego
pokoju niekrepującego poszukuje inteligentny mężczyzna w samotnej osobie. Oferty nadsyłać: Kazimierz Chyżyński, Wierzbiciele 17, p. Goździcka. zdw 55 220

11 LOKALE

Śpiczlerz
z bocznicą kolejową murowany, suchy z powodu likwidacji bardzo tania na korzystnych warunkach spłaty sprzedam. Łaskawe zgłoszenia interesentów uprasza się do Kurjera zdw 54 866

Lokale fabryczne
dla każdego przemysłu ewentualnie kompletna garbarnia wynajmę natychmiast całkowicie lub częściowo. Rauff Waly Wazów 4/5, telefon 24-33. zdw 55 219

5 ubikacyj
100 km. okno wystawione na hurt lub cichy przemysł do wynajęcia. Kurjer Pozn. zdw 55 450

14 DZIERŻAWY

Poszukuje
dzierżawy piekarni w dużej wsi kościelnej lub małym mieście. — Zgl. proszę Feliks Mieczak, Stoki, powiat Międzybóże. nw 11 460

Skład
w większym mieście powiatem przy przynależnej ulicy z dużym oknem wystawowym, nadający się na każde przedsiębiorstwo — zaraz do wydzierżawienia. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod nw 11 467

Poszukuje
dzierżawy gospodarstwa dobrego 100—200 morg najchętniej bez inwentarzu. Spieszne zgłoszenia — Krzemieniecki, Ryczywół (Wielkopolska). zdw 55 216

Piekarnia
zaraz do wydzierżawienia, Gulca pow. Ozarków. zdw 55 243

Pokój
duży, dobrze umeblowany, dla 2 panów lub 2 panienek od 1. 6. do wydzierżawienia. Gnacys, Za Branką 12-a, II p. lewo. Pw 11710-21.73

Skład
obszerny i przyległe dwa pokoje w Inowrocławiu zaraz do wydzierżawienia. Zgl. Lemon, Inowrocław, Dworcowa 19. zdw 55 387

Skład parterowy
6 obszernych pokoi przy ul. Kantaka, wprost od gospodarza, zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 55 376

15 LETNICKA

Krynica Willa „Flora” Kiepurowej
poleca obok łożenek komfortowe pokoje słoneczne z wykwintnym utrzymaniem. Ceny na maj i czerwiec niższe zdw 49 464

Szczawnica
Wille Oleksego z komfortem urządzone. Pensionat S. Wilczyńskiej „Centrum Zdrojowska” — otwarty od 15 maja — poleca pokoje słoneczne z balkonami, własne łożalnie, park. Kuchnia wykwiłtina znana z dobrot — do 20 czerwca ceny niższe. zdw 53 227

Jastarnia
pełne morze, Pensionat Psarskiej i Grochowskiej (Oaza) poleca pierwszorzędną pokoje, utrzymanie, Kanalizacja, wygody. Informacje: Warszawa, Poznańska nr. 17-43. nw 11 494

Orłowo
komfortowy pensionat „Lena”, elektryczność, kanalizacja, bieżąca woda w pokojach, pościel, wykwiłtina kuchnia, Przysłępie. Warszawa, Senatorska 22, Kamińska. zdw 55 384

Worochta
„Perleka” nowo otworzony — pierwszorządny pensionat otwarty od 15 czerwca. Pokoje słoneczne, kompletne urządkowane z pościelą. Dobrorowa kuchnia mieszna i jarska. Chorych na gruźlicę i choroby zakaźne nie przyjmujemy. E. Gnaedingerowa i Stanisława Srokowska Lwów Ossolińskich 11 drugie podwórze 5-te schody. II piętro. Zgłoszenia wtorki i czwartki od 5 do 7 wiecz. nr 10 729

Jaszczurówka
jedyna w Polsce radioaktywna cieplica naturalna, najwyższe położenie uzdrowisko w Tatrach, w centrum lasów świerkowych, idealna miejscowość dla pragnących prawdziwego wypoczynku punkt wycieczkowy wycieczek górskich, dogodna i tania komunikacja autobusowa z Zakopanem (8 km) drogi, codziennie obficie polewane, oświetlone elektrycznie, pierwszorządna restauracja, kawiarnia i najładniejsza sala taneczna (Zakopane 2) w miejscu mieszkania dla rodzin w willach i domkach górskichki nowoczesnie urządzone pensionaty „Willa Tatrzańska” Wanda Świątowid, Leonitówka, Basia Jarczyko, Karolówka, Koci Zamek i t. d. ceny 25 proc. niższe od urzędowego cennika zakopiańskiego, powrotne niższe kolejowe. nw 10 721

Jaszczurówka
p. Zakopane 2 „Willa Tatrzańska” pierwszorządnie urządzony pensionat poleca na sezon letni słoneczne pokoje, cena z utrzymaniem i dodatkami do 14 zł. Prospekty na żądanie. nw 10 722

Jastrzębia Góra
pełne morze, hotel, pensionat „Baltyk” i pensionat „Jasna”. Komfortowe urządzenie, dancino, tenis. Stale połączenie autobusami z Gdynią. Sezon od 1 czerwca do 15 września. W czerwcu ceny niższe. Zamówienia: Warszawa, Polna 78, m 2 nw 11 154

Krynica
pensionat „Lotos” I. klasy, świetnie położony w centrum powiatu, idealne, pełny komfort. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Zarząd zimowy dw 4 992

Zaniemyśl
Uroczyste miejsce wycieczkowe i letnisko. Lasy, jeziora, słynna woda Edwarda hr. Raczyńskiego. Z Poznania doskonała komunikacja autobusami (5 kwadr.) i koleją (do st. Środa) linia Ostrów. Pokoje z doskonałym utrzymaniem zaraz do wynajęcia. Informacje: M. Stanisławski, Poznań, 27 Grudnia 20 firma Foto-Greger dw 5083

Jaremcze
Pensionat „Czerwony Dwór”. — przepięknie położony w centrum, otoczony wspaniałym szpicłowym parkiem, posiada tenis, plażę. Kuchnia pierwszorzędna na masle. Dwa tygodnie pobytu w czerwcu 130 zł. bez żadnych dopłat. nw 11 492

16 OSOBISTE

Partnerki
do tenisa poszukuje początkująca pani. Oferty Kurjer zdw 55 242

Nie wolno
bez mojego zezwolenia nabyć od meza mego Jana Stalińskiego skład przylegającego do mieszkania mego ani żadnych rzeczy znajdujących się w mieszkaniu. Za wszelkie nieporozumienia w tej sprawie nie odpowiadam. Kazimiera Stalińska z domu Firlej, Poznań, ul. Dąbrowskiego nr. 25. zdw 55 421

Autobusy
do Gniezna 10.45, 13.45, 16.30, 19.40 ul. Dominikańska. zdw 55 442

Pan
który był świadkiem wypadku przy Alejach Marcinkowskiego w dniu 24 1 r. b. o godz. 11. najeżdżania kołem starsza pania uprasza się o łaskawe podanie adresu do Kurjera Poznańskiego zdw 55 445

21 ZGUBY

Zaginął
wilk, wabi się Wexyr. Odprowadzić za wysoką nagrodą Baon sanitarny (Berdychowo), por. Kolodziejczak. zdw 54 870

22 ROZMAITE

Pierwszorzędnie
szyje garderobe damska dziecięca tania. Dudziak, Romana Szymańskiego 10. Pw 11 693 54.392

Wyrzutny mechaniczny
wykonują wykroje, przyszywa, artykuły masowe na wszelki surowiec, również prace toкарskie z udziałem wydatnej pomocy Semik. Poznań-Górczyn Szosa Okrężna zdw 54 962

Zaciągani
oczek w pończochach trykotach akuratnie, tania. Strzelecka 2, II, w podwórzu Konicka zdw 54 960

Dywan - Nowość
wielkie pierzemy specjalnym sposobem, nieuszkodzając barw, kunsztownie naprawiamy, niszczy my zarodki moli. Wytwórnia dywanów. Oferty zdw 53 247

Wózki
dziecięce odnawia, budki pociąg cerata, naprawia, maluje, kółka, gumy na składcie. — Siódmiar Szawska 11. zdw 55 318, 19

Kino Wilsona
Łazarz, ul. Strusia, Laura La Plante jako „Niewiniątka”. Poczatek 5.15. zdw 55 328

Fotografie
portrety artystyczne wykonują Bracia Pecherscy, Aleje Marcinkowskiego 8, telefon 39-55. zdw 8 355

Ziółka od moli
1 paczka 1.25 zł do nabycia tylko w firmie J. Gadebusch, Poznań, ul. Nowa 7 (Bazar), telefon 16 83 zdw 5023

Porady
prawne, mieszkaniowe, rozwodowe, alimentacyjne, spadkowe; — wywiady, reklamacje, wszelkie wnioski, kontrakty; ubezpieczenia; tłumaczenia obce języki. Prowadzenie rewizje ksiąg, bilansowe, Emigracyjne porady i pomoc. Sprawy finansowo-podatkowe. Biuro „Omnia”, Poznań, Mickiewicza 7, III. zdw 49 762-a

Pracownia
gorsetów i pasów podług miary. Tylko najlepsze fachowe wykonanie. Ceny niewygórowane.

Poznańskie Kursy Budowlane

Przyjmują zgłoszenia, wysyłają prospekty. Kraszewskiego 17, III. prawo. zdw 54 953

Studentka

która udzieli uczniom kl. VII. lekcji matematyki i języka polskiego. może się zaraz zgłosić. Adres wskaże Kurjer zdw 55 197

Bilans

ksiegowość zaliczaniom lekcje u dzieln. Kurjer zdw 55 223

Kursy stenografii

pisanie na maszynach Kantaka 1. II. pietro. zdw 53 170

W Zakopanem

internat dla katolickich chłopców od 10 do 15 lat ma jeszcze parę miejsc wolnych na rok szkolny 1930/31. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 53 885 do dnia 6 czerwca.

25 MUZYKA

Pianino

krzyżowe do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 55 257

Trio

(dub duet) pierwszorzędnego wolne od 1. 6. Golub (Pomorze) Grande Cafe, Kolowiertówna Pw 1 713 63.326

Duet

dobrze zgrany potrzebny zaraz. Cukiernia Heil, Krotoszyn. nw 11 480

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Freblanka-wychowawczyni

z początkami nauczania poszukuje posady do dzieci chętnie na wieś. Długoletnie świadectwa. K. Dudzińska. Konstancja, poczta Skolimów. willa „Gryf”. dzw 5099

Bufetowa

młoda, inteligentna, rzetelna prowincji poszukuje posady do bufetu od 1. 6. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 54 891

Ogrodnik

kawaler, lat 22 poszukuje zaraz posady samodzielnie lub pomocnika. Posiada dobre świadectwa. 4 i pół roku praktyki. Łaskawe zgłoszenia Kurjer nw 11 405

Praktyki

w aptece poszukuje absolwent gimn. Łaskawe zgłoszenia ewent. z warunkami przyjęcia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 54 776

Poszukuje

posługi lub prania. Oferty Kurjer zdw 54 926

Asystentka dentystyczna samodzielna w operatywie i technice zastąpi szefa. Zgłoszenia do Kurjera zdw 55 426

16 letni

syn pragnie się wyuczyć rzem. w dziedziny mistrzów. — Proszę o łaskawe zgłoszenia z podaniem warunków. St. Piatek Kamiennik, p. Kwiejce, pow. Czarnków. zdw 53 115

Kupiec

uczniwy, dzielný lat 23, brzoła kolonjalno-deliakatesowa i wódcz. na dłuższą praktykę prima referencje poszukuje posady kierownika magazyniera ekspedjenta, podróżującego lub biurowego. Zgłoszenia pisemnie Kurjer zdw 53 943

Student

w ciężkich warunkach poszukuje jakiegokolwiek posady. Dobrze rysuje. Łaskawe oferty Kurjer zdw 54 541

Książkowy - bilansista korespondent polsko - niemiecki, rutynowana siła poszukuje posady w większym przedsiębiorstwie handlowym lub przemysłowym od 1 czerwca. Oferty Kurjer zdw 54 625

Polecam

się jako czysta praczka. Oferty Kurjer zdw 55 377

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „Hadzi — Murat — Biały Szatan”.
- Aurora: „Pat i Patachon jako pogromcy wilków”.
- Casino: „Graziella”.
- Gollosseum: „Potwór Prerji i Budujemy na kredyt”.
- Edison: „Fanfary miłości”.
- Kino Harfa: „Grzesznica z Monte Parnasse”.
- Metropolis: „Łzy ukojenia”.
- Odeon: „O czym się nie myśli”.
- Renaissance: „Upiór bez głowy”.
- Słońce: „Księżniczka Jazzbandu”.
- Wilsona: „Niewiniątko”.

Panienska

dobrze polecona, znająca szycie, robótki ręczne szuka posady do dzieci tylko w lepszym domu — Oferty Kurjer zdw 55 427

Panienska

lepszej rodziny inteligentna, dobrze polecona poszukuje posady do dzieci szyciem lub za pokojową zaraz lub od 1. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 55 417

Panienska

inteligentna sympatyczna, prosi o posade, najchętniej do dzieci. Oferty Kurjer zdw 55 410

Gospodyni

samodzielna, uczciwa, znająca dobrą kuchnię, chów drobin, z dobrem świadectwem poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Mroskowiakówna, Lutogniew, poczta Krotoszyn. zdw 55 298

Sierota

zupelna, skromna, uczciwa, zna wszelkie robótki, coskolwiek wykształcenia przyjmie posade jakakolwiek. Uprasza o łaskawe oferty Kurjer zdw 55 297

Dziewczyna

z gotowaniem do wszystkiego szuka posady 1. 6. Oferty Kurjer zdw 55 296

Panienska

zdolna, ukończonym rocznym kursem Szkoły Handlowej poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 55 295

Posługaczka

poszukuje popołudniowej posługi lub jako praczka. Oferty Kurjer zdw 55 365

Maturzystka

władająca obcymi językami, zdolnościami redaktorskimi, praktyką biurową poszukuje odpowiedniej posady. Oferty Kurjer zdw 55 402

Panienska

lat 20 poszukuje posady najchętniej w składzie lub w cukierni zaraz. Oferty Kurjer zdw 55 456

Szofer - ogrodnik

biegły w swym zawodzie mówi językiem polskim, niemieckim i francuskim, na żądanie kaucje. Józef Strzyżewski Dąbrowa, poczta Pałedzie pow. Poznań. zdw 54 919

Biurowa

poszukuje posady Łaskawe oferty Kurjer zdw 54 958

Technik budowlany

poszukuje zajęcia. Obliczenia statyczne, kosztorysy, plany. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 54 957

Szofer - ślusarz

z dłuższą praktyką poszukuje posady zaraz lub od 1. 6. Oferty do Kurjera zdw 54 955

Krojący

samodzielny na bieliznę meszka poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 54 492

Na wyjazd

do Gdyni lub w okolice przyjmie posade jako panna do dzieci lub pokojowa. Oferty do Kurjera zdw 54 604

Egzaminowana nauczycielka

szkoły powszechn. szuka posady prywatnej od lipca lub później (w zakresie 4 klas gimnazj. przyrodniczo-matemat.). Język niemiecki, konwers., francuski i angielski teoretyczn. Gra na fortepianie i skrzypkach; stop. niższy. Przyjmie także posade boni frebl. I kl. Warunki skromne. Łask. zgł. do Kurjera zdw 55 391

Dzielný pomocnik

handlowy z brzoła kolonjalno-restauracyjnej, z ukończoną szkołą handlową, lat 23, poszukuje odpowiedniej posady od 1. VI. 30. Obecnie w posadzie. Łask. zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod: zdw 55 382

Fotografistka retuszerka

obejmie posade od 1. 7. 1930 r. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 55 381

Zdolny

srebrnik, brzożownik poszukuje posady zaraz w solidnej firmie. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 10 970

Skrzypek

pierwszorządny, rutynowany ilustrator z bogatym repertuarem k'nowym, poszukuje posady w kinie. Zgłoszenia Agencja Kurjera, Ostrów, Rynek 35. nw 11 486

Praczką

praszaczka poszukuje pracy. Oferty Kurjer zdw 55 433

Dziewczyna

wiejska poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 55 434

Praczką

uczciwa poszukuje prania poza domem. Oferty Kurjer zdw 55 443

Praczką

poszukuje prania Oferty Kurjer zdw 55 455

Krawcowa

z dłuższą praktyką szuka pracy na eleganckie suknie, przeróbki, chłopięce, bielizne, poza dom na majątek. Oferty Kurjer zdw 55 316

Książkowa - kasjerka

z kilkuletnią praktyką piszczą również na maszynie szuka posady. Oferty Kurjer zdw 55 446

Szofer - ślusarz

żonaty, trzeźwy, sumienny szuka posady zaraz Oferty Kurjer zdw 55 454

Poszukuje

posady jak i nianka do dzieci. — Oferty Kurjer zdw 55 265.6

Dziewczyna

z dzieckiem poszukuje posady za małym wynagrodzeniem Oferty Kurjer zdw 55 240

Szofer - mechanik

10 lat praktyki poszukuje posady Franciszek Peglau, Steszew, ul. Lipowa, u p. Marcinka zdw 55 239

Szofer - stanget

poszukuje posady okolic obojetna, dobre polecenia. Oferty Kurjer zdw 55 199

Wychowawczyni

z praktyką, dobrym referencjami poszukuje posady Chętnie samodzielnie lub jako przychođnia Oferty Kurjer zdw 55 236

Ekspedjent

dekorator brzozy b'awatów, konfekcji artykułów męskich zmienia posade od 1. 6. (powód likwidacji) względnie przyjmie jakies zajecie na wystawie Referencje pierwszorządne. Oferty Kurjer zdw 55 232

Panienska

z lepszego domu, pracowała 1 1/2 roku w składzie towarów krótkich, znająca szycie, robótki szuka posady w składzie lub do dzieci. Zgłoszenia Kurjer zdw 55 222

Poszukuje

posługi. Oferty Kurjer zdw 55 221

Posługaczka

uczciwa szuka posługi. Oferty Kurjer zdw 55 205

Posługaczka

poszukuje posługi i prania. Oferty Kurjer zdw 55 204

Ekspedjentka

do sprzedaży butelkowej lub bufetu poszukuje posady, miejscowość obojetna. Łaskawe oferty Kurjer zdw 55 203

Mamka

zdrowa i silna szuka posady najchętniej w majątku. Pensja podług umowy. Oferty Kurjer zdw 55 227

Posady

do wszystkiego szukam. Oferty Kurjer zdw 55 249

Panienska

inteligentna polsko-niemiecka — przyjmie posade do przyjmowania pacjentów i pomocy lekarskiej. Oferty Kurjer zdw 55 274

Mechanik

szofer, wyuczony na naprawę maszyn do pisania i leczenia potrafi naprawić samochód, przyjmie posade zaraz. Oferty Kurjer zdw 55 271

Mechanik

szofer, wyuczony na naprawę maszyn do pisania i leczenia potrafi naprawić samochód, przyjmie posade zaraz. Oferty Kurjer zdw 55 271

Osoba

średni wiek, zaufana, poszukuje posady samodzielnej gospodyni, znajomość wszelkiej pracy domowej, dobrej kuchni, szycia, prania, wymaniania skromne. Świadectwa jak najlepsze Łaskawe oferty Kurjer zdw 55 370

Skórnik

młodszy pomocnik handlowy z prima świadectwem poszukuje posady zaraz lub później. Bohdan Rolard, Inowrocław, ul. Stara Poznańska 55. dzw 5 119

Gospodyni - kucharka

samodzielna, pracowita, uczciwa, dobrze polecona, wiek średni, przyjmie posade najchętniej w domu od 1 lub 15. VI. Oferty Kurjer zdw 55 358

Stolarz

z wszelkimi narzędziami wykonuje budowle i meble samodzielnie, poszukuje stałej posady ewentualnie kaucja. Oferty Kurjer zdw 55 367

Praczką

młoda i silna poszukuje prania. Oferty Kurjer zdw 55 374

Bufetowa

pierwszorządna siła poszukuje posady od 1. 6. lub 15. 6. 30 Zgłoszenia do Kurjera zdw 55 263

Starsza

panna, sierota, zaufana, przyjmie posade wyroczycielki z szyciem lub do samotnej osoby, choć bez wynagrodzenia, najchętniej na majątek. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 55 352

Inkasent

wożny lub magazynier zarazem szofer z kaucją 1 000—1 500 przyjmie posade w poważnym przedsiębiorstwie zaraz Kurjer zdw 55 375

Pielęgniarka

niemowląt z długoletnią praktyką, z bardzo dobrymi poleceniami, szuka posady zaraz. — sw. Wojciech 17/18, u p. Iwaszkiewiczów. zdw 55 331

Osoba

która się znajduje w krytycznym położeniu, poszukuje posady jako wyroczycielka pani domu lub gosposia; zna się na szyciu. Oferty Kurjer zdw 55 326

Starsza

kucharka z pracą domową szuka posady od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 55 324

Syn

uczniwych rodziców poszukuje posady jako uczeń elektrotechniczny. Oferty Kurjer zdw 55 349

Kino „ODEON”, ul. 27 Grudnia 14.

Od dziś
O czym się nie myśli
JÓZEF WĘGRZYN wybitny tragik polski i IGO SYM.
W przygotowaniu „PŁODNOŚĆ”.
zw 23697

28 WOLNE MIEJSCA

Dzielný

i rzetelnej ekspedjentki z brzozy rzeźniczej zaraz lub od 1. 6. 30. poszukuje A Chwałkowski, mistrz rzeźniczy, Bydgoszcz, ulica Dworcowa 81 zdw 54 534

Puszkarz

fachowiec w reparacjach broni myśliwskiej znajduje stałą posade zamieszcową. Zyciorcy, odpisy świadectw zgłosić Kurjerowi Poznańskiemu pod zdw 54 777

Kucharka pierwszorządna

z kilkuletnią praktyką na kuchni polskiej potrzebna od 1 lub 15 czerwca. Oferty z dołączeniem świadectw i podaniem wymagań nadesłać do Restauracji „Wielkopolanka” Grudziądz. Pw 11696-04.171

Gospodyni

umiejąca dobrze wykwiennie gotować oraz znająca dobre zaprawy i wypiekane ciast potrzebna na majątek od 1 czerwca. Zgłoszenia z kopiami świadectw Kurjer zdw 54 518

Służąca

z samodzielnym dobrem gotowaniem i do wszystkich robót domowych, dobrze polecona, pomocna od 1 czerwca. Zgł. ze świadectwami. — Za Bramką 7, Rybelski. zdw 55 357

Panny

i uczennice krawieckie mogą się zgłosić. Susicka, Mostowa 26. zdw 55 346

2 ekspedjentki

dzielne do składu rzeźniczego od zaraz. W. Syller, Wierzbicice 23. zdw 55 424

Osoba

z brzozy rzeźniczej, która mogłaby zająć się gospodarstwem domowym i sprzedawać mięsa na targach potrzebna. Marsz. Focha 158, skład rzeźniczy. zdw 55 429

Służąca

z dobrymi świadectwami, umiejąca dobrze gotować, pracować, może się zgłosić. Przecznicza 10, parier. prawo. zdw 55 423

Gospodyni

umiejąca samodzielnie gotować, piec i zaprawiać oraz znająca się na hodowli drobiu potrzebna od 1 czerwca na wieś do dworu. — Oferty Kurjer zdw 54 880

Szwaczek

na bieliznę meszka poszukuje Wielkopolska Fabryka Bielizny W. Rakowski, ul. Pocztowa 1. zdw 54 915

Pomocnik krawiecki

z zaraz potrzebny Mancel Marsz. Focha 185. zdw 55 366

Służąca

do wszystkiego potrzebna zaraz. Sobański Strumykowa 7. zdw 55 371

Potrzebna

rutynowana kucharka, znająca się dokładnie na kuchni malopolskiej. Wskaże Kurjer zdw 55 399

Dyrektoryza

energiczna, samodzielna krawcowa znająca krój, potrzebna. — Aleje Marcinkowskiego 15, futra. zdw 55 359

Nauczycielki

z prawem uczenia do dziewczynki na prowincje poszukuje od 1 września. Odpisy świadectw Kurjer zdw 55 017

Kucharki

młodsze potrzebne. Tow. Pom. Gastroonomicznych, Poznań, św. Wojciech 1. telefon 5438. zdw 55 409

Krawcowa

potrzebna, Siroma 22, Łacińska. zdw 55 415

Fotografisci

Potrzebna zaraz lub później samodzielna siła do negatyw i pozytyw. Siły żeńskie maja pierwszeństwo. Posada stała St. Dwornik Rawicz Paderewskiego 176. nw 11 481

Służąca

uczciwa i pilna, z gotowaniem, lubiąca dzieci, tylko z dobrymi poleceniami potrzebna zaraz — Oferty Kurjer zdw 55 283

Posługaczka

młodsza potrzebna Adres wskaże Kurjer zdw 55 293

Woźnica

potrzebny z raz z brzozy do rozlewni piw. Strzelecka 14-a. zdw 55 400

Woźnica

do rozwożenia chleba potrzebny. Zgł. Kurjer zdw 55 364

Zastępców i organizatorów

sprzedają losów na raty poszukuje pierwsza i jedynie chrześcijańska instytucja bankowa dająca najwyższą prowizję. Zdolni otrzymają bilet kolejowy patent stała place i ubezpieczenie. Oferty: Spółdzielczy Bank dla eskontu